

Ľubomír STANČEK

EKUMENIZMUS v rokoch 1989 až 2012

Prvé vydanie

Spišská Nová Ves 2013

Kniha je len pre študentov a verejnosť ako nedokončené dielo a pomôcka k poznaniu doby a okolností pre históriu.

Slúži len ako pomôcka na ekumenizmus, chýbajú roky: 1998,1999, 2000, 2007, 2008, 2009.

Dielo neprešlo literárnou a grafickou úpravou.

EKUMENIZMUS ROKOV 1989 až 2012

Úvod

V dnešnej dobe sa v Cirkvi často skloňuje slovo ekumenizmus. V slovníku cudzích slov je vysvetlenie tohto slova jednoducho: „hnutie cirkví, ktoré chce zjednotiť všetky cirkvi sveta.“ Je to správne vysvetlenie, lebo sám Kristus sa modlil, aby sme všetci boli jedno (*porov. Jn 17,21*). Na tomto hnutí za jednotu, ktoré sa menuje ekumenickým hnutím, sa zúčastňujú tí, čo vzývajú trojjediného Boha a uznávajú Ježiša za Pána a Spasiteľa, a to nielen jednotlivci ako takí, ale aj združenia v spoločenstvách, v ktorých počúvali evanjelium a ktoré títo jednotlivci nazývajú cirkvou svojou a Božou. Avšak takmer všetci, hoci rozličným spôsobom, túžia po jednej a viditeľne Božej cirkvi, naozaj všeobecnej a poslanej do celého sveta, aby sa svet obrátil k evanjeliu a tak sa spasil na Božiu slávu.

Toto ekumenické hnutie je Božia milosť, ktorú Otec daroval ako odpoveď na Ježišovu modlitbu - „**aby všetci boli jedno ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal**“ (*Jn 17,21*) a na prosebné modlitby Cirkvi, inšpirované Svätým Duchom. Katolícka cirkev vie, že vďaka podpore, ktorú jej poskytuje Svätý Duch, nemôžu slabosti, priemernosti, hriechy a niekedy aj zrady niektorých jej synov a dcér zničiť to, čo jej Boh vliat pre Boží plán milosti.

Okrem toho, mnohé prvky posväcovania a pravdy jestvujú aj mimo viditeľných hraníc Katolíckej cirkvi: písané Božie slovo, život milosti, viera, nádej a láska a iné vnútorné dary Svätého Ducha, ako aj viditeľné prvky. Kristov Duch používa tieto cirkvi a cirkevné spoločenstvá ako prostriedky spásy. Účinnosť týchto prostriedkov pochádza z plnosti milosti a pravdy, ktorú Kristus zveril Katolíckej cirkvi. Všetky tieto dobrá pochádzajú od Krista a vedú k nemu a samy podnecujú ku katolíckej jednote.

Ekumenizmus nie je len akési slovo, ekumenizmus je spiritualita: „pretože ekumenizmus so všetkými svojimi ľudskými a morálnymi požiadavkami je tak hlboko zakorenený v tajomnom pôsobení Otcovej prozreteľnosti skrze Syna a vo Svätom Duchu siaha až do hĺbok kresťanskej spirituality“.

Na tejto ekumenickej ceste bude ešte nutné prekonať mnoho neľahkých prekážok, ale vedomie naplnenia Pánovej vôle a osobitná pomoc jeho Ducha budú zaiste schopné dodať potrebných síl všetkým ľuďom dobrej vôle zainteresovaným do tejto činnosti.

Práca je aj tak rozdelená na jednotlivé kapitoly, ktoré popisujú ekumenickú činnosť v jednotlivých rokoch.

Rok 1989

Prvé ekumenické zhromaždenie v Bazilej

Ekumenické zhromaždenie (EEA) chce byť stretnutím kresťanov zo všetkých kútov Európy a zo všetkých kresťanských tradícií s cieľom budovať a upevniť vzájomné spoločenstvo a navzájom sa povzbudiť na spoločnej ceste ku Kristovi. Prvé ekumenické zhromaždenie v histórii sa konalo v júni roku 1989 v Bazileji vo Švajčiarsku. Hlavnou témou stretnutia bol „Mier a spravodlivosť“. Hlavnými diskutovanými témami bol mier, spravodlivosť a zachovanie stvorenstva. Jún 1989 znamenal predvečer pád ú železnej opony, u nás Nežnej revolúcie. Po otvorení hraníc bolo treba vyplniť náboženské vákuum, ktoré vzniklo za dlhé roky. Došlo k evanjelizačnému „boomu“ v strednej a východnej Európe. To viedlo v krajinách Európy k potrebe vyrovnať sa s novou situáciou. Krátko po Bazijelskom ekumenickom zhromaždení sa na stretnutí spoločnej komisie CEC a CCEE prvýkrát objavila a bola formulovaná myšlienka: „Yes to cooperation – No to competition“ („Áno vzájomnej spolupráci – Nie vzájomnému súpereniu“). Formulovanie tejto myšlienky bolo prvým krokom k vzniku a základným kameňom Ekumenickej Charty.

Čo sa začalo v Bazileji, žiadalo si pokračovanie v novej situácii Európy. Preto sa pod ústredným motívom „zmierenia“ zišlo: Európske ekumenické zhromaždenie v júni roku 1997 v Grazi (Rakúsko).¹

Charta oecumenica ako dôsledok prvého ekumenického stretnutia

Jedným z dôsledkov Prvého ekumenického stretnutia je Charta oecumenica, ktorá vznikala na Druhom ekumenickom stretnutí (EEA2) v Grazi v roku 1997 sa začala príprava tohto textu. EEA2 nadviazalo na prvé stretnutie v Bazileji. Európske cirkvi v ňom riešia dilemu, pred ktorou stoja. Neúnavne hľadajú cesty, ktoré by viedli k vyššiemu stupňu ich vzájomnej jednoty. Zároveň však mnohé regionálne cirkvi stále viac zdôrazňujú svoje právo na samostatnosť. Charta má byť preto nielen povzbudením ku hľadaniu jednoty medzi cirkvami. Je aj záväzkom k práci pre presadzovanie hodnôt demokracie a sociálnej spravodlivosti, ktorá má spojiť cirkvi a uchrániť ich pred ďalším trieštením.

V dokumente sa hovorí: „Cirkvi sa hlásia k jednote v Európe. Preto je ekuména pre Európu prínosom, aby sa európsky zjednocovací proces neohraničil iba na politickú a hospodársku oblasť. Zachovať Európe „dušu“ znamená silou našej spoločnej viery sa zasadzovať za základné hodnoty ako je spravodlivosť,

¹http://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&ved=0CC0QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.ekumena.sk%2FArchiv%2F2007%2FEEA3-prezentacia-Spaja_nas_Bozie_slovo.doc&ei=zMy0UKOHK8SG4gSH4YHwAg&usg=AFQjCNGusALZsui9-EBieAaeByFN1cECYA&sig2=QIYrLS7g8iFc1OPiytM8hw

sloboda, tolerancia, participácia a solidarita a napomáhať, aby tieto hodnoty boli plodné pre spolužitie ľudí nášho kontinentu. Preto sa zaväzujeme podporovať jednotu Európy v celej jej kultúrnej, etnickej a náboženskej rôznorodosti.“

Konferencia európskych cirkví združuje viac ako 120 protestantských, anglikánskych, pravoslávnych a starokatolíckych cirkví Európy. Vznikla koncom 50-tych rokov a sídlo má v Ekumenickom centre v Ženeve. Rímsko-katolícka cirkev nie je jej členom. Od roku 1989 však Konferencia Európskych cirkví úzko spolupracuje s Radou európskych biskupských konferencií, ktorá vznikla v roku 1971 v Ríme a združuje národné konferencie rímsko-katolíckych biskupov v Európe. Tieto organizácie spoločne pripravili dve veľké európske ekumenické zhromaždenia. V roku 1989 v švajčiarskej Bazileji a v roku 1997 v rakúskom Grazi.

Začiatok práce na ekumenickom preklade Biblie

Slovenská biblická spoločnosť (SBS) dnes v banskobystrickej Štátnej vedeckej knižnici slávnostne uviedla slovenský ekumenický preklad Biblie. Vydala ju v dvoch verziách - s deuterokanonickými knihami a bez nich. Ako uviedla riaditeľka SBS Tatiana Kamenská, cieľom ekumenického prekladu bolo dať verejnosti, ktorá túži po základnej duchovnej literatúre text, ktorý je čo najvernejší pôvodine a zároveň rešpektuje pravidlá súčasnej modernej slovenčiny. "V niektorých cirkvách sa nové preklady stanú bohoslužobným a základným študijným materiálom, v iných obohacujúcim textom popri nimi používaných vlastných textoch. No v každom prípade, ak sa stretnú kresťania na spoločných podujatiach, ktorých už dnes nie je málo, majú jeden spoločný text," povedala Kamenská. Dnešné uvedenie ekumenického prekladu Biblie je zavŕšením prác, ktoré trvali takmer 20 rokov. Príprava prekladu sa začala v decembri 1988, keď predstavitelia všetkých vtedy zaregistrovaných cirkví a náboženských spoločností vytvorili riadiacu komisiu a vymenovali členov dvoch prekladateľských skupín - pre Nový zákon respektíve Novú zmluvu a pre Starý zákon respektíve Starú zmluvu. Prekladatelia sa zišli prvýkrát vo februári 1989. Preklad Novej zmluvy a starozmluvnej Knihy žalmov vyšiel už v roku 1995. Preklad textu Starej zmluvy, ktorá je zhruba štyrikrát rozsiahlejšia ako Nová zmluva, dokončili koncom minulého roka. Potom sa robila revízia a zosúladenie textov Novej a Starej zmluvy, aby bol preklad celej Biblie súrodým Ako pripomenul vedúci prekladateľskej skupiny pre Starú zmluvu Juraj Bándy, pri preklade sa dôsledne dodržiavali smernice pre medzikonfesijné preklady, na ktorých sa dohodol vatikánsky Sekretariát pre jednotu kresťanov so Spojenými biblickými spoločnosťami (UBS) so sídlom v Londýne. Jej základnou zásadou je, že medzikonfesijné preklady sa opierajú o hebrejský text Starej zmluvy a o grécky text Novej zmluvy. Prekladateľov metodicky usmerňovali poradcovia z UBS. "Dohoda na spoločnom slovenskom texte Biblie je významným krokom na ceste zbližovania kresťanov rôznych konfesii. Jej ekumenický preklad môže byť podnetom k tomu, aby sa cirkvi a náboženské spoločnosti na Slovensku

dohodli na spoločnom znení Otčenáša, Desatora a Apoštolského vyznania, používaných v liturgii a katechetickej praxi," povedal Bándy.

Katolícke noviny a ekumenizmus v roku 1989

Cirkev v ZSSR. Pri príležitosti jesenného zasadania Viedenskej odzbrojovacej komisie Jurij Smirov, zástupca rady na tlačovej porade o náboženských otázkach v ZSSR vyhlásil, že sa chystá nový zákon namiesto zákona z roku 1929 o Cirkvách a náboženskej slobode. Na žiadosť vedenia Ruskej pravoslávnej cirkvi štátu uzná cirkvi ako právne subjekty, povolí sa široká charitatívna činnosť, ako aj vyučovanie náboženstiev v cirkevných objektoch.

Vatikán a ortodoxia

Počas jedného mesiaca (december 1988) trikrát navštívili svätého otca cirkevní hodnostári ruskej ortodoxnej cirkvi. Ako prvého prijal svätý otec Smolenského arcibiskupa Cyrila Gondjajeva, o pár dní neskôr rektora teologickej akadémie v Zagorsku arcibiskupa Dimitrova a ako posledného koncom decembra metropolitu Pitirina zo zástupcom predsedu tlačovej agentúry TAAS; tento bol aj dopisovateľom pri príležitosti Druhého vatikánskeho koncilu a je známy ako odborník v otázkach vzťahov medzi Vatikánom a štátmi.²

Návšteva v Škandinávii

Podľa najnovších správ začne pápež Ján Pavol II. apoštolskú cestu do krajín Škandinávie s názvom „Hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu“ 1. júna návštevou Nórska. Stretnie sa s predstaviteľmi iných cirkví v zámku Akershus v prístavnej časti mesta. V piatok 2. júna sa zúčastní na ekumenickom stretnutí v strednom Nórsku.³

Ekumenické stretnutie v Kolumbii

Vo februári sa v Bogote (Kolumbia) uskutočnilo ekumenické stretnutie katolíkov a anglikánov Latinskej Ameriky.⁴

Zakončenie ekumenického zhromaždenia

Tretie a posledné zasadnutie Ekumenického zhromaždenia cirkví a kresťanov v NDR za spravodlivosť, pokoj a zachovanie stvorenstva sa bude konať opäť v Drážďanoch. Má sa začať 26. Apríla a skončiť 30. apríla popoludní.⁵

Apoštolská cesta na Madagaskar

Pápež sa počas 41 apoštolskej cesty na Madagaskar stretol s predstaviteľmi ostatných kresťanských cirkví v katedrále Najsvätejšej Panny Márie, vybudovanej v neogotickom štýle v r. 1861.⁶

² Z kresťanského sveta. In: *Katolícke noviny*, Roč. 140 (1989), č. 9, s.3.

³ Z kresťanského sveta. In: *Katolícke noviny*, Roč. 140 (1989), č. 10, s.4.

⁴ Z kresťanského sveta. In: *Katolícke noviny*, Roč. 140 (1989), č. 12, s.3.

⁵ Z kresťanského sveta. In: *Katolícke noviny*, Roč. 140 (1989), č. 17, s.7.

⁶ Z kresťanského sveta. In: *Katolícke noviny*, Roč. 140 (1989), č. 22, s.3.

Nový dokument vatikánskeho výboru

Zverejnili dokument výboru „Iustitia et pax“ s titulom „Cirkev proti rasizmu, za bratskú a ľudskú spoločnosť“. Dokument, ktorý obsahuje 44 strán, bol podpísaný ešte v roku 1988. Dokument vo svojom závere vyzýva ľudstvo, aby už v školskej výchove dbali na túto myšlienku, aby ju vedúci štátni predstavitelia zakotvili vo svojich ústavách, v trestnom práve či v kultúre a umení.⁷

Ekumenické stretnutie vo Švajčiarsku

V popoludňajších hodinách sa v Bazileji (Švajčiarsko) začalo Ekumenické stretnutie predstaviteľov európskych kresťanov katolíkov, pravoslávnych, anglikánov i protestantov, venované otázke mieru a spravodlivosti. Stretnutie otvoril milánsky kardinál Carlo Martini a pravoslávny metropolita Leningradu Alexej. Zúčastnilo sa vyše 700 delegátov.⁸

42. apoštolská cesta Jána Pavla II.

Apoštolskú návštevu začal svätý otec v Helsinkách, kde ho v nedeľu večer 4. júla privítal prezident Mauno Kolviita. Pondelkový program začal ekumenickým stretnutím v luteránskej katedrále v meste Turku (juhozápadné Fínsko). Stretnutie sa konalo na tému „Ja som vinič, vy ste ratolesti.“ Vzhľadom na to, že ekumenizmus hľadá jednotu v Kristovi skrze Ducha Svätého na väčšiu slávu Boha Otca, musí byť založený na modlitbe – skončil Ján Pavol II. pred katedrálou sa prvý raz po 460 rokoch stretol tvárou v tvár hlava katolíckej cirkvi s hlavou luteránskej cirkvi.⁹

44. apoštolská cesta v Indonézii

Počas 44. Apoštolskej cesty v Indonézií sa svätý otec Ján Pavol II. v závere svojej cesty stretol s duchovnými vodcami moslimov, hinduistov, budhistov a predstaviteľmi kresťanov. V príhovore zdôraznil, že jeho návšteva sa neobmedzuje len na katolíkov, pretože Indonézia je krajina viacerých náboženstiev i kultúr. Preto nezavrhuje nič, čo je pravdivé a sväté v iných náboženstvách. „S oddanosťou slúžme Bohu takému, akého vyznávame“ ukončil svätý otec.¹⁰

Pád Berlínskeho múru ovplyvnil aj ekumenické hnutie

Otvorenie alebo pád Berlínskeho múru bol neočakávanou udalosťou nielen pre ľudí priamo zaangažovaných, ale aj pre celý svet. Ani ekumenické hnutie nebolo výnimkou. Udalosti roku 1989 zanechali na ňom zmeny, citelne dodnes. Po otvorení hranice medzi Maďarskom a Rakúskom v lete 1989 veľké skupiny ľudí opustili územie Nemeckej demokratickej republiky. Vznikali aj nové zoskupenia, zápasiace o zásadnú sociálnu a politickú zmenu v krajine. Inšpirovali sa ekumenickými zhromaždeniami toho roku v Magdeburgu a

⁷ Z kresťanského sveta. In: *Katolícke noviny*, Roč. 140 (1989), č. 23, s.4.

⁸ Z kresťanského sveta. In: *Katolícke noviny*, Roč. 140 (1989), č. 24, s.5

⁹ Z kresťanského sveta. In: *Katolícke noviny*, Roč. 140 (1989), č. 26, s.1

¹⁰ Z kresťanského sveta. In: *Katolícke noviny*, Roč. 140 (1989), č. 45, s. 4.

Drážďanoch. Tieto pohyby, najmä obrovská nenásilná demonštrácia v Lipsku 9. októbra 1989 vytvorili dynamický tlak na zmenu. Od roku 1948, keď sa konalo prvé Valné zhromaždenie Svetovej rady cirkví v Amsterdame, narúšalo ekumenické rozhovory práve rozdelenie sveta na dva mocenské bloky a jeho dôsledok pre krajiny na južnej pologuli. Ekumenické organizácie ako Svetová rada cirkví a Konferencia európskych cirkví vytrvalo udržiavali kontakty s krajinami sovietskeho bloku. Ich mierové svedectvo prinieslo ovocie v roku 1990 v podobe Parížskej zmluvy. Tá začala proces odzbrojovania v "novej Európe". V tomto období transformácie aj cirkvi museli nanovo hľadať svoju identitu, rovnako ako mnohé krajiny a vlády. To viedlo k interným zápasom, osobitne medzi spolupracovníkmi režimu a jeho odporcami.

Nevyhlo sa im ani ekumenické hnutie. Ekumenické organizácie boli kritizované za spoluprácu a neefektívnu podporu cirkví a disidentských hnutí. Slovo "ekumenizmus" sa dokonca stalo neželaným pojmom. V tomto čase sa vzdali svojho členstva vo Svetovej rade cirkví ortodoxné cirkvi Gruzínska a Bulharska. Skoro po páde Berlínskeho múru nahradil krehký poriadok Studenej vojny nový svetový "neporiadok". Jeho prejavom bola druhá vojna v Golfskom zálive, konflikty v bývalej Juhoslávii a pokračujúca globalizácia. Ekumenické hnutie sa v súčasnosti hlási k mierovým iniciatívam. Aj preto, lebo si uvedomuje akú rolu zohralo počas revolučných rokov v Európe.

Roky 1990 a 1991

Ekumenizmus vo svete

Stretnutie spoločenstva Taizé vo Švédsku

V dňoch 24. až 27. mája sa zišlo vo švédskom Linkopingu niekoľko tisíc mladých ľudí na stretnutí organizovanom ekumenickým hnutím Taizé. Zúčastnil sa na ňom aj zakladateľ spoločenstva Roger Schutz. Po prvý raz sa takého mládežníckeho stretnutia uskutočnilo v severnej Európe.¹¹

Katolícko-pravoslávny dialóg

Medzinárodná zmiešaná komisia pre teologický dialóg medzi katolíckou a pravoslávnu cirkvou sa stretla na svojom šiestom plenárnom zasadnutí v čase od 7. do 14. júla vo Freisingu blízko Mníchova. Základná téma stretnutia bola: inštitucionálne štruktúry a zviditeľňovanie tajomstva Cirkvi. Zmiešanú komisiu založil v roku 1979 pápež Ján Pavol II. a carihradský patriarcha Demetrios. Komisia sa skladá z tridsiatich členov, ktorí zastupujú katolíkov (biskupi, z nich traja kardináli) a pravoslávnych. V súvislosti s prácou tejto komisie vyslovil pápež želanie, aby takéto stretnutia slúžili lepšiemu vzájomnému poznaniu a väčšej vzájomnej láske.¹²

Usilujú sa o dialóg s islamom

Biskupi Alžírsku, Tuniska a Maroka sa zaoberali na spoločnom stretnutí v Alžíri situáciou kresťanských menšín krajinách severnej Afriky, ktorých náboženskému životu dáva ráz sunitský islam. Vydali pri tejto príležitosti osobitný pastiersky list. V ňom zdôrazňujú význam ducha zmierlivosti a partnerstva vo vzťahoch medzi kresťanmi a moslimami. Kresťanov vyzývajú zaujímať sa hlavne o špecifické problémy svojej krajiny a venovať sa projektom slúžiacim rozvoju, predovšetkým v oblasti zdravotníctva, a hľadať dobré ľudské vzťahy k moslimom.

Na osobnosti zodpovedné za islamské a kresťanské spoločenstvá sa biskupi obracajú s výzvou vzájomne uznávať svoje „spolupôsobenie na spoločných dejinách“. Píšu, že treba pamätať na spoločné dedičstvo, totiž na to, že „všetci sme stvorení na boží obraz a oživení Jeho Duchom.“ V Alžírsku, Tunisku a Maroku je islam štátnym náboženstvom. V týchto krajinách žijú po vynútenom vysídlení väčšej časti tamojších Francúzov, Španielov, Talianov a Malt'ánov, iba veľmi malé kresťanské menšiny.¹³

¹¹ Z kresťanského sveta. In: *Katolícke noviny*, Roč. 141 (1990), č. 23, s. 7.

¹² Z kresťanského sveta. In: *Katolícke noviny*, Roč. 141 (1990), č. 33, s. 11.

¹³ Z kresťanského sveta. In: *Katolícke noviny*, Roč. 141 (1990), č. 45, s. 11.

„Prvý ekumenický svätý?“

Spomienkový rok pri príležitosti smrti kardinála Johna Henryho Newmanna mal by podľa predstáv istej britskej iniciatívnej skupiny vyvrcholiť vyhlásením tohto významného konvertitu za „prvého ekumenického svätého.“ Návrh na svätorečenie podalo v britskom parlamente 26 členov Dolnej snemovne, medzi inými zástupcovia všetkých veľkých strán a viacerých kresťanských vierovyznaní. V žiadosti sa doslova uvádza, že Newmann je „jedinečným spôsobom predurčený nato, aby sa stal prvým ekumenickým svätým.“ Žiadatelia Newmannovho svätorečenia píše, že ani jeden jeho súčasník sa netešil takej povesti nezlomenej integrity a takej úcte. Newmann, ktorý bol 45 rokov anglikán a 45 rokov katolík, vo svojej knihe *Apologia pro vita sua* zblížil obe cirkvi a „predstavuje priateľské svetlo uprostred zmätkov moderného života“ – píše členovia britskej Dolnej snemovne. Na počesť kardinála Newmanna sa v londýnskej katedrále sv. Pavla konali 21. novembra ekumenické bohoslužby pod vedením kardinála Basila Huma, canteburského arcibiskupa Roberta Runcieho a „moderátora“ Rady slobodných cirkví.¹⁴

Prejavy ekumenizmu po novembri 1990 v Československu

Obdobie ekumenickej senzibilizácie v jednotlivých kresťanských cirkvách (1990-1993)

Takzvanou zamatovou revolúciou v novembri 1989 v bývalom Československu skončilo obdobie komunitnej totality, charakterizované útlakom a neslobodou tých, ktorí zastávali postoje nezlučiteľné s oficiálnym svetonázorom. Na druhej strane komunistický režim podporoval svojich prívržencov a vyhovoval tým, ktorí sa vedeli v spoločnosti pohybovať. Rovnako cirkvi boli pod tlakom obmedzení a represálií. Pád komunizmu na konci roku 1989 a vykročenie k demokratickej spoločnosti všetkým otvorila nové možnosti. Boli zrušené zákony, ktoré diskriminovali cirkvi a uzatvárali ich do geta, znovu mohla vyhádať náboženská literatúra. Cirkvi a náboženské spoločnosti (*štát ich registruje* 26) získali možnosť uplatňovať sa vo všetkých oblastiach spoločenského života. Nastala aj potreba vzájomnej spolupráce. S oneskorením vyše dvoch desiatok rokov mohli oficiálne vyjsť Dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu.

Prvé prejavy ekumenického úsilia

Česká biskupská konferencia ako domáci reprezentant Katolíckej Cirkvi v českých krajoch na jar 1990 zriadila vlastnú komisiu pre ekumenizmus a za predsedu vymenovala Františka Radkovského. Na prelomoch rokov 1990 a 1991 prijala účasť v Ekumenickej rade cirkví ČSFR (neskôr iba ČR) so statusom pozorovateľa, ktorý bol v roku 1995 zmenený na status externého člena. Od začiatku roku 1991 sa zástupca Českej biskupskej konferencie pravidelne

¹⁴ „Prvý ekumenický svätý?“. In: *Katolícke noviny*, Roč. 141 (1990), č. 49, s. 11.

zúčastňoval na zasadaní grémií Ekumenickej rady cirkvi a tak sa riešili rozličné spoločné problémy, organizovali spoločné akcie a iniciatívy. V roku 1990 vznikla ekumenická redakcia náboženského vysielania v Československom rozhlase a o niečo neskôr aj v Československej televízii. Na spoločných poradách sa dohadovali predovšetkým na prenosoch bohoslužieb v rozhlase. Veľkým ekumenickým impulzom sa stalo vydanie nového prepracovaného Direktória k uskutočňovaniu ekumenických princípov a noriem (tzv. Ekumenické direktorium) v roku 1993.

Česká biblická spoločnosť

K organizácii vlastnej národnej biblickej spoločnosti mohlo dôjsť až po roku 1990. Ustanovujúce zhromaždenie Českej biblickej spoločnosti ako ekumenickej neziskovej organizácie sa konalo v roku 1990. Spoločnosť podľa platných zásad „podporuje tradičný a ekumenický preklad Biblie do češtiny a do iných jazykov.“ Predmetom jej činnosti je „šírenie a efektívna distribúcia Písma Svätého.

Prvá návšteva pápeža Jána Pavla II., apel na štúdium Husa

V roku 1990 navštívil Československo prvýkrát navštívil pápež Ján Pavol II. Vo svojom prejave vo svätovítovskej katedrále v Prahe na Hradčanoch vyzval k spoločnému štúdiu postavy českého reformátora majstra Jána Husa, aby naďalej nerozdeľovala, ale skôr spájala tých, ktorí veria v Krista. Tento prejav Svätého Otca býva považovaný za zásadný podnet k založeniu tzv. Husovskej komisie (1993) ako Komisie pre štúdium problematiky spojenej s osobnosťou a životom tohto človeka. Delegát pre ekumenizmus ČBK František Radkovský poznamenal: „Kardínál Willebrands povedal zaujímavú vetu: ‚Hus by mal vlastne kresťanov v Čechách spájať.‘ Trochu ma táto veta zarazila, pretože ja som vravel, že Hus je tým, kto nás skôr rozdeľuje, ale uvedomil som si, že my katolíci vlastne musíme nájsť k Husovi nový vzťah...nakolko patril do Katolíckej cirkvi.“

Ekumenické stretnutie Taizé v Prahe

Závanom ekumenizmu by sme mohli nazvať novoročnú Európsku púť dôvery na Zemi, ktorú do Prahy zvolali členovia francúzskeho Taizé na prelome rokov 1990 a 1991. Do českej metropoly na necelý týždeň prišlo 90-tisíc mladých ľudí rôznych konfesií. Spoločenstvo z Taizé je medzinárodná ekumenická komunita, ktorá žije spoločne kláštorňým spôsobom života. Pre ich zakladateľa, brata Rogera Schütze, bola jednota kresťanov vždy na prvom mieste otázkou zmierenia. Modlitbové stretnutia v duchu spirituality Taizé organizujú behom celého roka kresťania na mnohých miestach Čiech, skupiny mládeže jazdia do Taizé na niekoľkodňové pobyty.

Ekumenizmus v Košiciach v roku 1990 a 1991

Z evanjeliového posolstva o novom živote vytryskli početné hnutia obnovy, medzi iným aj hnutie za obnovu jednoty kresťanov. Jedným z ohnísk ekumenizmu na Slovensku sa stala metropola Východu–Košice.

Počiatky ekumeny

Prvým oficiálnym podujatím Ekumenického spoločenstva cirkvi a náboženských spoločností na území mesta Košice bola ekumenická bohoslužba v roku 1995. Tejto udalosti však predchádzali dlhé roky nepriamych príprav, ako aj celá rada spoločných ekumenických počínov, odvíjajúca sa od roku 1990.

Festival náboženskej a folkovej piesne

Na jeseň roku 1990 spevácky zbor Južania pripravil v spolupráci s mestom Košice prehliadku speváckych zborov pod názvom Festival náboženskej a folkovej piesne. Iniciátorom myšlienky festivalu bol Ján Dečo. Medzi spoluorganizátorov a finančných prispievateľov sa zaradili odbor kultúry Národného výboru mesta Košice, Kresťanská akadémia a Park kultúry a oddychu mesta Košice. V programe vystúpili hudobné skupiny zo Slovenska, Poľka, Rakúska, Maďarska, Nemecka a Nórska.

Festival sakrálnnej piesne 1991

Nasledujúci rok, ten istý predstaviteľ Kresťansko-demokratickej mládeže Slovenska v Košiciach Ján Dečo a niektorí členovia rímskokatolíckeho speváckeho zboru Južania, opäť ponúkli svoje sily pri organizovaní druhého ročníka festivalu. Organizačné a finančné zabezpečenie Festivalu sakrálnnej piesne 1991 na seba prevzal Magistrát mesta Košice. Jeho realizáciou bola magistrátom poverené Ľubiva Dojčárová. Táto úloha jej zostala aj potom, čo sa festival transformoval na Festival sakrálnneho umenia. K aktívnej účasti boli prizvaní členovia kresťanských cirkví a riaditelia kultúrnych inštitúcií. Festivalová ponuka sa oproti roku 1990 žánrovo rozšírila. Z jej pestrej palety detských a mládežníckych zborov organizátori vybrali tie, ktoré reprezentovali hlavné trendy súčasnej náboženskej piesne. Náboženská tvora, po dlhé roky komunistického režimu zaznávaná, dostala priestor pre slobodné vyjadrenie. Amatérske zbory vystúpili z prítmnia kostolov a modlitební a s vďačnosťou vstúpili na pódia, aby tam predstavili nielen svoj entuziazmus, ale aj svoje nedostatky. Aj preto padol vhod seminár zameraný na tvorbu modernej sakrálnnej hudby, ktorý tvoril súčasť festivalového programu.

S úmyslom zblížiť obyvateľov mesta a veriacich rozličných konfesií organizátori v závere festivalu pripravili stretnutie účinkujúcich, predstaviteľov cirkví, riaditeľov kultúrnych inštitúcií a starostov mestských častí. Pozvanie prijali aj vtedajší košický rímskokatolícky biskup Alojz Tkáč a biskup Evanjelickej cirkvi a.v. východného dištriktu Július Filo. Zúčastnených privítali

vtedajší primátor mesta Ján Kopnický a námestník primátora Rudolf Bauer. Tak sa po prvý raz v moderných dejinách mesta stretli reprezentanti cirkví, samosprávy a inteligencie Košíc. Toto stretnutie otvorilo novú etapu vzájomných vzťahov. Tu treba hľadať aj počiatky ekumenického spoločenstva v Košiciach.

Komisia cirkví pri Mestskom zastupiteľstve v Košiciach

Za účelom realizácie svojich cieľov a riešenia aktuálnych problémov zriaďuje mesto Košice rôzne komisie. Jednou z nich je Komisia cirkví. Ôsmeho februára 1991 schválili poslanci Mestského zastupiteľstva (MZ) v Košiciach na návrh prvého primátora zvoleného v slobodných voľbách, Jána Kopnického, zriaďiť Komisiu cirkví. Pri zrode komisie stála myšlienka angažovať obyvateľov mesta, v tomto prípade veriacich, v správe vecí verejných. Predsedom komisie bol od začiatku poslanec MZ Ján Forgáč. Členstvo prijali niektorí poslanci MZ a predstavitelia väčšiny cirkví a náboženských spoločností pôsobiacich na území mesta, konkrétne Rímskokatolíckej cirkvi, Gréckokatolíckej cirkvi, Pravoslávnej cirkvi, Evanjelickej cirkvi a.v., Reformovanej kresťanskej cirkvi, Cirkvi bratskej, Bratskej jednoty baptistov, Apoštolskej cirkvi, Židovských náboženských obcí, rehole Saleziánov, Hnutia fokoláre a Hnutia kresťanských rodín. Účasť odmietli predstavitelia Cirkvi adventistov siedmeho dňa a náboženskej spoločnosti Svedkovia Jehovovi. Jednotlivých členov komisie schvaľuje mestské zastupiteľstvo menovite. Ich počet kolíše okolo 25, väčšinu z nich tvorí delegáti cirkví (cca 20): Napriek príležitostným sociálnym zmenám, štruktúra zastúpenia zostáva nezmenená. Komisia sa schádza v mesačných prípadne v dvojmesačných intervaloch v budove Magistrátu. Na tejto neutrálnej necirkevnej pôde sa vzájomnému stretávaniu, spoznávaní a spolupráci celkom darí. Sotva by sme našli iné miesto s takto upraveným vzťahom cirkví a samosprávy. Napríklad v Budapešti sú delegáti cirkví zastúpení v širšie konštituovanej Komisií pre ľudské práva, menšiny a cirkvi.

Činnosť Komisie cirkví

V roku 1991 komisia vypracovala dlhodobý projekt Potreby cirkví, obsahujúci zámery a požiadavky cirkví. Na prvom mieste išlo o riešenie problému akútneho nedostatku kostolov v meste. Komisia cirkví sa v spolupráci s útvaram hlavného architekta mesta Košice a mestskými časťami rozhodujúcou mierou zaslúžila o výstavbu sakrálnych objektov. Pozemky na ich výstavbu získali cirkvi vďaka projektu Potreby cirkví od mesta zdarma. Úlohy a ciele komisie cirkví sa za tie roky príliš nezmenili. Samozrejme pribudli nové aktivity. Na pôde Magistrátu sa v novembri roku 1997 uskutočnilo stretnutie s Komisiou pre ľudské práva, menšiny a cirkvi z Budapešti. Recipročná návšteva komisie cirkví v Budapešti prišla na rad vo februári nasledujúceho roka.

Festival sakrálneho umenia

V snahe zbližovať obyvateľov a veriacich rôznych konfesií mesto Košice zaviedlo v roku 1991 tradíciu každoročného jesenného Festivalu sakrálneho umenia. Festival sa významnou mierou podpísal pod rozvoj ekumenických kontaktov v meste. Festival je slávnostnou verejnou prehliadkou sakrálneho umenia. V rozličných variantoch na ňom každoročne zaznieva sakrálna hudba i hovorené slovo. Znie v sakrálnych priestoroch pri slávnostnej svätej omši v Dóme sv. Alžbety, pri ekumenickej svätej liturgii Gréckokatolíckej cirkvi, pri večerných službách božích Evanjelickej cirkvi, na večernej bohoslužbe Pravoslávnej cirkvi, na službách božích Reformovanej kresťanskej cirkvi, na bohoslužbe Apoštolskej cirkvi, na pobožnosti Cirkvi bratskej. Výtvarné umenie tiež neostáva stranou. Festival sakrálneho umenia sa stal nielen jedným z prejavov kultúry, ale aj ekumenického „ducha“ mesta Košice.¹⁵

Ján Pavol II.

Misijné a ekumenické cesty (1989-1991)

Zoznam misijných a ekumenických ciest Jana Pavla II.

41. Madagaskar, Zambia, Malawi, Reunion 28. 4. – 6. 5. 1989.

29. apríla 1989 blahorečenie prvej majgašskej svätice: Viktórie Radoamanarivo (1848-1894).

42. Nórsko, Island, Fínsko, Dánsko, Švédsko 1. 6. – 10. 6. 1989.

43. Španielsko (Santiago de Compostella) 19. 8. – 21. 8. 1989.

44. Južná Kórea, Indonézia, Maurícius 6. 10. – 16. 10. 1989.

45. Kapverdské ostrovy, Guinea-Bissau, Mali, Burkina Faso, Čad 25. 1. – 1. 2. 1990.

46. Česko-Slovensko (Praha, Velehrad, Bratislava - Vajnory) 21. 4. – 4. 1990.

47. Mexiko, Curacao 6. 5. – 14. 5. 1990.

48. Malta 25. 5. – 27. 5. 1990.

49. Tanzánia, Burundi, Rwanda, Pobrežie Slonoviny 1. 9. – 10. 9. 1990.

50. Portugalsko 10. 5. – 13. 5. 1991.

51. Poľsko 1. 6. – 9. 6. 1991 a 13. 8. – 15. 8. 1991 (stretnutie s mládežou).

52. Maďarsko 16. 8. – 20. 8. 1991.

53. Brazília 12. 10. – 21. 10. 1991.

Iné správy z ekumenických podujatí Jána Pavla II.

5. januára 1989 prijal na audiencii patriarchu rumunskej pravoslávnej cirkvi. Počas návštevy v Štokholme v roku 1989 v homílii Svätý Otec povedal, že Cirkev bude vždy jednotou v rozmanitosti.

¹⁵ porov. DOJČÁR, M.: Medzináboženský dialóg II., Trnava, 2010, s. 54-58

V Brazílii roku 1990 zasadal 8. snem svetového luteránskeho zväzu. Pápež Ján Pavol II. v pozdravnom posolstve valnému zhromaždeniu evanjelikov s potešením konštatoval pokroky vo vzťahoch medzi evanjelikmi a katolíkmi.

V auguste 1991 vykonal Ján Pavol II. pastoračnú návštevu Maďarska. V Debrecíne sa zúčastnil na ekumenickej bohoslužbe reformovanej cirkvi.

31. 6. 1991 Svätý Otec poslal List všetkým biskupom európskeho kontinentu, v ktorom zdôrazňuje, že všetky problémy v dialógu s pravoslávnyimi, ktoré prináša život aj v oblasti ekumény, majú sa riešiť dialógom.

Záver

„Ekumenizmus je, prirodzene, proces pomalý, niekedy možno až odradzujúci, keď upadne do pokušenia počúvať, a nepočuť, hovoriť na pol úst namiesto odvážneho hlásania. Nie je jednoduché vzdať sa ‚pohodlnej hluchoty‘, akoby evanjelium stále to isté, nemohlo znovu dokázať svoju schopnosť rásť ako božský kvas obrátenia a duchovnej obnovy pre každého z nás,“¹⁶ povedal Svätý Otec Benedikt XVI. v príhovore na generálnej audiencii na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov v roku 2007. V pohľade na ekumenizmus do budúcnosti sa nemáme čoho obávať, lebo ekumenizmus nie je len ľudskou záležitosťou. Vieme, že ekumenické hnutie je v súlade s Božím zámerom jednoty všetkých ľudí v jedinej Kristovej cirkvi a teda ak je Boh s nami, kto môže byť proti nám?¹⁷

V predkladanej seminárnej práci z predmetu Ekumenizmus sú predstavené ekumenické činnosti a aktivity na Slovensku, vo svete ako aj činnosť blahoslaveného pápeža Jána Pavla v oblasti ekumenizmu v rokoch 1989 až 1999. Vzniká nám tak súvislý obraz o ekumenizme za uvedené roky.

Zoznam použitej literatúry

Pramene:

KATECHIZMUS KATOLÍCKEJ CIRKVI: SSV, Trnava 1998, 918 s. ISBN 80-7162-253-2

Monografie:

DOJČÁR, M.: Medzináboženský dialóg II., Trnava, 2010, s. 54-58

STANČEK, Ľ.: Význam partikulárnej cirkvi v ekumenizme na Slovensku

Noviny:

Z kresťanského sveta. Katolícke noviny, Roč. 140 (1989), č. 5, s.3

Z kresťanského sveta. Katolícke noviny, Roč. 140 (1989), č. 9, s.3.

Z kresťanského sveta. Katolícke noviny, Roč. 140 (1989), č. 10, s.4.

Z kresťanského sveta. Katolícke noviny, Roč. 140 (1989), č. 12, s.3.

Z kresťanského sveta. Katolícke noviny, Roč. 140 (1989), č. 17, s.7.

¹⁶ <http://www.spesnet.info/>

¹⁷ STANČEK, Ľ.: Význam partikulárnej cirkvi v ekumenizme na Slovensku

Z kresťanského sveta. Katolícke noviny, Roč. 140 (1989), č. 22, s.3.

Z kresťanského sveta. Katolícke noviny, Roč. 140 (1989), č. 23, s.4.

Z kresťanského sveta. Katolícke noviny, Roč. 140 (1989), č. 24, s.5

Z kresťanského sveta. Katolícke noviny, Roč. 140 (1989), č. 26, s.1

Z kresťanského sveta. Katolícke noviny, Roč. 140 (1989), č. 45, s. 4.

Z kresťanského sveta. In: Katolícke noviny, Roč. 141 (1990), č. 23, s. 7.

Z kresťanského sveta. In: Katolícke noviny, Roč. 141 (1990), č. 33, s. 11.

Z kresťanského sveta. In: Katolícke noviny, Roč. 141 (1990), č. 45, s. 11.

„Prvý ekumenický svätý?“. In: Katolícke noviny, Roč. 141 (1990), č. 49, s. 11.

Internetové zdroje :

[http://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&ved=0CC0QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.ekumena.sk%2FArchiv%2F2007%2FEEA3-prezentacia-](http://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&ved=0CC0QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.ekumena.sk%2FArchiv%2F2007%2FEEA3-prezentacia-Spaja_nas_Bozie_slovo.doc&ei=zMy0UKOHK8SG4gSH4YHwAg&usg=AFQjCNGusALZsui9-EBieAaeByFN1cECYA&sig2=QIYrLS7g8iFc1OPiytM8hw)

[Spaja_nas_Bozie_slovo.doc&ei=zMy0UKOHK8SG4gSH4YHwAg&usg=AFQjCNGusALZsui9-EBieAaeByFN1cECYA&sig2=QIYrLS7g8iFc1OPiytM8hw](http://www.spesnet.info/)
<http://www.spesnet.info/>

Rok 1995

Slovensko o ekumenizme

Ekumenická rada cirkví

Úvod

Pod "ekumenickým hnutím" sa rozumejú diela a podujatia, ktoré skfsajú podľa rozličných potrieb Cirkvi a časových okolností a zameriavajú sa na jednotu kresťanov. Medzi ne patria na prvom mieste všetky úsilia o odstránenie slov, náhľadov a skutkov, ktoré podľa spravodlivosti a pravdy nezodpovedajú položeniu bratov, a preto hatia vzájomné styky s nimi. Ďalej sem patrí "dialóg" medzi patrične pripravenými odborníkmi na schôdzkach usporiadaných v náboženskom duchu medzi kresťanmi rozličných cirkví a spoločenstiev. Pri tomto dialógu každý dôkladne vyloží svoje učenie a jasne podá jeho charakteristické črty, a tak si všetci nadobudnú pravdivejšie poznanie a nestrannejšie hodnotenie učenia a života obidvoch spoločenstiev. Vtedy tieto spoločenstvá dosiahnu aj užšiu spoluprácu v akejkoľvek činnosti za spoločné dobro, ktorú požaduje každé kresťanské svedomie. Kde je to možné, schádzavajú sa aj k spoločnej modlitbe. Napokon všetci skúmajú svoju vernosť vôli Kristovej, čo sa týka Cirkvi, a odhodlane sa podoberajú na dielo obnovy a

reformy.¹⁸ Cieľom práce je zmapovať ekumenické aktivity na Slovensku, vo svete a ekumenickú činnosť pápežov, v našom prípade je to blahoslavený pápež Ján Pavol II, v rokoch 1995 až 1997. Práca je rozdelená na časti, ktoré popisujú ekumenickú činnosť v jednotlivých rokoch.

V roku 1994 ERCSR podala žiadosť o prijatie za člena Európskej ekumenickej komisie pre cirkvi a spoločnosť (ECCSS) v Bruseli a na zasadnutí komisie v Liebfrauenburg, 4.-6. 9. 1995 bola prijatá za riadneho člena.

ERCSR prijala aj viacero návštev zo zahraničia. Generálny tajomník KEK, Jean Fischer navštívil ERCSR krátko po jej osamostatnení, 7. 9. 1993 a neskôr v roku 1995, keď sa zaujímal o problematiku vzťahov gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi. Vtedy sa uskutočnilo aj jeho stretnutie s podpredsedníčkou vlády SR. a vo februári 1996 návšteva Rady kresťanských cirkví Francúzska, ktorú prijal aj predseda KBS, biskup Baláž. Pri príležitosti dekády solidarity cirkví so ženami Slovensko navštívila delegácia SRC v júni 1996. Pri príležitosti 5. výročia podpísania Spoločného vyhlásenia k učeniu o ospravedlnení navštívil Bratislavu generálny tajomník Svetového luteránskeho zväzu Dr. Ishmael Noko a generálny tajomník (rím.katolíckej) Rady konferencie biskupov Európy Aldo Giordano.

Pôsobenie cirkví v armáde a väzniciach

Jednou z prvých oblastí v ktorej cirkvi združené v ERCSR spojili svoje sily k službe, je ich spoločné pôsobenie v armáde. V roku 1994 prof. ThDr. Igor Kišš bol poverený prípravou koncepcie duchovnej služby v armáde. Neskôr, v roku 1995 menuje ERCSR dvoch zástupcov do Úradu vojenských duchovných MO SR. V priebehu rokov sa problémy vzniknuté v tejto službe riešia na rokovaní ERCSR. Napríklad, pracovník úradu Tomáš Semko na zasadnutí ERCSR 3.12.1997 informuje o problémoch v kompetenčných vzťahoch medzi zástupcom ERCSR a riaditeľom Duchovnej služby v armáde a o nezáujme vedenia Úradu vojenských duchovných presadiť, aby absolventi teologických fakúlt nemuseli slúžiť v bojových útvaroch. Predseda a tajomník ERCSR vstúpili do rokovania s riaditeľom Úradu vojenských duchovných a vzniknuté problémy sa začali riešiť. Ďalšou oblasťou spoločnej služby je práca vo väzniciach a policajných zboroch.

Ochrana cirkví pred škodlivými duchovnými prúdmi - Centrum pre štúdium siekt

Silným programom služby ERCSR sa stala spolupráca s Ekumenickou spoločnosťou pre štúdium siekt od r. 1995. Možno ju hodnotiť ako príklad

¹⁸ *Unitatis redintegratio o ekumenizme*, Druhý vatikánsky koncil, 21. novembra 1964, dostupné na internete: <http://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/druhy-vatikansky-koncil/c/unitatis-redintegratio>, 19.11.2012

vzácnnej spolupráce menšinových a slobodných cirkví s rímskokatolíckou cirkvou. Jej ovocím je vydávanie časopisu Rozmer. V roku 1997 vychádza nulté číslo. Náklad časopisu je v roku 1999 – 1500 kusov a počet predplatiteľov 600.¹⁹

Ekumenizmus v Košiciach

25.1 – Ekumenická bohoslužba v Dome umenia. Téma: “Rok zmierenia a tolerance”

14.4 – Pašiový sprievod

Sprievod sa konal na Veľký piatok 14. 4. o 13. hod. Trval asi dve hodiny a zúčastnilo sa ho vyše 3 tisíc veriacich. Bolo to výrazné podujatie s presvedčením, že sa otvorila nová tradícia.

19.11 – 26.11 – Festival sakrálneho umenia

20.12 – Komunikácia s MZ

Osobný pozdrav všetkých členov ES, pozvánka na januárovú bohoslužbu, informácia o práci. Odovzdaný list: “Vyjadrujeme úctu Vašej nie ľahkej a zodpovednej práci v prospech mesta Košice na tomto zasadaní. Dovoľte, aby sme sa Vám prihovorili týmto listom my, členovia 9 cirkví a náboženských spoločenstiev. Súčasne sme aj členovia Komisie cirkví, orgánu mesta Košice...”

Vianočný ekumenický program

Mesto Košice od roku 1995 usporadúva počas predvianočných dní od 5. do 23.12. program priamo na Hlavnej ulici. V podvečerných hodinách je tu azda najviac návštevníkov vyzdobeného a aj predvianočným ruchom preplneného centra.²⁰

Pašiový sprievod

Radosť zo spoločnej januárovej ekumenickej bohoslužby v roku 1995 bola veľká. Navodila otázku, či by sa najväčšie kresťanské veľkonočné tajomstvo nemohlo sprítomňovať aj ekumenicky. Spôsob sa nemusel namáhavo hľadať, lebo čítanie Božieho slova o umučení je spoločné všetkým kresťanom. Hľadala sa len vhodná forma, ktorá by podľa tradície pašiových hier splnila i kritérium verejne svedčiť o našej láske ku Kristovi – Spasiteľovi.

Tak sme spojili záľubu protestantských cirkví čítať Božie slovo a tradíciu katolíkov i pravoslávnych kresťanov konať procesie ako znak putovania človeka k Bohu. Vznikla oslava Pánovho vykupiteľského diela Pašiovým ekumenickým sprievodom vo Veľký Piatok, ktorý sa tak osvedčil, že sa koná v nezmenenej forme každý rok.

¹⁹ Dostupné na internete : http://www.ekumena.sk/Hlavna_stranka/historia.htm, 10.11.2012

²⁰ Dostupné na internete: <http://www.ekumena-ke.sk>, 25.10.2012

Zastavenia sprievodu:

1. Úvodné modlitby pred Jakabovým palácom
2. pred evanjelickým chrámom
3. pred kostolom Reformovanej kresťanskej cirkvi.
4. pred modlitebňou Cirkvi bratskej
5. pred pravoslávny chrámom
6. pred chrámom gréckokatolíkov
7. pred Dómom sv. Alžbety.

Obsahom každého zastavenia je čítanie Božieho slova a úvaha. Na čele spoločne idú predstavitelia cirkví a za nimi boží ľud. Počas presunu na ďalšie zastavenie sa nespieva, ale venuje sa osobnej modlitbe a tichému zamysleniu.²¹

Ekumenická bohoslužba slova

V januári, na začiatok roka, kresťanské cirkvi na celom svete, najmä v našom 20. storočí, tradične konajú modlitby za jednotu kresťanov. Je to čítanie Božieho slova, dopĺňované spevom a modlitbami za jednotu kresťanov. Prvá spoločná bohoslužba nášho ekumenického spoločenstva sa konala 25. januára 1995 o 16.30 v Dome umenia. Predstavitelia cirkví spolu s mnohými veriacimi sa spoločne modlili za dar jednoty. Stretli sme sa v duchu tolerancie a zmierenia, ale predovšetkým v láske ako bratia. Bola to historická chvíľa, ktorú v uplynulých rokoch pripravoval sám Boh. Hlavnou myšlienkou, pretože bol “rok zmierenia a tolerancie” bola práve táto téma. Modlitby jednotlivých cirkví viedli ich celebranti, čas im bol vymedzený asi na 10 minút. Bolo to čítanie, výklad, spevy, modlitba. Na záver bola aj spoločná časť – spev Žalmu 67 s odpoveďou: ” Bože, buď nám milostivý a žehnaj nás”. Spoločná bola aj modlitba Pána a na záver celebranti udelili Áronovské požehnanie. Povzbudením bol i obrad na záver – po výzve: “Dajte si znak pokoja”, prítomní si podávali ruky.²²

Úrad vojenských duchovných

Na Ministerstve obrany bol zriadený spoločný Úrad vojenských duchovných (ÚVD), ktorý dňom 1.2.1995 zahájil činnosť. Pre vojenských duchovných boli vytvorené systemizované miesta na Generálnom štábe Armády SR, veliteľstvách zborov a na vojenských vysokých školách. Vojenský duchovní boli organizačne podriadení príslušnému veliteľovi a odborne riaditeľovi ÚVD bez ohľadu vierovyznania. Koncepcia ukladala povinnosť vojenským duchovným vykonávať svoju prácu v duchu ekumenizmu a úcty k inej náboženskej tradícii. Starostlivosť o vojakov inej náboženskej orientácie boli vojenský duchovní povinní zabezpečiť individuálne v spolupráci s predstaviteľmi príslušnej cirkvi. Hlavná úloha ÚVD spočívala v obsadzovaní

²¹ Dostupné na internete <http://www.ekumena-ke.sk/2011/11/17/pasiovy-sprievod/>, 25.10.2012

²² Dostupné na internete <http://www.ekumena-ke.sk/2011/11/17/ekumenicka-bohosluzba-slova/>, 25.10.2012

systemizovaných tabuľkových miest v rezorte obrany a príprave duchovných na túto službu.²³

Interpretácia Biblie v Cirkvi

V roku 1995 pre Katolícke biblické dielo na Slovensku vydal Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule- Spišskom Podhradí slovenský preklad dokumentu Pápežskej biblickej komisie zo dňa 15. apríla 1993 pod názvom *Interpretácia Biblie v Cirkvi*. V štvrtej kapitole v podkapitole v bode 4 sa píše o používaní Biblie v ekumenizme píše nasledovné: Biblia predstavuje mimochodom spoločnú základňu pravidiel viery. Tým ekumenická požiadavka núti všetkých kresťanov nanovo čítať inšpirované texty, nechať sa nimi pod vedením Ducha Svätého poučiť a v láske, úprimnosti a v pokore ich meditovať. Je potrebné povzbudzovať veriacich aj čítaniu ekumenických prekladov, lebo spoločný text pomáha k spoločnému čítaniu a pochopeniu, ďalej je potrebné podporovať aj modlitebné ekumenické modlitby, aby sa tak prostredníctvom pravého a živého svedectva napomáhalo znovuzískaniu plnej jednoty v rozmanitosti.²⁴

Svet a ekumenizmus

Ján Pavol II. v encyklike *Ut unum sint* konštatuje, že "sa musíme radovať zo skutočnosti, že najrôznejšie ekumenické stretnutie sa vždy spájajú s modlitbou, alebo že ona je ich *vrcholom*". Presne taký charakter mal výročný ekumenický kongres, ktorý sa v dňoch 21. až 28. augusta 1995 uskutočnil prvýkrát v histórii medzinárodného ekumenického spoločenstva v Poľskom Tešíne. Heslo kongresu *Obnov sa modlitbou a prácou – Ora et labora* sprevádzalo stretnutie členov spoločenstva a potvrdzovalo, že od najstarších dejín bola daná a uložená ľudstvu modlitba a práca. Spoločná ekumenická modlitba teda pripomína, že ona je podstatným rozmerom kresťanského *esse* a práce principiálnym faktorom života človeka podľa zásad evanjelia.²⁵

Vatikán a ekumenizmus

Ut unum sint

Encyklika UT UNUM SINT (Aby všetci boli jedno) o ekumenickom úsilí od blahoslaveného pápeža Jána Pavla II. zo dňa 25.5. 1995

²³ Dostupné na internete: <http://www.mod.gov.sk/ekumenicka-pastoracna-sluzba-historicky-prierez-jej-kreovania/>, 15.11.2012

²⁴ PÁPEŽSKÁ BIBLICKÁ KOMISIA: *Interpretácia Biblie v Cirkvi*. Spišské Podhradie: Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka, 1995, ISBN 80-7142-024-7.

²⁵ BUDNIAK Józef, 2005.: *Současný ekumenický dialog v polsko-českém pohraničí*. In Teologické texty., 2005., roč.36., č.1,dostupné na internete <http://www.teologicketexty.cz/casopis/2005-1/Soucasny-ekumenicky-dialog-v-polsko-ceskem-pohranici.html>, 18.11.2012

Ak hovoríme o zbližovaní kresťanov a o procese, ktorý by mal smerovať a napokon priviesť k vytúženému cieľu jednoty, nemožno z iniciatív Jána Pavla II. vynechať jeho dvanástu encykliku *Ut unum sint* (25.5.1995), ktorá sa dá stručne charakterizovať ako výzva k jednote kresťanov – Kristus pozýva všetkých svojich učeníkov do jednoty (Úvod), a je dokumentom, ktorý pokračuje v iniciatíve II. Vatikánskeho koncilu a znova definuje dobové požiadavky na poli ekumenizmu. V tejto encyklike Ján Pavol II. nanovo pripomenul a vysvetlil dôležitosť ekumenizmu a stanovil určité priority vízie procesu zjednocovania kresťanov.

Encyklika má úvod, tri kapitoly a adhortáciu. V 1. kapitole je opísaná túžba Katolíckej cirkvi kráčať s nádejou cestou ekumény, nechať sa viesť vierou a láskou, čo treba považovať za kresťanský imperatív svedomia. Primát v tomto úsilí má obrátenie srdca a spoločná modlitba, po ktorých nech pokračuje praktická spolupráca na poli pastorálnom, kultúrnom, sociálnom a v dávaní svedectva evanjeliu. V 2. kapitole zdôrazňuje pápež nutnosť dialógu a spomína niektoré uskutočnené ekumenické stretnutia. Pri rozdielnosti náuky je dôležité pokračovať v štúdiu najmä v interpretácii zjavenia. Napokon chváli spoluprácu cirkví pri obrane dôstojnosti a práv človeka. V 3. kapitole si Ján Pavol II. položil otázku: Akú cestu ešte máme prejsť?, pokiaľ bude spoločne slávená Eucharistia, pokiaľ sa vysvetlí a prijme primát Rímskeho biskupa a nastane i ostatné doktrínálne zbliženie? V závere encykliky odprosuje za viny katolíkov a v pripojenej adhortácii vyzval znova všetkých k obnove.²⁶

Návšteva bl. pápeža Jána Pavla II. na Slovensku

Pre naše dejiny je z ekumenického hľadiska zvlášť významná návšteva bl. Jána Pavla II. priam prelomová, na Slovensku v r. 1995. V Prešove (2.7.1995), sa pri pamätnej tabuli 24 obetí „Karafových jatiek“ (1687) pomodlil spoločne s evanjelickým biskupom východného dištriktu ECAV Jánom Midriakom a gréckokatolíckym prešovským eparchom Mons. Jánom Hirkom. Prešovskému modlitbovému stretnutiu predchádzalo ekumenické stretnutie v Bratislave na Apoštolskej nunciatúre (1.7.1995).

Na stretnutí sa zúčastnili zástupcovia cirkví: Pavel Procházka, predseda Evanjelickej cirkvi metodistickej, Ján Hradil, generálny vikár Cirkvi ceskoslovenskej husitskej na Slovensku, Eugen Mikó, biskup Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku, Karol Gábriš, dekan Evanjelickej bohosloveckej fakulty UK, Július Filo, generálny biskup Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku, Juraj Kohút, predseda Bratskej jednoty baptistov v SR a čestný

²⁶ STOLÁRIK S.: *Princípy medzináboženských iniciatív v učení Jána Pavla II.*, dostupné na internete: <http://www.pedkat.pl/images/czasopisma/pk2/art03.pdf>, 16.11.2012

predseda Ústredného zväzu Židovských náboženských obcí na Slovensku Pavol Traubner.

Citlivosť tejto návštevy Jána Pavla II. na Slovensku spočívala v udalosti svätorečenia blahoslavených Troch košických mučeníkov: Marka Križina, Štefana Pongráca a Melichara Grodieckého (*Košice, 2.7.1995*), ktorí palmu mučeníctva získali v časoch politických zápasov a náboženských nepokojov na počiatku 17. storočia (1619). V týchto časoch boli však obeť na oboch stranách. Preto je tak významná, spoločná modlitba „Otče náš“ pri pamätníku Karaffových jatiek. Toto pápežovo gesto komentoval biskup Midriak slovami: Poďakoval som Jánovi Pavlovi II. v mene evanjelickej cirkvi za to, že sa rozhodol pristaviť sa aj pri tomto pamätníku. Je to krok k zblíženiu a vyrovnaniu sa s krivdami 17. storočia a ďalších storočí. O stretnutí som sa dozvedeli až v poslednej chvíli, preto sme boli milo prekvapení. Evanjelický biskup Filo zhodnotil pápežovu iniciatívu ako „malý zázrak“³⁹. Pršalo a po tichej modlitbe a spoločnej modlitbe „Otče náš“ podal Svätý Otec ruku evanjelickému biskupovi. Biskup Midriak povedal: Ako dážď zvlažil rozhorúčenú zem, tak pápežovo gesto osvieži ekumenické vzťahy medzi evanjelikmi a Katolíckou cirkvou.

2. mája 1995 napísal bl. Ján Pavol II. Apoštolský list *Orientalium dignitas* pápeža Leva XIII. Bl. Ján Pavol II. v ňom hovorí o obdivuhodnej rozmanitosti chvály kresťanov jedinému Otcovi skrze Ježiša Krista v Duchu Svätom. Práve z tohoto listu vychádzal Svätý Otec v príhovore v Prešove pri Mestskej hale (2.7.1995), kde sa zišli gréckokatolícki veriaci, zdôraznil: Stretnutie rozličných kresťanských tradícií má viesť k opravdivému dialógu, ktorý je vždy vzájomnou výmenou duchovných darov (*porov. Lumen gentium, 13*)⁴¹. Svätý Otec pozdravil v príhovore zvlášť veriacich Pravoslávnej cirkvi a ich pastierov a spomenul spoločné dedičstvo sv. Cyrila a Metoda, apoštolov Slovanov a spolupatrónov Európy a zdôraznil jednotu Kristovej Cirkvi, ktorú ozdobuje prijatie zákonitých odlišností. V rozlúčkovej reči na letisku v Poprade (3.7.1995) Svätý Otec povedal: Nikdy nechýbali protivenstvá a odpor proti autentickému životu viery, ale evanjelium má v sebe moc premeniť prekážky na prozreteľnosť príležitosti ohlasovania spásy. Potom znova spomenul spoločnú Cyrilometodskú tradíciu a mučeníkov rôznych vyznaní počas komunistickej diktatúry: Oni všetci nám ukazujú, že prijatie evanjelia je cesta k vybudovaniu spoločnosti, ktorá sa vyznačuje opravdivou slobodou, rešpektovaním druhého a solidaritou bez predsudkov.²⁷

Apoštolské cesty bl. Jána Pavla II v roku 1995

ilipíny, Papua-Nová Guinea, Austrália, Srí Lanka (11.1.-21.1.)
Česká republika a Poľsko (20.5.-22.5.)

²⁷ STOLÁRIK S.: *Princípy medzináboženských iniciatív v učení Jána Pavla II.*, dostupné na internete: <http://www.pedkat.pl/images/czasopisma/pk2/art03.pdf>, 16.11.2012

Belgicko (3.6.–4.6.)

Kamerun, JAR, Keňa (14.9.)

USA (vystúpenie v OSN) (4.10.)²⁸

Rok 1996

Slovensko o ekumenizme

Ekumenická rada cirkví SR

Riešenie otázok financovania cirkví

Na základe výzvy Ministerstva kultúry SR predkladá 26. 4. 1996 predseda ERCSR návrh spoločného stanoviska cirkví ERCSR k otázke ekonomickej odluky cirkví od štátu. Návrh predpokladá vyberanie cirkevnej dane pre ústredia cirkví prostredníctvom štátneho daňového systému vo výške 1% z príjmu, postupný prechod od terajšieho financovania platov duchovných a ústredí zvyšovaním cirkevnej dane od 0,2% v priebehu 5 rokov až na úroveň 1%, zároveň adekvátnym znižovaním príspevkov štátneho rozpočtu na platy duchovných a prevádzku ústredí. Pohyb okolo ekonomickej odluky cirkví od štátu však zakrátko nato ustal a štátne orgány sa riešeniu tejto otázky nevenovali.

Komisia pre prácu so ženami ERCSR získala členstvo v Ekumenickom fóre kresťanských žien Európy v roku 1996.

V máji 1996 navštívil Slovensko patriarcha Alexij II, ktorý sa stretol aj s predstaviteľmi ERCSR, vo februári 1996 návšteva Rady kresťanských cirkví Francúzska, ktorú prijal aj predseda KBS, biskup Baláž

Pri príležitosti dekády solidarity cirkví so ženami Slovensko navštívila delegácia SRC v júni 1996.

ECLOF Slovensko

Jedným z nástrojov ERCSR pri pomoci ľuďom v hmotnej núdzi bol aj program Ekumenický pôžičkový fond ECLOF. Rozhodnutie o zriadení národného výboru ECLOF bolo prijaté 26. 4. 1996. Ustanovujúce zhromaždenie po schválení orgánov ústredím ECLOF v Ženeve sa konalo 20. mája 1997. ECLOF Slovensko bol zriadený ako program ERCSR.²⁹

²⁸Zahraničné cesty Jána Pavla II. In Slovo 09/2005, Dostupné na internete: <http://slovo.grkatpo.sk/Slovo/0509.pdf>, 27.11.2012

²⁹ Dostupné na internete: http://www.ekumena.sk/Hlavna_stranka/historia.htm, 10.11.2012

Ekumenizmus v Košiciach

Ekumenická bohoslužba v Dome umenia, téma: "Viera v jedného Boha"

V hľadisku sedelo vyše tisíc veriacich. Boli tu i obaja košickí biskupi, predstavitelia Mesta Košice a verejného života, mnohí starostovia mestských častí, predstavení a bohoslovci troch kňazských seminárov východného Slovenska. Prítomní v hľadisku i na javisku tvorili jedinú rodinu bratov a sestier, ktorá vyznávala vieru v jedného Boha, počúvala jeho slovo a odpovedala na jeho výzvy modlitbami. Príhovor mal biskup ThDr. Július Filo strši.

PAŠIOVÝ SPRIEVOD – VELKÝ PIATOK, téma: "Ja, až budem vyzdvihnutý, všetkých pritiahnem k sebe."

7.5. – oslavy 627. výročia získania najstaršej erbovej listiny v Európe pre mesto Košice. Cirkvi a ES boli vyzvané prispieť. V dňoch od 1. do 7. mája 1996 zástupcovia cirkví na území mesta Košice spolu so svojimi komunitami pri obvyklých bohoslužobných sláveniach prednášali modlitby za naše mesto, za jeho predstaviteľov a obyvateľov.

17.11 – 24.11 – Festival sakrálneho umenia³⁰

Svet a ekumenizmus

Ekumenické stretnutie kresťanov 1996 vo Wisle

Téma: Zmierenie - dar Boží a prameň nového života

Ciele stretnutia :

vzájomne sa povzbudzovať vo viere v Ježiša Krista
prehlbovať spoluprácu v najrôznejších oblastiach duchovného života
budovať vzťahy medzi kresťanmi našich krajín
posilniť zodpovednosť kresťanov za veci verejné
prispieť k dobrému susedstvu našich národov
pomáhať pri procese zjednocovania Európy

Usporiadatelia:

Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku,

Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku

Hlavné mesto Slovenska Bratislava³¹

Slavkovská iniciatíva zmierenia

Mesto Slavkov pri Brne si každý rok pripomína bitku pri Slavkove, slávne Napoleonovo víťazstvo, ktoré stálo tisíce ľudských životov. Podnet pre vznik ekumenického hnutia, ktoré hľadá cesty ku zmiereniu medzi národmi, cirkvami i jednotlivcami, vnukla táto krvavá vojnové udalosť. Od roku 1996 prebiehajú v Slavkove pri Brne pravidelné stretnutie zástupcov kresťanských cirkví, rôznych občianskych združení a zástupcov samosprávy. Pod názvom "Slavkovská

³⁰ Dostupné na internete: <http://www.ekumena-ke.sk>, 10.11.2012

³¹ Dostupné na internete: <http://www.ecav.sk/stretnutie/>, 20.11.2012

iniciatíva zmierenia" spolu so širokou verejnosťou sa hľadá riešenie na problémy, ktoré ich doteraz rozdeľovali. Na tejto práci sa od svojho vzniku podieľa Vojenský a nemocničný poriadok sv. Lazára Jeruzalemského.³²

Vatikán a ekumenizmus

Návšteva anglikánskeho prímasa

V roku 1996 navštívil blahoslaveného pápeža Jána Pavla II. v Ríme prímas Anglikánskeho spoločenstva canterburský arcibiskup George Carrey. Ide o historicky tretie spoločné stretnutie, pri ktorom rímsky biskup a cantenburský arcibiskup budú spoločne sláviť ekumenickú modlitbu- ekumenické vešpery v Bazilike sv. Gregora al Celio.³³

Apoštolský list pápeža bl. Jána Pavla II. k 350. výročiu Užhorodskej únie

Bol zverejnený 18. apríla roku 1996.

1, Radosná príležitosť 350. výročia Užhorodskej únie tvorí dôležitý moment v dejinách cirkvi, ktorá týmto aktom znovu ustanovila plnú jednotu s biskupom Ríma. Je preto pochopiteľné, že aj ja sa pripájam k vzdávaniu vďaky Bohu za všetkých, ktorí sa radujú z pamiatky tejto významnej udalosti.

2. Kiež vzíde vrúcne vďakyvzdávanie z najhlbšieho vnútra srdc dietok celej katolíckej cirkvi za cestu vernosti a odvahy, ktorou Otec viedol cirkvi zrodene z Užhorodskej únie. Je znakom jeho lásky, že plánované oslavy sa môžu konať s primeranou vznešenosťou a slobodou. Súčasne však vrúcne vyzývame Svätého Ducha, aby sa skrátil čas pre všetkých v Krista veriacich, aby slávili Trojicu spolu, jedným hlasom (*por. Rim 15,6*). Nevyhnutnou podmienkou pre takúto radostnú udalosť je, aby odvaha odpúšťať dozrela v srdciach všetkých; je to tiež milosť, o ktorú treba naliehať s neúnavnou vytrvalosťou.³⁴

Apoštolské cesty bl. Jána Pavla II v roku 1996

Guatemala, Salvádor, Nikaragua, Venezuela (5.2.-12.2.)

Tunisko (14.4.)

Slovinsko (17.5.-19.5.)

Spolková republika Nemecko (Berlín) (30.6.)

Maďarsko (6.9. – 7.9.)

Francúzsko (19.9. - 22.9.)³⁵

³² MRÁZIK Miloš.2005.*V Slavkove usporiadajú ekumenické stretnutie „Dny smírení“*.dostupné na internete: <http://www.krestandnes.cz/article/v-slavkove-usporiadaju-ekumenicke-stretnutie-dny-smireni/1354.htm>, 17.11.2012

³³Dostupné na internete : <http://www.tkkbs.sk/view.php?cislocianku=20120310010>. 4.11.2012

³⁴ Dostupné na internete : <http://www.grkat.nfo.sk/Texty/uzhorodska-unia-350.html>, 30.10.2012

³⁵ *Zahraničné cesty Jána Pavla II.* In Slovo 09/2005, Dostupné na internete: <http://slovo.grkatpo.sk/Slovo/0509.pdf>, 27.11.2012

Rok 1997

Slovensko o ekumenizme

Ekumenická rada cirkví

Najvýraznejším viditeľným znakom jednoty cirkví sú bohoslužobné stretnutia. Tradícia ústredných ekumenických bohoslužieb v SR sa začína 19. januára 1997, keď sa vo Veľkom kostole Evanjelickej cirkvi a. v. zišli k spoločným modlitbám predstavitelia cirkví združených v ERCSR s predstaviteľmi Rímskokatolíckej cirkvi. Od roku 1997 ERCSR preberá na seba aj koordináciu celosvetového Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov, ktorý je spoločnou aktivitou Svetovej rady cirkví (Komisia pre vieru a cirkevnú správu – Faith and Order) a Pápežskej rady pre napomáhanie jednoty kresťanov.

K viditeľným znakom jednoty cirkví patrí aj ich schopnosť zaujať spoločné stanovisko k aktuálnym spoločenským udalostiam. ERCSR slúžila ako prostredie, v ktorom sa takéto stanoviská tvorili. Predstavitelia ERCSR zaujali stanovisko k vnútro politickej situácii a verejnosti adresovali výzvu k upokojeniu spoločenskej situácie v júni 1995. ERCSR spoločne s Evanjelickou cirkvou vydala vyhlásenie a požiadala o stiahnutie učebnice dejepisu Milana Ďuricu Dejiny Slovenska a Slovákov zo zoznamu učebníc odporúčaných ministerstvom školstva SR. ERCSR vydala aj vyhlásenia k zmarenému referendu (27. 5. 1997).

S úvahami o ekonomickej odluke cirkví od štátu podniká ERCSR kroky smerom k zvýšeniu platov duchovných. Predseda ERCSR, biskup Július Filo sa na túto tému stretol s premiérom Vladimírom Mečiarom a neskôr ERCSR zaslala list podpredsedníčke vlády Kataríne Tóthovej o situácii v odmeňovaní duchovných. V máji 1997 ERCSR predkladá požadované podklady o kategorizácii činností duchovných a následne dochádza k zvýšeniu platov duchovných.

Humanitárna pomoc

Hoci organizovaná pomoc cirkví v humanitárnej oblasti nemá na našom území takmer žiadnu tradíciu, ERCSR urobila prvé kroky. V roku 1994 sa podieľala na humanitárnej pomoci Chorvátsku. Humanitárna zbierka sekcie žien pri ERCSR v roku 1996 smerovala do Rumunska, Ukrajiny a bývalej Juhoslávie. ERCSR zabezpečovala aj distribúciu pomoci obetiam povodní 1997 a 1998 na Slovensku vo výške 58.446.- USD, teda 2 mil. Sk.³⁶

Ekumenizmus v Košiciach

³⁶ Dostupné na internete : http://www.ekumena.sk/Hlavna_stranka/historia.htm, 18.11.2012

11. 2 - EKUMENICKÁ BOHOSLUŽBA "Dekalóg – znamená kvalitu života"

28.3 - EKUMENICKÝ PAŠIOVÝ SPRIEVOD "Kristus – obetovaný za moje hriechy..."

10.4 - VYJADRENIE O OCHRANE ĽUDSKÝCH PRÁV

Vyhlásenie o ochrane ľudských práv – úcty k mŕtvym. Zaslané MZ Košice, TV Markíza, Redakcii SME a Košický večer, Rádiu Žurnál.

14.10 - Rozprava o európskom stretnutí v Grazi

19.10 - VYJADRENIE K PROBLEMATIKE SIEKT v Košiciach

14.11 - Stretnutie s Komisiou pre ľudské práva, menšiny a cirkvi z Budapešti na pôde Magistrátu mesta Košice.

Nová iniciatíva z podnetu podobnej komisie mesta Budapešť – stretnutie, výmena skúseností a dohoda o pokračovaní v kontaktoch.

16.-23.11 - Festival sakrálneho umenia

18.12 - vystúpenie na zasadaní poslancov MZ KE: Predstavenie činnosti ES KE. Poďakovanie za prácu i pomoc. Blahoželanie k Novému roku 1998.

23.12- Vianočný ekumenický program v rámci predvianočných programov v pešej zóne. Vystupujú mladí kresťania a prevažuje spev, moderná hudba a pohybové výrazy predvianočného oslovenia mimo idúceho publika³⁷

Svet a ekumenizmus

Druhé európske ekumenické zhromaždenie v Grazi

23.-29.6 - Druhé európske ekumenické zhromaždenie v Grazi, Rakúsko. Téma: "Zmierenie dar Boží a prameň nového života. (účasť ES Košice-Dr.Dráb, Dojčárová, Kožuško, Žezula, Jančíšin)

Druhé európske ekumenické zhromaždenie, ktoré je mimoriadnou udalosťou pre všetkých kresťanov starého kontinentu. Týždňové stretnutie organizuje za rímskokatolícku cirkev Rada európskej biskupskej konferencie, ktorá združuje 33 národných alebo regionálnych biskupských konferencií v Európe, a za reformované cirkvi je usporiadateľom Konferencia európskych cirkví. Táto organizácia združuje 118 nekatolíckych cirkví zo všetkých krajín Európy. Ekumenickému stretnutiu v Grazi predchádzalo Prvé európske ekumenické zhromaždenie v Bazileji pred siedmimi rokmi. Tesne po jeho skončení došlo vo východnej Európe k radikálnej politickej zmene, ktorá priniesla i zmenu v cirkevnom živote krajín bývalého sovietskeho bloku. Po roku 1989 sa aj východoeurópski kresťania začali viac zaujímať o ekumenizmus, ktorý bol pre komunistických pohlavárov nebezpečný. Na Slovensku nie je ešte katolícka cirkev členom Ekumenickej rady cirkví SR, ale

³⁷ Dostupné na internete : <http://www.ekumena-ke.sk>, 18.11.2012

pravidelne sa na jej zasadnutí zúčastňuje, a nie je vylúčené, že aj stretnutie v Grazi urýchlí jej riadny vstup do rady. Z 13 oficiálnych delegátov, ktorých mohlo Slovensko delegovať do pracovných skupín grazského stretnutia, je šesť zástupcov rímskokatolíkov, traja sú z evanjelickej cirkvi, dvaja z reformovanej cirkvi a jeden zástupca pravoslávnej cirkvi. Oficiálnym delegátom je aj spišský biskup Andrej Imrich. Zo Slovenska sa však okrem toho predpokladá asi 700 účastníkov, ktorí prídu na rokovania jednotlivých skupín, hoci nebudú môcť priamo zasiahnuť do tvorby záverečných dokumentov. Členka organizačného výboru grazského stretnutia slovenská evanjelická pastorka Daniela Horínková nepopiera, že istú zásluhu na tom, že sa bude hovoriť aj o probléme národnej európskej globálnej histórie má aj Slovensko. Jeho zástupcovia považovali túto tému za akútnu - a to najmä vzhľadom na spornú knihu M. Ďuricu. Výsledkom grazského ekumenického zhromaždenia bude záverečný dokument s konkrétnymi odporúčaniami pre všetky kresťanské cirkvi v Európe. V nedeľu akcia vyvrcholí veľkými ekumenickými bohoslužbami.³⁸

Vatikán a ekumenizmus

Schválenie a zverejnenie typického latinského vydania Katechizmu Katolíckej cirkvi blahoslaveným pápežom Jánom Pavlom II. apoštolským listom LAETAMUR MAGNOPERE dňa 15.8.1997.

Body týkajúce sa ekumenizmu:

Dôvody na dosiahnutie ekumenickej jednoty kresťanov 816, 819- 822

Krst ako základ ekumenizmu 818, 1271

Následky nedostatku ekumenizmu 855

Pozitívne dôsledky ekumenického dialógu 1636

Príčiny nedostatku ekumenizmu 817³⁹

2.3.1 Apoštolské cesty bl. Jána Pavla II v roku 1997

Bosna a Hercegovina (Sarajevo) (12.4.-13.4.)

Česká republika (25.4.-27.4.)

Libanon (10.5.-11.5.)

Poľsko (31.5.-10.6.)

Francúzsko (XII. Svetový deň mládeže v Paríži) (19.8.-24.8.)

Brazília (Svetové stretnutie rodín v Rio de Janeiro) (3.10.-5.10.)⁴⁰

³⁸SME: *Druhé ekumenické stretnutie v Grazi*. 23.6.1997, dostupné na internete:

<http://www.sme.sk/c/2078872/druhe-europske-ekumenicke-zhromazdenie-v-grazi.html#ixzz28iPzY6Sb> , 14.11.2012

³⁹ *KATECHIZMUS KATOLÍCKEJ CIRKVI*: SSV, Trnava 1998, 918 s. ISBN 80-7162-253-2

⁴⁰ *Zahraničné cesty Jána Pavla II*. In Slovo 09/2005, Dostupné na internete:

<http://slovo.grkatpo.sk/Slovo/0509.pdf>, 27.11.2012

Záver

Ekumenické hnutie je predovšetkým duchovné a živí sa neprestajnou modlitbou za jednotu kresťanov, ako to katolícka Cirkev robí najmä v Týždni pred sviatkom Obrátenia sv. Pavla, 25. januára. Ekumenický dialóg sa vedie na rôznych poliach: rozlišuje sa ekumenizmus duchovný a úradný, inštitucionálny. Neúradný ekumenizmus sa môže prejavovať rôznymi spôsobmi, ako je pokojné súžitie medzi kresťanmi; môže to byť spolupráca na sociálnom poli alebo duchovnom poli, ako napríklad hnutie Taizé, alebo biblické krúžky. Dôležitý je úradný dialóg najmä na teologickej úrovni, ktorý Svätá Stolica organizuje s teológmi rôznych vierovyznaní. Teologický dialóg je namáhavý a vyžaduje si veľa času a trpezlivosti.⁴¹

V predkladanej seminárnej práci z predmetu Ekumenizmus sú predstavené ekumenické činnosti a aktivity na Slovensku, vo svete ako aj činnosť blahoslaveného pápeža Jána Pavla v oblasti ekumenizmu v rokoch 1995 až 1997. Vzniká nám tak súvislý obraz o ekumenizme za uvedené roky. Za najplodnejší rok môžeme považovať rok 1995, kedy aj tento veľký pápež navštívil našu vlasť po druhý krát.

Zoznam použitej literatúry

Pramene:

KATECHIZMUS KATOLÍCKEJ CIRKVI: SSV, Trnava 1998, 918 s. ISBN 80-7162-253-2

PÁPEŽSKÁ BIBLICKÁ KOMISIA: Interpretácia Biblie v Cirkvi. Spisšské Podhradie: Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka, 1995, ISBN 80-7142-024-7.

Unitatis redintegratio o ekumenizme, Druhý vatikánsky koncil, 21. novembra 1964, dostupné na internete: <http://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/druhy-vatikansky-koncil/c/unitatis-redintegratio>

Internetové zdroje :

http://www.ekumena.sk/Hlavna_stranka/historia.htm, 10.11.2012

<http://www.ekumena-ke.sk>, 25.10.2012

<http://www.ekumena-ke.sk/2011/11/17/pasiovy-sprievod/>, 25.10.2012

<http://www.ekumena-ke.sk/2011/11/17/ekumenicka-bohosluzba-slova/>, 25.10.2012

<http://www.mod.gov.sk/ekumenicka-pastoracna-sluzba-historicky-prierez-jej-kreovania/>, 15.11.2012

BUDNIAK J.: 2005.: Současný ekumenický dialóg v poľsko - českém pohraničí, In Teologické texty., 2005., roč. 36., č.1, dostupné na internete

⁴¹ Por.: Kardinál TOMKO, J.,:: *Zjednotenie kresťanov a ekumenizmus*, Dostupné na internete: <http://sk.radiovaticana.va/articolo.asp?c=465840>, 26.11.2012

<http://www.teologicketexty.cz/casopis/2005-1/Soucasny-ekumenicky-dialog-v-polsko-ceskem-pohranici.html>, 18.11.2012

STOLÁRIK S.: Princípy medzináboženských iniciatív v učení Jána Pavla II., *dostupné na internete*:

<http://www.pedkat.pl/images/czasopisma/pk2/art03.pdf>, 16.11.2012

<http://www.ecav.sk/stretnutie/>, 20.11.2012

MRÁŽIK Miloš.2005.V Slavkove usporiadajú ekumenické stretnutie „Dny smírení“.dostupné na internete: <http://www.krestandnes.cz/article/v-slavkove-ustporiadaju-ekumenicke-stretnutie-dny-smireni/1354.htm>, 17.11.2012

<http://www.tkkbs.sk/view.php?cislocclanku=20120310010>. 4.11.2012

<http://www.grkat.nfo.sk/Texty/uzhorodska-unia-350.html>, 30.10.2012

SME: Druhé ekumenické stretnutie v Grazi. 23.6.1997, dostupné na internete: <http://www.sme.sk/c/2078872/druhe-europske-ekumenicke-zhromazdenie-v-grazi.html#ixzz28iPzY6Sb> , 14.11.2012

Zahraničné cesty Jána Pavla II. In Slovo 09/2005, Dostupné na internete: <http://slovo.grkatpo.sk/Slovo/0509.pdf>, 27.11.2012

Kardinál Jozef Tomko: Zjednotenie kresťanov a ekumenizmus, Dostupné na internete: <http://sk.radiovaticana.va/articolo.asp?c=465840>, 26.11.2012

Rok 2001

Slovensko o ekumenizme

Predstavitelia cirkví u hlavy štátu

Dňa 4. januára prijal prezident SR Rudolf Schuster na tradičnom novoročnom stretnutí zástupcov cirkví a náboženských spoločností pôsobiacich na Slovensku. Katolícku cirkev reprezentoval predseda Konferencie biskupov Slovenska František Tondra, arcibiskup metropolita Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy Ján Sokol, banskobystrický diecézny biskup Rudolf Baláž, prešovský diecézny biskup Ján Hirka a apoštolský exarcha Milan Chatur.⁴²

Ekumenická bohoslužba v UPC

Dňa 25. januára o 19.00 h sa bude konať v Univerzitnom pastoračnom centre v Bratislave ekumenická bohoslužba pri príležitosti ukončenia Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov.⁴³

Seminár o svetovom dni modlitieb

„V spoločnej modlitbe je Kristus naozaj prítomný, modlí sa ‚v nás‘, ‚s nami‘ a ‚za nás‘. Vedie našu modlitbu v Duchu Utešiteľovi, ktorého prisľúbil a daroval svojej Cirkvi už vo večeradle v Jeruzaleme, kde ju v jej pôvodnej jednote založil.“ Týmto slovami Jána Pavla II. z encykliky *Ut unum sint* môžeme uviesť pozvanie na spoluprácu pri príprave a na slávenie Svetového dňa modlitieb žien v roku 2001. Téma tohtoročnej ekumenickej bohoslužby slova je *Poznávajme – modlime sa – konajme* a pripravili ju ženy z ostrovnej krajiny Samoa.

Slovenský výbor Svetového dňa modlitieb pripravuje tiež seminár o tomto podujatí, ktorý sa uskutoční 27. januára v Bratislave a 10. februára v Košiciach.⁴⁴

V Trnave týždeň modlitieb za jednotu kresťanov

Ekumenickou bohoslužbou sa v evanjelickom kostole v Trnave skončil Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov. Podujatie sa začalo v jezuitskom kostole a hostiteľom záverečného stretnutia bol evanjelický farár Michal Zajden. Stretnutie obohatil piesňami známy spievajúci františkán P. Gabriel. Začiatky pravidelných ekumenických stretnutí v Trnave sa datujú od roku 1968. Otcami zbližovania katolíkov a evanjelikov sú prof. Štefan Kopecký a prof. Jozef Šimončíč, ktorí pôsobia na Trnavskej univerzite.⁴⁵

⁴² Dostupné na internete : <http://www.katolickenoviny.sk/2-2001-predstavitelia-cirkvi-u-hlavy-statuu/>, 11.10.2012

⁴³ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/3-2001-oznamy/>, 11.10.2012

⁴⁴ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/3-2001-ekumenicky-svetovy-den-modlitieb-2001/>, 11.10.2012

⁴⁵ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/5-2001-kratke-spravy/>, 11.10.2012

Ekumenické bohoslužby v Nových Sadoch

V rámci Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov sa 21. januára v rímskokatolíckom kostole v Nových Sadoch konali ekumenické bohoslužby, ktoré usporiadala Konferencia biskupov Slovenska a Ekumenická rada cirkví v SR v spolupráci s miestnym duchovnými P. Rudolfom Pavlíkom a evanjelickým farárom Dušanom Hanom. Na liturgii sa okrem katolíkov a evanjelikov zúčastnili aj zástupcovia Pravoslávnej cirkvi, Reformovanej kresťanskej cirkvi a Cirkvi bratskej. V modlitbách za zhromaždených, cirkvi, celý svet a za nové tisícročie prosili zástupcovia Bratskej jednoty baptistov, Evanjelickej cirkvi metodistickej a Apoštolskej cirkvi o požehnanie a pokoj. Bohoslužby sprevádzal spevokol Evanjelickej cirkvi v Nových Sadoch, spevácky zbor Glória z Nitry, mládež rímskokatolíckej farnosti a evanjelického cirkevného zboru v Nových Sadoch a zbor seminaristov z Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre. Slávnosť sa skončila modlitbou zástupcu Starokatolíckej cirkvi, symbolickým šírením svetla a znakom pokoja.

Ekumenizmus v Žiline

Vďaka Božej milosti sa už vyše roka schádzajú na pravidelných stretnutiach predstavitelia mesta Žiliny a zástupcovia Apoštolskej cirkvi, Cirkvi adventistov siedmeho dňa, Evanjelickej cirkvi a.v., Cirkvi bratskej, Kresťanských zborov, Zväzu židovských náboženských obcí, Gréckokatolíckej a Rímskokatolíckej cirkvi. Všetci zúčastnení si plne uvedomujú svoju zodpovednosť za mesto, v ktorom žijú, a preto sa spoločne snažia čo najlepšie konať Božiu vôľu. Inak to nebolo ani počas Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov, keď pozvali žilinských veriacich na spoločné modlitby. Veriaci sa schádzali každý večer v priestoroch jednej z cirkví, kde sa spoločne modlili. Prvé stretnutie v evanjelickom chráme otvoril príhovorom dekan a pápežský prelát Jozef Noga, posledný deň sa prítomným v rímskokatolíckom kostole prihovorel kazateľ Cirkvi bratskej Tibor Máhrik.⁴⁶

Hrnčiarovce nad Parnou

Dňa 26. januára sa v ústavnej Kaplnke sv. Maximiliána Kolbeho v Nápravno výchovnom ústave v Hrnčiarovciach nad Parnou uskutočnila slávnosť s mottom Žatva je veľká, ale robotníkov málo. Medzi odsúdených mužov zavítali pravoslávny duchovný z Bratislavskej eparchie vdp. Jozef Haverčák, ktorý slúžil svätú liturgiu, a duchovný správca kaplnky P. Jozef Amrich SJ slúžil svätú omšu. Napokon udelili požehnanie prítomným oboch vierovyznaní. Na záver slávnosti obaja kňazi prisľúbili, že stretnutia v takomto kresťanskom duchu sa budú konať častejšie. V duchu viery, úcty a kresťanského porozumenia sa veriaci rozišli s hlbokým pokojom v duši.⁴⁷

⁴⁶ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/7-2001-ekumenicka-zilina/>, 11.10.2012

⁴⁷ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/7-2001-ekumenicka-zilina/>, 11.10.2012

Ekumenický svetový deň modlitieb v Prešove

Pri príležitosti Svetového dňa modlitieb žien 2. marca sa otvorili dvere dvoch prešovských kostolov Katolíckej a Bratskej cirkvi. Na príprave stretnutia sa podieľali zástupkyne Rímskokatolíckej, Gréckokatolíckej, Bratskej cirkvi, Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Bratskej jednoty baptistov. Stredobodom ekumenickej bohoslužby, ktorej námet pripravili ženy z ostrova Samos, bolo motto Poznávajme - modlime sa - konajme. Ako napovedá názov, tohtoročné stretnutie bolo zamerané na modlitbu a spev.⁴⁸

Ekumenické stretnutie v Bratislave

Teologická fakulta Trnavskej univerzity v Bratislave v spolupráci s rehoľnými spoločenstvami redemptoristov, kapucínov, františkánov, verbistov a jezuitov usporiadala 21. marca druhé ekumenické a modlitbové stretnutie s Evanjelickou bohosloveckou fakultou Univerzity Komenského. Na programe bola ekumenická bohoslužba slova, ktorú celebroval P. Ján Ďurica SJ, homíliu na tému Chlieb života predniesla špirituálka z EBF UK Eva Oslíková. Vrcholom podujatia bola modlitba k Najsvätejšej Trojici. Po záverečnom požehnaní pokračovalo stretnutie predstavovaním jednotlivých spoločenstiev.⁴⁹

Cirkvi spoločne o zmluve

Zástupcovia jedenástich cirkví a náboženských spoločností, ktoré sú registrované podľa zákona č. 308/91 Z. z., podľa slov predsedu Ekumenickej rady cirkví v SR a generálneho biskupa ECAV na Slovensku Júliusa Fila vyjadrili záujem spoločne pokračovať v príprave svojej základnej zmluvy so štátom. Príprava spoločného textu zmluvy, ktorú chcú jednotlivé cirkvi a náboženské spoločnosti podpísať ako samostatné strany, sa uskutočnila 30. marca na pôde Ekumenickej rady cirkví v SR. Inšpiráciou pre rámec a obsah textu je zmluva SR s Vatikánom prijatá Národnou radou Slovenskej republiky.⁵⁰

Cesta 2001

Mestský úrad v Kežmarku, miestny odbor Matice Slovenskej, redakcia Katolíckych novín a Nadácia J. A. Komenského vypisujú VIII. ročník celoslovenskej detskej ekumenickej súťaže v písaní náboženskej poézie a prózy Cesta 2001.⁵¹

Ekumenické stretnutie prešovského biskupa

Prešovský diecézny biskup Mons. Ján Hirka sa 26. apríla na pozvanie biskupa Východného dištriktu Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na

⁴⁸ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/11-2001-spravy/>, 11.10.2012

⁴⁹ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/14-2001-kratke-spravy/>, 11.10.2012

⁵⁰ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/15-2001-spravy/>, 11.10.2012

⁵¹ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/17-2001-oznamy/>, 11.10.2012

Slovensku Igora Mišinu zúčastnil na priateľskom stretnutí s predstaviteľmi Východného dištriktu.⁵²

Slovenská delegácia na ekumenickom stretnutí

Slová z Matúšovho evanjelia Ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta boli mottom ekumenického stretnutia Rady biskupských konferencií Európy (CCEE) a Konferencie európskych cirkví (KEK) v Štrasburgu, na ktorej sa zúčastnila aj delegácia zo Slovenska pod vedením predsedu Konferencie biskupov Slovenska. KEK združuje predstaviteľov nekatolíckych cirkví a spoločností v Európe. Program tentoraz spestrila prítomnosť mladých ľudí všetkých kresťanských cirkví a spoločností. Diskutovalo sa predovšetkým o Ekumenickej charte, ktorú podpísali predseda KEK pravoslávny metropolita Jérémie a za CCEE kardinál Miloslav Vlk. Charta obsahuje pastoračné usmernenia pri vzájomnom zbližovaní jednotlivých kresťanských cirkví a bude preložená aj do slovenčiny. Myšlienka ekumenizmu, hoci vznikla už dávnejšie, sa dnes pohybuje v nových okolnostiach a ohrozeniach. Liberalizmus zavádza mysle všetkých kresťanov a útočí na základné dobrá človeka, akými sú rodina, autorita, úcta k životu. Preto je potrebné nanovo premyslieť ďalší postup.⁵³

Podpísanie Dohody o svätom krste

Katolícka cirkev a Evanjelická cirkev a. v. podpísali 4. júna v Kaplnke sv. Barbory Prezidentského paláca dohodu o vzájomnom uznávaní krstu. Stalo sa tak na základe podpisov zástupcov Rímskokatolíckej, Gréckokatolíckej a Evanjelickej cirkvi a. v. Význam udalosti s ekumenickým rozmerom svojou prítomnosťou podporil prezident SR, predstavitelia iných cirkví, zástupcovia diplomatického zboru a náboženského i kultúrneho života. (...)Východiskom na podpísanie dohody bol súhlas v chápaní biblického pôvodu, teologického významu a zhoda v spôsobe vykonávania krstu.⁵⁴

Ekumenická rada k zmluve so štátom

Riadiaci výbor Ekumenickej rady cirkví (ERC) sa 19. septembra zaoberal výsledkami medzirezortného pripomienkovania návrhu zmluvy medzi Slovenskou republikou a jedenástimi registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami. Členské cirkvi a pozorovatelia ERC prijali návrh zmluvy aj so zapracovanými pripomienkami. Generálny biskup ECAV na Slovensku a

⁵² Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/18-2001-z-presovskeho-biskupstva/>, 11.10.2012

⁵³ TONDRA, František.: *Slovenská delegácia na ekumenickom stretnutí*, dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/21-2001-spravy/>, 11.10.2012

⁵⁴ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/23-2001-podpisanie-dohody-o-svatom-krste/>, 11.10.2012

predseda ERC v SR Július Filo v najbližších dňoch požiada ministerstvo kultúry o postúpenie návrhu zmluvy vláde SR.⁵⁵

Stanovisko k problému klonovania človeka

V Bratislave 27. novembra 2001 Konferencia biskupov Slovenska a Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku zaujala stanovisko k problému klonovania človeka. So znepokojením obe cirkvi prijali správu o vyklonovaní ľudského embrya americkou spoločnosťou Advanced Cell Technology. Z dôvodov, ktoré uviedli predstavitelia oboch cirkví v tomto dokumente, žiadajú odsúdenie a zákaz tejto metódy umelého počatia.⁵⁶

Svet a ekumenizmus

Cirkev v Česku

Plenárne zasadnutie v ČBK

Členovia Českej biskupskej konferencie (ČBK) sa v dňoch 23. a 24. januára zišli na 40. plenárnom zasadnutí ČBK v exercičnom dome kapucínskeho kláštora na pražských Hradčanoch. ...V predvečer zasadnutia 22. januára sa konala ekumenická bohoslužba pri príležitosti otvorenia Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov. Na záver pobožnosti bola podpísaná dohoda o vzájomnom uznaní krstu medzi Rímskokatolíckou a Sliezskou evanjelickou cirkvou a. v.⁵⁷

Hejnice

Pod vedením predsedu Českej biskupskej konferencie olomouckého biskupa Jana Graubnera sa v dňoch 3. – 4. apríla konalo 41. plenárne zasadnutie ČBK. Biskupi sa zaoberali dokumentom o sociálnych otázkach Pokoj a Dobro, ktorý ČBK vydala v spolupráci s Ekumenickou radou cirkví a ktorý sa stal najsledovanejším cirkevným dokumentom v ČR za posledných 10 rokov. Jeho obsahom je analýza spoločenského vývoja od novembra 1989 z pohľadu kresťanského sociálneho učenia. Plénium diskutovalo aj o postavení Cirkvi a o prípravách smerujúcich k uzavretiu dohody medzi Svätou stolicou a Českou republikou. Na programe boli otázky liturgického charakteru, projekt na zriadenie Centra pre cirkevné dejiny ČBK, ktorý by mal v spolupráci s Historickým ústavom Českej akadémie vied koordinovať prípravu príručky cirkevných a náboženských dejín českých krajín. Biskupi sa zaoberali aj otázkou cirkevného školstva a problematikou dobrovoľnej služby českej mládeže v Katolíckej cirkvi.⁵⁸

Ekumenická veľká noc

⁵⁵ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/39-2001-ekumenickd-rada-k-zmluve-so-stdtom/>, 11.10.2012

⁵⁶ Dostupné na internete: <http://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/ekumenicke-dokumenty/c/stanovisko-k-problemu-klonovania-cloveka>, 11.10.2012

⁵⁷ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/5-2001-cirkev-v-cesku/>, 11.10.2012

⁵⁸ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/17-2001-cirkev-v-ceskej-republike/>, 11.10.2012

Tohtoročná Veľká noc bude mať osobitný ekumenický význam. Ako o tom na svojich stránkach informoval taliansky denník La Repubblica, po dlhom čase budú sviatky Zmŕtvychvstania Ježiša Krista oslavovať spolu katolíci, evanjelici aj pravoslávni kresťania. Juliánsky kalendár, podľa ktorého sa riadia Východné cirkvi, i gregoriánsky, sledovaný Západnými cirkvami, určujú termín Veľkej noci zhodne na 15. apríla. Nejde pritom o výsledok ľudskej snahy, ale o dielo zhody okolností. Táto súhra okolností však poukazuje na nevyhnutnosť stáleho dialógu, ktorý cítia kresťania na oboch stranách.⁵⁹

Ekumenická charta

Dňa 22. apríla 2001 bola v Štrasburgu podpísaná Ekumenická charta metropolitom Jeremiášom, predsedom Konferencie európskych cirkví (KEK) a kardinálom Miloslavom Vlkom predsedom Rady európskych biskupských konferencií (CCEE). Charta udáva smernice pre rozvoj spolupráce medzi cirkvami v Európe.⁶⁰

Európske ekumenické stretnutie

Ján Pavol II. poslal pozdravný list českému kardinálovi Miloslavovi Vlkovi pri príležitosti Európskeho ekumenického stretnutia v Štrasburgu v dňoch 19. až 22. apríla, ktorý usporiadala Rada európskych biskupských konferencií (CCEE) spolu s Konferenciou európskych cirkví. Témou stretnutia sú Ježišove slová Ostávam s vami až do skončenia sveta. Svätý otec ocenil stretnutie ako nádherný plod úzkej spolupráce jednotlivých cirkví na európskom kontinente.⁶¹

Švédsky biskup v novej funkcii

Predseda Švédskej biskupskej konferencie 71-ročný biskup Amédée Grab bol zvolený za predsedu CCEE. Nahradil tak vo funkcii českého kardinála Miloslava Vlka, vykonávajúceho úrad od roku 1993. Voľby sa uskutočnili v predvečer Európskeho ekumenického stretnutia. Viceprezidentmi CCEE sa stali anglický kardinál Cormac Murphy-O'Connor, westminsterský arcibiskup, a chorvátsky arcibiskup Josip Bozanić zo Záhrebu. „Európa nemôže dosiahnuť skutočnú a trvalú jednotu,” povedal biskup Grab niekoľko hodín po svojom zvolení, „ak nebude založená na viere a kresťanskej zvesti, z ktorých koreňov pochádza. Najdôležitejšou úlohou európskych cirkví bude ohlasovať vieru, čerpajúc z bohatých impulzov apoštolského listu Novo millennio ineunte.”⁶²

Ekumenické smerovanie

⁵⁹ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/12-2001-ekumenicka-velka-noc/>, 11.10.2012

⁶⁰ Dostupné na internete: <http://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/ekumenicke-dokumenty/c/ekumenicka-charta> 13.10.2012

⁶¹ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/20-2001-spravy/>, 11.10.2012

⁶² Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/20-2001-spravy/>, 11.10.2012

Tohtoročný Ekumenický kongres Hnutia fokoláre v Castel Gandolfo sa stal ďalšou príležitosťou medzi kresťanskými cirkvami na postupné odbúravanie rozdielov a napätí. Až potom môže prísť do úvahy vyjadrenie jednoty viery spoločnou účasťou na Eucharistii. Tisíc účastníkov zo 70 cirkví a 53 krajín sveta vrátane Grónska a Patagónie si prehlbovalo dialóg života motivovaný Ježišovou prítomnosťou medzi zjednotenými učeníkmi. (...) Účastníkov kongresu zbližila ekumenická bohoslužba, čerpajúca najmä z pravoslávneho bohatstva, a prítomnosť zakladateľky hnutia Chiary Lubichovej.⁶³

Cirkvi spoločne

Chaldejská a Asýrska cirkev podpísali 25. októbra súhlas, ktorý umožňuje asýrskym veriacim vo vážnych situáciách pristupovať k sviatosti Eucharistie vysluhovanej Chaldejskou cirkvou. Súhlas publikovaný Vatikánom je významným ekumenickým krokom. Text vyhlásenia pripravovala Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov so súhlasom Kongregácie pre náuku viery a Kongregácie pre východné cirkvi. Toto pastoračné opatrenie rieši zložitú situáciu menšinových veriacych predovšetkým v Iráne, Iraku a v Turecku, kde tieto komunity trpia biedou a nedostatočným sviatostným životom. Asýrska cirkev sa izolovala od Ríma na Efezskom koncile roku 431. Od roku 1552 sa jej časť priklonila k Rímu a vytvorila Chaldejскую cirkev s terajším sídlom v Bagdade. Spoločné kristologické vyhlásenie odstraňujúce príčinu schizmy podpísal za Asýrsku cirkev patriarcha Mar Dinkha IV. a Svätý Otec Ján Pavol II. v roku 1994.⁶⁴

Vatikán a ekumenizmus

Pápež pokračuje po stopách svätého Pavla

Od 4. do 9. mája navštívi Ján Pavol II. Grécko, Sýriu a Maltu. Jeho púť, ktorá sa začala minulý rok duchovnou prítomnosťou v chaldejskom Ure a pokračovala cestou do Egypta a Svätej zeme, naberie konečné kontúry na miestach misijnej aktivity sv. Pavla. Pápež odcestuje v piatok ráno z rímskeho letiska Fiumicino na jeden deň do Atén. Podrobný program však Svätá stolica zverejní až vo veľkonočnom čase. Grécka tlač považuje túto cestu za jedinečnú príležitosť domáceho pravoslavia ukázať svoju tolerantnosť a otvorenosť na ekumenický dialóg; z pápežovej strany to označila čiastočne za diplomatický krok väčšmi sa priblížiť k patriarchovi Ruska Alexejovi II. Situáciu však komplikuje vzťah Gréckej ortodoxnej cirkvi so štátom. Prezident a premiér Grécka sa od začiatku stavali k návšteve Jána Pavla II. pozitívne.⁶⁵

⁶³ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/26-2001-ekumenicke-smerovanie/>, 11.10.2012

⁶⁴ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/46-2001-cirkvi-spolocne/>, 11.10.2012

⁶⁵ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/15-2001-papez-pokracuje-po-stopach-sv-pavla/>, 11.10.2012

Návšteva pápeža Jána Pavla II. v Grécku

Bolo to veľké prekvapenie, keď začiatkom marca 2001 Posvätná synoda Gréckej pravoslávnej cirkvi súhlasila s návštevou pápeža Jána Pavla II. v krajine. Gréckemu prezidentovi Stephanopoulosovi a predsedovi vlády Simitisovi sa podarilo prekonať odpor hierarchie Pravoslávnej cirkvi a otvoriť pápežovi bránu Areopágu. Viacerí zahraniční pozorovatelia označili toto rozhodnutie za jasný prejav slobody, ktorý upevní medzinárodnú prestíž Grécka. Na otázku, či návšteva Jána Pavla II. v Grécku môže prispieť k zmenám, arcibiskup Foscolos vyslovil nádej, „že podobne, ako sa to stalo pri iných náročných cestách hlavy Katolíckej cirkvi v krajinách s pravoslávnu väčšinou obyvateľstva, napr. v Rumunsku či v Gruzínsku, kde takisto bolo spočiatku vidieť odpor, ale nakoniec nadšenie a vďačnosť, rovnako aj pápežova cesta do Grécka môže odstrániť ideologické bariéry a stať sa prelomom či začiatkom s novými vyhliadkami. Ľudsky povedané, cesta Svätého otca do Grécka je ‚misiou nemožného‘“.⁶⁶

Z príhovoru Jána Pavla II. pred Regina Coeli 13. 5. 2001

„Dnes sa chcem spolu s vami poďakovať Bohu a Panne Márii za púť po stopách sv. Pavla, ktorú som dokončil pred niekoľkými dňami, navštíviac Atény, Damask a Maltu. Nezabudnuteľne sa mi vryli do duše miesta, ktoré misijné poslanie apoštola národov nerozlučne spojili s dejinami kresťanstva. Na generálnej audiencii v stredu sa budem podrobnejšie zaoberať touto nezabudnuteľnou cestou, ktorá má obrovský význam ekumenický aj náboženský. Žiaľ, moja púť bola znova a znova prerývaná smutnými a bolestnými správami zo Svätej zeme. Stojíme zoči-voči absurdnej špirále násilia. Dennodenné rozsievanie násilia ženie situáciu na ostrie noža a spomaľuje príchod požehnaného dňa, v ktorom by všetci kráčali spolu ako bratia. Všetci ľudia, no najmä zodpovední predstavitelia medzinárodného spoločenstva majú povinnosť pomôcť stranám v tomto konflikte, aby pretrhli nemorálnu reťaz provokácií a represálií. Nad podnecovaním nenávisť musí prevládať reč a kultúra mieru.“

Delikátna misia Jána Pavla II.

Hoci sa nad pápežovou 93. zahraničnou cestou vznášali isté otázky, Svätý otec ako pravý pútnik sa nedal odradiť. Svoju minuloročnú púť počnúc starozákonnými miestami v Egypte a vo Svätej zemi dotiahol do novozákonného vyvrcholenia a po stopách sv. Pavla navštívil v dňoch od 4. do 9. mája Grécko, Sýriu a Maltu. Úspešným zavŕšením dvojdnovej misie Jána Pavla II. v Grécku bola svätá omša v Športovom paláci aténskeho olympijského centre pred

⁶⁶ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/19-2001-k-navsteve-jana-pavla-ii-v-grecku/>, 11.10.2012

ikonami Krista a Presvätej Bohorodičky. Jej televízny prenos sa stal prvým prenosom katolíckej bohoslužby v histórii Grécka.⁶⁷

Ján Pavol II. o návrate k prameňom

„Pred týždňom sa skončila moja púť po stopách sv. Pavla v Grécku, Sýrii a na Malte. Som rád, že sa dnes s vami môžem pristaviť pri závere jubilejného putovania po hlavných miestach dejín spásy. Som vďačný všetkým, čo ma sprevádzali svojimi modlitbami na tomto nezabudnuteľnom návrate k prameňom, z ktorých možno načerpať sviežosť prvotnej kresťanskej skúsenosti. Ešte raz ďakujem prezidentovi Gréckej republiky pánovi Kostasovi Stefanopulosovi za pozvanie na návštevu Grécka. Rovnako ďakujem prezidentovi Sýrskej arabskej republiky pánovi Bašárovi Al-Assadovi a prezidentovi Maltskej republiky pánovi Guidovi De Marco, ktorí ma veľmi srdečne prijali v Damasku a vo Valette. Na všetkých miestach som chcel pravoslávny cirkvám svedčiť o láske a úcte Katolíckej cirkvi, s túžbou, aby sa pamiatka na viny minulosti úplne očistila a tak dala priestor zmiereniu a bratstvu. Bola to príležitosť opäť potvrdiť úprimnú otvorenosť, s akou sa Cirkev obracia na veriacich islamu, s ktorými sa spája v klaňaní jedinému Bohu.“⁶⁸

Podnety z kardinálskeho kolégia

Mimoriadne konzistórium v Ríme od 21. do 24. mája po prvotných výzvach a povzbudeniach Svätého otca ani tentoraz nesklamalo. Do svojho programu zaradilo najaktuálnejšie problémy a nebálo sa otvorenej diskusie aj o tých najdelikátnejších témach(...) Kardináli rozdiskutovali aj otázky ekumenického a medzináboženského dialógu. Nemecký kardinál Walter Kasper, predseda Pápežskej rady pre napomáhanie jednoty kresťanov, vysoko vyzdvihol Jubileum 2000, ktoré prinieslo takmer prorocké znamenia v tejto oblasti. Medzináboženský dialóg sa veľmi pohl dopredu počas pontifikátu Jána Pavla II. Kardináli osobitne ďakovali aj prefektovi Kongregácie pre náuku viery Josephovi Ratzingerovi za deklaráciu Dominus Iesus, ktorá zdôraznila jedinečný univerzálny charakter spásy a ktorá je vhodným usmernením pri medzináboženskom dialógu.⁶⁹

Spomienky Jána Pavla II. na Ukrajinu

„Dnes by som chcel spolu s vami opäť prejsť apoštolskou cestou, ktorú som uskutočnil v minulých dňoch na Ukrajine. Ďakujem Bohu za túto púť, pretože mi veľmi ležala na srdci. Chcel som ňou vzdať hold ukrajinskému ľudu, jeho dlhej a slávnej histórii viery, jeho svedectvu a mučenictvu,“ týmito slovami začal pápež audienciu. (...)

⁶⁷ Porov. RAUČINOVÁ, M.: *Delikátna misia Jána Pavla II.*, dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/20-2001-delikatna-misia-jana-pavla-ii/>

⁶⁸ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/21-2001-navrat-k-pramenom/>, 11.10.2012

⁶⁹ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/22-2001-podnety-z-kardinalskeho-kolegia/>, 11.10.2012

Potom pápež zdôraznil: „Kyjev je kolíska kresťanstva vo východnej Európe. Ukrajina, odkiaľ pred tisíc rokmi viera a kresťanská civilizácia smerovali na európsky Východ, je významným laboratóriom, kde spolu nažívajú východná a západná kresťanská tradícia. Pre mňa to bola nezabudnuteľná skúsenosť, keď som predsedal v Kyjeve a vo Ľvove nevšedným eucharistickým slávnostiam latinského a byzantsko-ukrajinského obradu. Bolo to prežívanie liturgie „obidvoma stranami pľúc“. Tak to bolo aj na konci prvého tisícročia po krste Kyjevskej Rusi, ešte pred nešťastným rozdelením na Východ a Západ. Spolu sme sa modlili, aby rozdiel v tradíciách nebránil spoločenstvu vo viere a v cirkevnom živote.” Potom Svätý otec vyzval všetkých budovať most medzi bratmi. „Aby všetci boli jedno“ sú slová vrúcnej Kristovej modlitby.⁷⁰

Pápežova apoštolská cesta do Kazachstanu a Arménska

„V sobotu 22. septembra odletím na apoštolskú cestu do Kazachstanu a Arménska, dvoch republík bývalého Sovietskeho zväzu, ktoré pred desiatimi rokmi získali nezávislosť. (...) Vrucne si prajem, aby moja návšteva prispela k rozmachu novej evanjelizácie a ekumenického dialógu.”⁷¹

Cestu pápeža Jána Pavla II. charakterizujú dva rozmery - ekumenizmus a misijný duch. Misijný duch, lebo katolíci v Kazachstane sú len malým stádom v moslimskom mori, a ekumenizmus, lebo Arménsko prijalo kresťanstvo pred 1 700 rokmi a celých sedemnást' storočí tvorilo hranicu medzi dvoma náboženskými svetmi. Medzi Rímom a arménskym Ečmiadzinom - starovekým sídlom hlavy arménskych kresťanov katolikosom - vládnu čulé vzťahy. Umocnili sa podpísaním spoločného kristologického vyhlásenia v roku 1996, ktorým sa skončilo 1 500 rokov trvajúce nedorozumenie. Katolícka cirkev od čias Chalcedónskeho koncilu omylom totiž považovala Arménsku apoštolskú cirkev za monofyzitskú, a tým za heretickú. Vyjasnenie v tejto dogmatickej otázke otvorilo cestu k dosiahnutiu plnej jednoty rozdelených kresťanov. Ján Pavla II. so všetkou poctou prijme katolikos všetkých Arménov Karekin II. Zúčastní sa na ekumenickej slávnosti a bude slúžiť pontifikálnu svätú omšu v latinskom obrade na vonkajšom oltári ečmiadzinskej svätyne. Pápež sa zastaví aj pri pamätníku genocídy arménskeho obyvateľstva, vyvraždeného Turkami v roku 1915. Pre Arméncov sú to mučeníci vlasti a viery. (...) Arménsko potvrdzuje svoje dôležité ekumenické poslanie. Je hranicou a mostom medzi Východom a Západom, medzi Európou a Áziou, medzi kresťanstvom a islamom.⁷²

⁷⁰ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/28-2001-spomienky-na-ukrajinu/>, 11.10.2012

⁷¹ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/37-2001-blizke-udalosti-v-cirkvi/>, 11.10.2012

⁷² Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/38-2001-armensko-cesta-do-srdca-azie/>, 11.10.2012

Rok 2002

Slovensko o ekumenizme

Modlitbové stretnutie v Sečovciach

V Sečovciach sa na podnet Rímskokatolíckej cirkvi uskutočnilo 20. januára modlitbové stretnutie Reformovanej kresťanskej cirkvi, Cirkvi bratskej, Evanjelickej cirkvi a. v., Gréckokatolíckej a Rímskokatolíckej cirkvi. Po úvodnej spoločnej modlitbe sa vo farskom Kostole Nanebovzatia Panny Márie k zúčastneným prihovril dekan dp. Michal Butkovský, nasledovali čítania Božieho slova a prosby prednášané jednotlivými predstaviteľmi cirkví. V ich prihovoroch rezonovali najmä Ježišove slová: „Aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe...” (Jn 17,21).⁷³

Ekumenická pobožnosť v Bratislave

Za účasti popredných predstaviteľov cirkevného a verejného života sa 20. januára v rámci Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov v kostole Reformovanej kresťanskej cirkvi v Bratislave konala ekumenická pobožnosť. Viedli ju zástupcovia cirkví združených v Ekumenickej rade cirkví v Slovenskej republike a predstavitelia ostatných kresťanských cirkví, ktorí predniesli modlitby za pokoj, jednotu cirkví a porozumenie. Ekumenická pobožnosť bola výrazom pokorných modlitieb jednotlivých cirkevných predstaviteľov za vnútornú a vonkajšiu jednotu všetkých kresťanov. Predseda Konferencie biskupov Slovenska Mons. František Tondra predniesol prosby za dar Ducha Svätého, čítanie z Evanjelia podľa Jána zaspieval biskupský vikár Gréckokatolíckej cirkvi Peter Sabol. Predseda rady KBS pre ekumenizmus Mons. Andrej Imrich prečítal spoločnú výzvu katolíckych biskupov a Ekumenickej rady cirkví v SR k Týždňu modlitieb za jednotu kresťanov. KBS na podujatí reprezentoval aj jej podpredseda Mons. Ján Sokol a nitriansky pomocný biskup Mons. František Rábek, ECAV na Slovensku zastupoval biskup Západného dištriktu Ivan Osuský.⁷⁴

Ekumenické stretnutie v kasárňach

V priestoroch mechanizovaného práporu Armády Slovenskej republiky v Michalovciach sa v utorok 29. januára 2002 uskutočnila ekumenické stretnutie predstaviteľov kresťanských cirkví s vojakmi profesionálmi a vojakmi základnej vojenskej služby. Toto stretnutie zorganizoval tamojší vojenský duchovný mjr. Mgr. Jozef Mihalov. V rámci tohto stretnutia predstavitelia gréckokatolíckej, rímskokatolíckej, pravoslávnej a evanjelickej cirkvi vykonali spoločnú

⁷³ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/4-2002-z-domova/>, 11.10.2012

⁷⁴ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/4-2002-v-pokore-pred-bohom-i-ostatnymi-cirkvami/>, 11.10.2012

posviacku nedávno zriadenej pastoračnej miestnosti, ktorá je využívaná aj ako kaplnka.⁷⁵

Kresťania v modlitbách za jednotu

Pod spoločným mottom tohtoročného Týždňa modliteb za jednotu kresťanov U Teba je zdroj života sa v uplynulých dňoch konali na Slovensku modlitbové stretnutia, bohoslužby a spoločenské podujatia, ktoré aj navonok manifestovali ekumenické hnutie v jednotlivých diecézach a upriamovali pozornosť veriacich na stále aktuálnu otázku hľadania spoločného dialógu a

spolupráce medzi kresťanskými cirkvami. Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskom Podhradí prežíval tieto dni ako špecifická farnosť so 100-percentným zastúpením katolíkov. (...)Na programe slávení boli modlitby a spevy s prosbami, ako aj príhovory zamerané na jednotu kresťanov. (...)Vo farnosti Spišská Nová Ves nechýbalo v rámci Týždňa modliteb za jednotu kresťanov duchovné spojenie s veriacimi zhromaždenými v Assisi. Ekumenické hnutie medzi mládežou vo Svite rozvíja miestny kaplán J. Rusnák. Mladí katolíci zavítali do evanjelického mládežníckeho klubu, aby sa spoločne pomodlili a podobné podujatie zorganizovali aj mladí evanjelici. Ekumenické bohoslužby v Liptovskom Mikuláši sa začali 21.januára v rímskokatolíckom kostole a pokračovali v ďalších dňoch aj v baptistickom a v evanjelickom chráme. (...)Obsah príhovorov zameraných na jednotu kresťanov zhrnul správca katolíckej farnosti ICLic. M. Vitkovský: „Každý ponúkol niečo do spoločného.” Podobné stretnutia sa konali aj v Ružomberku a ďalších farnostiach. Veriaci Prešovského biskupstva prežívali Týždeň modliteb za jednotu kresťanov na bohoslužbách a spoločných modlitbách.(...) V Prešove pôsobí spoločná ekumenická pracovná skupina všetkých kresťanských cirkví (...) Počas celého týždňa sa konali bohoslužby vždy v inom chráme a prítomným veriacim sa prihovoral duchovný inej cirkvi. Do tejto akcie sa zapojila Rímskokatolícka aj Gréckokatolícka cirkev, Evanjelická cirkev a. v. a Cirkev bratská. Apoštolská cirkev, Cirkev adventistov siedmeho dňa, Evanjelická cirkev a. v., Cirkev bratská a Kresťanské zbory spoločne s Gréckokatolíckou a Rímskokatolíckou cirkvou usporiadali v Žiline bohatý program ekumenických podujatí. Týždeň modliteb otvorili slávnostné bohoslužby v chráme Evanjelickej cirkvi a. v. a ukončili ho ekumenické slávenia v rímskokatolíckom Kostole sv. Barbory. (...) Na záver týždňa modliteb sa uskutočnil päťhodinový ekumenický koncert modliteb a chvál, na ktorom sa divákovi predstavila prešovská hudobná skupina Thymothy z Cirkvi bratskej, Tretí deň z Apoštolskej cirkvi z Košíc a skupina Lamačské chvály z Rímskokatolíckej farnosti v Bratislave-Lamači. (...)Na záver Týždňa modliteb za jednotu kresťanov 27. januára sa v kaplnke exercičného domu Kongregácie bratov tešiteľov z Getsemani v Marianke

⁷⁵ Dostupné na internete: <http://www.grkatpo.sk/?spravy&id=2>, 11.10.2012

uskutočnila bohoslužba slova, ktorú slúžil P. Augustín Juraj Kardoš CCG. Okrem členov Rímskokatolíckej cirkvi sa na slávnosti zúčastnili aj zástupcovia Gréckokatolíckej cirkvi a Evanjelickej cirkvi a. v..⁷⁶

Ozvena Assisi na Slovensku

ROŽŇAVA - Na výzvu Svätého Otca zareagoval rožňavský diecézny biskup Mons. Eduard Kojnok, ktorý usporiadal Diecéznu púť modlitieb a pôstu. Podujatie vyvrcholilo 19. januára v Katedrále Nanebovzatia Panny Márie ekumenickým stretnutím na podporu duchovného ovocia assiského stretnutia.

KOŠICE - V predvečer Dňa modlitieb za pokoj vo svete 23. januára zavládla nevšedná atmosféra aj v Katedrále sv. Alžbety. Svätú omšu celebroid Juraj Kamas, ktorý v úvode vyzval prítomných, aby bohoslužbu spoločne začali krátkym mlčaním - tichom, lebo zranenia, ktoré si v tento večer pripomenuli, majú dávne korene. „Z tohto ticha nech vzíde uznanie našich hriechov, prosba o odpustenie rozdelenia, ktoré je prekážkou kresťanského svedectva,” povedal.⁷⁷

Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov v Žiline

„Tak by sme mohli zhodnotiť Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov v Žiline. Žilinský dekan vdp. Ladislav Stromček už tradične začal ekumenický týždeň v evanjelickom chráme. Ďalšie spoločné modlitbové dni organizovali Cirkev bratská, Cirkev adventistov siedmeho dňa a Gréckokatolícka cirkev. Vyvrcholením Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov bol ekumenický koncert modlitieb a chvál v estrádnej hale Domu odborov 26. januára, ktorý usporiadala Mládež pre Krista v spolupráci s uvedenými cirkvami. Hlavným garantom akcie bola Apoštolská cirkev. Okolo 600 prevažne mladých ľudí uctievalo a chválilo svojho Pána - Ježiša Krista. Vystupovali 3 hudobné skupiny: Lamačské chvály, Vždy a všade a Timothy.“⁷⁸

Ekumenické stretnutie v prešovských kasárňach

V priestoroch mechanizovaného práporu Armády Slovenskej republiky v Michalovciach sa 29. januára na podnet mjr. Jozefa Mihalova, ktorý je jediným gréckokatolíckym kňazom pôsobiacim v slovenskej armáde, uskutočnilo ekumenické stretnutie predstaviteľov kresťanských cirkví s vojakmi profesionálmi a vojakmi základnej vojenskej služby.⁷⁹

⁷⁶ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/5-2002-krestania-v-modlitbach-za-jednotu/>, 11.10.2012

⁷⁷ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/5-2002-ozvena-assisi-na-slovensku/>, 11.10.2012

⁷⁸ MUŽIČKOVÁ, Tatiana: *Žilinský kresťania sa majú radi*. Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/7-2003-zilinsky-krestania-sa-maju-radi/>, 11.10.2012

⁷⁹ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/7-2002-ekumenicke-stretnutie-v-presovskdch-kasdrnach/>, 11.10.2012

Košická veľká noc v znamení ekumenizmu

Počas tohtoročnej Veľkej noci sa v Košiciach konal už po ôsmy raz Ekumenický pašiový sprievod. Ústrednou myšlienkou podujatia bol evanjeliový citát: „**Veríte v Boha, verte aj vo mňa**“ (Jn 14,1). Sprievod sa začal modlitbami a príhovorom zástupcu Apoštolskej cirkvi na Slovensku pred Jakabovým palácom a vydal sa na púť k evanjelickému chrámu, kostolu Reformovanej kresťanskej cirkvi, modlitebni Cirkvi bratskej, pravoslávneho chrámu a katedrále Gréckokatolíckej cirkvi. Poslednou zastávkou bol Dóm sv. Alžbety.⁸⁰

Zmluva medzi cirkvami a štátom podpísaná

Historický okamih nastal 11. apríla pre jedenásť registrovaných cirkví a náboženských spoločností, keď ich štatutárni zástupcovia spolu s tromi najvyššími ústavnými činiteľmi v priestoroch Prezidentského paláca v Bratislave slávnostne podpísali Zmluvu medzi SR a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami.⁸¹

Ekumenické stretnutie teologických fakúlt

Teologická fakulta Trnavskej univerzity (TF TU) usporiadala 27. novembra v Bratislave ekumenické stretnutie medzi katolíckymi fakultami a evanjelickou fakultou. Na stretnutí sa zúčastnili študenti, pedagógovia a predstavení z Evanjelickej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského (UK), z Rímskokatolíckej cyrilo-metodskej bohosloveckej fakulty UK a Teologickej fakulty TU.⁸²

Ekumenická bohoslužba v Bystrom

Dňa 14. júla ekumenickou bohoslužbou na miestnom futbalovom ihrisku, na ktorej sa zúčastnili veriaci katolíci a evanjelici spolu so správcom rímskokatolíckej farnosti Jánom Andrejom a evanjelickým farárom Ľubomírom Sabolom, vyvrcholili oslavy 720. výročia prvej zmienky o obci, 120. výročia jej zjednotenia a päťdesiatročnice organizovaného futbalu.(...) Veriaci sa zjednotili pri spoločnej modlitbe Otče náš a Vyznaní viery. Slávnostnú bohoslužbu sprevádzal piesňami mládežnícky zbor.⁸³

Ekumenické festivaly

CAMPFEST 2002

Štvrtý ročník open air festivalu Campfest sa skončil 11. augusta v Športkempe v Tatranskej Lomnici. Už týždeň pred oficiálnym začiatkom,

⁸⁰ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/15-2002-kosickd-velkd-noc-v-znamend-ekumenizmu/>, 11.10.2012

⁸¹ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/16-2002-zmluva-medzi-cirkvami-a-stdtom-podpdsand/>, 11.10.2012

⁸² Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/50-2002-ekumenicke-stretnutie-teologickdch-fakult/>, 11.10.2012

⁸³ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/31-2002-ekumenicka-bohosluzba/>, 11.10.2012

ktorý bol 8. augusta, sa v kempe zišli organizátori spolu s dobrovoľníkmi z celého Slovenska, aby pripravili jednu z najväčších kresťanských akcií, ktorá sa v tomto roku niesla v duchu motta Smädný po tebe.⁸⁴

OZVENY STAROSLOVIENČINY

Ôsmy ročník ekumenického festivalu viachlasového a ľudového spevu Ozveny staroslovienčiny pod Kráľovou hoľou sa uskutočnil v dňoch 17. - 18. augusta v gréckokatolíckej farnosti v Telgárte.⁸⁵

SPEVOKOL NÁDEJ V MAĎARSKU

Na pozvanie Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku sa spevokol Nádej z Devínskej Novej Vsi 28. septembra zúčastnil na III. Celoštátnom ekumenickom stretnutí speváckych zborov a na koncerte chrámovej hudby v Sarvaši. Podujatie sa konalo pod záštitou generálneho biskupa Maďarskej evanjelickej cirkvi Imre Szebika.⁸⁶

Svet a ekumenizmus

Ekumenický a náboženský dialóg v Assisi

Pokoj ako eschatologické prisľúbenie

Pokoj, šalom - to nie je iba bežný pozdrav, ale eschatologické prisľúbenie Boha, ktorým požehnáva ľudstvo. Podobne kresťania majú byť požehnaním jeden pre druhého a spoločne pre svet. Cirkev je pozvaná byť znakom, prostriedkom a svedkom tohto pokoja.

Ekumenický a medzináboženský dialóg

Ekumenický dialóg vychádza zo spoločného základu viery v Ježiša Krista a zo skutočnosti krstu, ktorým sú všetci včlenení do Kristovho tela a môžu nazvať Boha svojím Otcom. Pozvanie na Deň modlitieb za mier v Assisi 24. januára je príležitosťou ukázať a upevniť všetko toto. Kresťania majú v úcte ostatné náboženstvá. Vedia, že nový poriadok milosrdenstva a lásky podporuje vzájomné prijatie a nevylučuje rozličnosť. V čase nekončiaceho sa sledu strát zapríčinených vojnou existuje jediná alternatíva - podávať svedectvo, že si vieme odpustiť a že sme na spoločnej ceste nádeje.⁸⁷

Ekumenizmus potrebuje modlitbu

Jedným z dôležitých dokumentov, ktoré hovoria o spolupráci a spolužití kresťanských cirkví v Európe, je Ekumenická charta. Od jej podpísania uplynulo už niečo vyše roka. Preto iniciátori Charty z Rady biskupských konferencií v

⁸⁴ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/34-2002-campfest-2002/>, 11.10.2012

⁸⁵ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/34-2002-z-domova/>, 11.10.2012

⁸⁶ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/42-2002-spevokol-nddej-v-madarsku/>, 11.10.2012

⁸⁷ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/4-2002-pokoj-ako-eschatologicke-prislubenie/>, 11.10.2012

Európe a z Konferencie európskych cirkví zorganizovali hodnotiacu konzultáciu, ktorá sa uskutočnila 7. až 10. septembra v rakúskom Ottmaringu. Slovensko zastupovala delegátka Konferencie biskupov Slovenska a členka Rady pre napomáhanie jednoty kresťanov Terézia Lenczová.⁸⁸

Spoločná Eucharistia naďalej nemožná

V súvislosti s ekumenickým festivalom Kirchentag 2003 v Berlíne sa znova dostala do popredia otázka spoločného prijímania Eucharistie katolíckmi a evanjelikmi. Kardinál Lehman vyjadril na zasadnutí Nemeckej biskupskej konferencie, ktorej je predsedom, obavy z iniciatív katolíckych skupín Cirkiev zdola a My sme Cirkiev. Tie žiadajú spoločné slávenie Eucharistie a spolu s niekoľkými evanjelickými farármi pripravujú dve spoločné bohoslužby s Večerou Pánovou. Katolícke kánonické právo však nepovoľuje spoločné slávenie sviatosti Eucharistie s kresťanmi iného vyznania. Vedenie organizačného tímu ekumenického festivalu naznačilo, že sa bude pridržať pôvodných dohovorov a spoločnú Eucharistiu do programu nezaradí.⁸⁹

Dôležitý krok na ekumenickej ceste

Zástupcovia Konferencie európskych cirkví a Rady európskych biskupských konferencií (CCEE) sa stretli na septembrovej konzultácii v rakúskom Ottmaringu pri príležitosti prvého výročia prijatia Ekumenickej charty (ECH) z 22. apríla 2001.⁹⁰

Vatikán a ekumenizmus

Brat Roger u pápeža

Ján Pavol II. prijal na pravidelnej súkromnej audiencii brata Rogera Schütza, zakladateľa Komunity Taizé. Stretnutie v srdečnej atmosfére bolo príležitosťou pre priora ekumenickej komunity vyjadriť svoju vďaku za návrh, ktorý pápež viackrát predložil Gréckej ortodoxnej cirkvi - spoločne kráčať k „ekumenizmu svätosti“. Ako povedal tri dni predtým prvej delegácii Gréckej ortodoxnej cirkvi v Ríme, „ekumenizmus svätosti nás nakoniec s Božou pomocou privedie k úplnému spoločenstvu, ktoré neznamena ani pohltie, ani splynutie, ale stretnutie v pravde a láske“. Dnes 86-ročný brat Roger založil roku 1940 ekumenickú Komunitu Taizé v Burgundsku. Jej členmi sú bratia z katolíckej alebo rozličných evanjelických cirkví z vyše 25 národov. Ján Pavol II. bol predtým, než sa stal pápežom, dvakrát v Taizé a brata Rogera prijal, keď bol ešte krakovským arcibiskupom. Ako pápež navštívil Taizé roku 1986.⁹¹

⁸⁸ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/42-2002-ekumenizmus-potrebuje-modlitbu/>, 11.10.2012

⁸⁹ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/43-2002-spolocnd-eucharistia-nadalej-nemoznd/>, 11.10.2012

⁹⁰ Porov. Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/46-2002-dolezity-krok-na-ekumenickej-ceste/>, 11.10.2012

⁹¹ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/13-2002-brat-roger-u-pdpeza/>, 11.10.2012

Vatikán versus Moskva: Mŕtvy bod stále žije

Posledné júnové dni znova oživilí otázku katolícko-pravoslávnych vzťahov. Na túto tému sa nezávisle od seba vyjadril pápež Ján Pavol II. aj moskovský patriarcha Alexij. Medzi petropavlovské oslavy, keď si kresťania pripomínali apoštolské úspechy hlavných postáv prvotnej Cirkvi, sa zapichol osteň rozdelenia. „Hoci je náš dialóg momentálne na mŕtvom bode a hoci nie je vo výhlade žiadne riešenie, nemôžeme sa dať znechutiť,” povedal Svätý Otec počas audiencie hostí z konštantínopolského patriarchátu, ktorí prišli na oslavy patrónov Večného mesta. Ján Pavol II. v rozhovore so skupinou vedenou metropolitom Panteleimonom z Bruselu zdôraznil: „Už teraz zažívame istú formu harmónie v perspektíve plnej jednoty”.

V tom istom čase vyšiel v moskovských novinách Izvestija rozhovor s moskovským patriarchom Alexijom II., ktorý opätovne odmietol stretnutie s pápežom, pretože by údajne nič neriešilo. V zásade potvrdil ochotu zísť sa s ním, ale iba keď budú stáť obe cirkvi na rovnakej pozícii. Tento spoločný základ, z ktorého sa môže rokovanie odraziť, podmieňuje troma podmienkami: odmietnuť všetky formy prozelytizmu, vylúčiť model „jednotnej” cirkvi a prijať princíp tzv. cirkevných teritórií.⁹²

Posolstvo patriarchovi Bartolomejovi I.

Na sviatok sv. Ondreja, patróna ekumenického patriarchátu, poslal pápež Ján Pavol II. prostredníctvom predsedu Pápežskej rady na podporu jednoty kresťanov kardinála Waltera Kaspera pozdrav konštantínopolskému patriarchovi Bartolomejovi I. V posolstve ho vyzýva k užším a pravidelnejším vzťahom. To isté bude patriarcha opätovať pápežovi na sviatok sv. Petra v júni.⁹³

⁹² Porov. Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/29-2002-vatikdn-versus-moskva-mrtvy-bod-stale-zije/>, 11.10.2012

⁹³ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/50-2002-zo-sveta/>, 11.10.2012

Rok 2003

Slovensko o ekumenizme

Ekumenická modlitba mládeže

Členovia sekcie pre mládež Rady pre rodinu a mládež KBS a mládežnícka komisia Ekumenickej rady cirkví sa podieľali na modlitbovom zjednotení kresťanov Slovenska v sobotu večer 25. januára. Spoločne vytvorili ekumenickú modlitbovú bohoslužbu ako podklad, aby sa na viacerých miestach Slovenska kresťania spoločne modlili a ukázali súčasnej spoločnosti, že cesta podľa Ježiša Krista je cesta zmierenia, dialógu a spolupráce - aby všetci jedno boli, aby svet uveril...⁹⁴

Materializmus – výzva pre kresťanov

Vyplynulo to z konferencie o kresťanstve a materializme, ktorú usporiadala Ekumenická rada cirkví v SR. V Bratislave sa pri tejto príležitosti stretlo 21. januára viac ako 50 zástupcov jednotlivých kresťanských cirkví. „S obavami vnímame nárast materializmu v mnohých oblastiach spoločenského života,” napísali v spoločnom vyhlásení. Konštatovali, že ideologický materializmus sa zmenil na praktický a zasahuje aj cirkvi.⁹⁵

Valné zhromaždenie ERC v SR aj o vstupe SR do Európskej únie

Valné zhromaždenie ERC v SR sa konalo 3. a 4. marca v Bratislave. Súčasťou zhromaždenia bola ekumenická bohoslužba, na ktorej si účastníci pripomenuli 10. výročie samostatnej existencie ERC v SR. Slávnostným kazateľom bol tajomník Bratskej jednoty baptistov PhDr. Jozef Kulačík. Valné zhromaždenie vzalo na vedomie správu tajomníka ERC v SR Mgr. Ondreja Prostredníka, ktorá zhodnotila ovocie spolupráce cirkví na Slovensku od roku 1993 a prijalo programový dokument na roky 2003 - 2005.⁹⁶

Ekumenický pašiový sprievod v Košiciach

Takmer tisíc Košičanov sa na Veľký piatok zúčastnilo tradičného Ekumenického pašiového sprievodu ulicami mesta. V tomto roku sa stretnutie nieslo v duchu Ježišovho výroku: „**No nie ako ja chcem, ale ako ty**” (Mt 26, 39). Sprievod začal popoludní pri Jakabovom paláci, pokračoval zastavením pred evanjelickým kostolom, kostolom Reformovanej kresťanskej cirkvi, pravoslávny chrámom, modlitebňou Cirkvi bratskej a chrámom Gréckokatolíckej cirkvi.

⁹⁴ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/3-2003-ekumenickd-modlitba-mlddeze/>, 11.10.2012

⁹⁵ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/5-2003-materializmus-vyzva-pre-krestanov/>, 11.10.2012

⁹⁶ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/11-2003-valne-zhromazdenie-erc-v-sr-aj-o-vstupe-sr-do-europskej-unie/>, 11.10.2012

Dvojhodinový ekumenický program modlitieb a príhovorov jednotlivých predstaviteľov kresťanských cirkví vyvrcholil pred Dómom sv. Alžbety.⁹⁷

Ekumenické sympóziu o vine a ospravedlnení

Za účasti študentov z Nemecka a zo Slovenska sa koncom mája uskutočnilo v severonemeckom Oldenburgu teologické sympóziu Ospravedlnenie a vina: Ekumenické aspekty v dejinách a teológii európskych cirkví. V prednáškach a diskusii sa účastníci sympózia bližšie oboznámili s obsahom Spoločného vyhlásenia k učeniu o ospravedlnení z viery, ktoré roku 1999 v nemeckom Augsburgu podpísali zástupcovia Katolíckej cirkvi a Svetového luteránskeho zväzu, a zaoberali sa dosahom dokumentu na obe cirkvi v Nemecku, Poľsku a na Slovensku. Druhá časť sympózia bola venovaná otázke viny v ekumenických vzťahoch v minulosti a súčasnosti, ako aj spôsobom, akým sa cirkvi vyrovnávajú so skutočnosťou viny.⁹⁸

Predstavitelia cirkví s podpredsedom vlády

Dňa 22. mája sa z iniciatívy Ekumenickej rady cirkví v SR uskutočnilo stretnutie podpredsedu vlády Pála Csákyho s predstaviteľmi cirkví a náboženských spoločností, ktoré v apríli 2002 podpísali zmluvu so Slovenskou republikou. Predmetom rokovania bolo stanovenie zásad ďalšej spolupráce pri plnení úloh vyplývajúcich zo zmluvy.⁹⁹

Cyrlometodské dni v Komárne

o Komárna sa v sobotu 12. júla od rána valili davy ľudí zo všetkých kútov Slovenska. (...)Pri príležitosti 1 140. výročia príchodu vierozvestov na Veľkú Moravu, ako aj 140. výročia založenia Matice slovenskej, zorganizovali Miestny odbor MS a Dom MS v Komárne v spolupráci s Rímskokatolíckou cirkvou, Evanjelickou cirkvou a. v. (ECAV), Reformovanou kresťanskou cirkvou, Pravoslávnu cirkvou a Bratskou jednotou baptistov XIV. cyrilometodské dni, ekumenickú slávnosť, v rámci ktorej bolo slávnostne odhalené súsošie spolupatrónov Európy.¹⁰⁰

Dohoda o náboženskej výchove a vzdelávaní

Nvrh dohody medzi vládou SR a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami o náboženskej výchove a vzdelávaní vychádza z rovnakých princípov ako Základná zmluva medzi Svätou stolicou a Slovenskou republikou. Na jeho texte sa v stredu 16. júla dohodli právni experti jedenástich

⁹⁷ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/18-2003-ekumenicky-pasiovy-sprievod-v-kosiciach/>, 11.10.2012

⁹⁸ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/24-2003-ekumenicke-sympozium-o-vine-a-ospravedlneni/>, 11.10.2012

⁹⁹ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/23-2003-predstavitelia-cirkvi-s-podpredsedom-vlady/>, 11.10.2012

¹⁰⁰ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/30-2003-cez-kriz-k-vitazstvam/>, 11.10.2012

zainteresovaných cirkví a náboženských spoločností pôsobiacich na Slovensku.¹⁰¹

Letná škola kresťanských žien

V dňoch 13. - 20. augusta sa vo Svätom Jure uskutočnila po druhýkrát Letná škola pre aktívne kresťanky z celej Európy, ktorú zorganizovalo Ekumenické fórum kresťanských žien Európy. Účastníčky, vrátane 8 žien z Katolíckej a Evanjelickej cirkvi a. v., sa v prednáškach a v diskusiách zamýšľali najmä nad témou stretnutia Aká bude naša spoločná budúcnosť.¹⁰²

Modlitby za jednotu kresťanov zo Slovenska

V dňoch 22. - 27. septembra zasadala v piešťanskom Exercičnom dome Spoločnosti Ježišovej medzinárodná skupina zástupcov Pápežskej rady pre napomáhanie jednoty kresťanov z Vatikánu a z oddelenia pre vieru a cirkevnú správu pri Svetovej rade cirkví v Ženeve, ktorá redakčne upravovala slovenský návrh textu pre celosvetový Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov v roku 2005, obsahujúci poriadok ekumenickej bohoslužby, 8 biblických meditácií, modlitby a stručnú charakteristiku vzťahov medzi cirkvami na Slovensku. Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov organizuje na Slovensku Konferencia biskupov Slovenska a Ekumenická rada cirkví v SR - teda Rímskokatolícka a Gréckokatolícka cirkev a všetky cirkvi združené v Ekumenickej rade cirkví.¹⁰³

Európsky deň rodičov a škôl

Dňa 14. októbra sa v Kostole Najsvätejšej Trojice uskutočnila 2. ekumenická bohoslužba slova pri príležitosti Európskeho dňa rodičov a škôl, na ktorej sa okrem detí a mládeže zúčastnili predstavitelia 5 cirkví pôsobiacich na území Prešova. Bohoslužba sa niesla v duchu myšlienky: „Celé Bohom vnuknuté Písmo je aj užitočné na učenie, na karhanie, na správanie, na výchovu v spravodlivosti, aby Boží človek bol súci a pripravený na každé dobré dielo” (porov. 2 Tim 3/16). Medzi hosťami bol prítomný košický apoštolský exarcha Mons. Milan Chatur a biskup Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku Igor Mišina.¹⁰⁴

Dohoda o náboženskej výchove a vzdelávaní

V týždni od 16. do 23. novembra prebiehal v Košiciach 14. ročník Festivalu sakrálneho umenia. Tohto roku sa predstavili zbory Chorus Comenianus z Evanjelického gymnázia J. A. Komenského, Zbor Pravoslávnej

¹⁰¹ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/30-2003-dohoda-o-nabozenskej-vychove-a-vzdelavani/>, 11.10.2012

¹⁰² Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/34-2003-letna-skola-krestanskych-zien/>, 11.10.2012

¹⁰³ Porov. Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/40-2003-modlitby-za-jednotu-krestanov-zo-slovenska/>, 11.10.2012

¹⁰⁴ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/43-2003-z-domova/>, 11.10.2012

bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity, Eva Ošerová za Židovskú náboženskú obec, Zbor sv. Romana Sladkopevca z Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulty v Prešove, Schola cantorum zo Spišskej Kapituly a domáca Schola cantorum Cassoviensis z Kňazského seminára sv. Karola Boromejského. Okrem nich sa zapojilo Konzervatórium Košice, Komorný orchester a Zbor sv. Cecílie pri Dóme sv. Alžbety, detské, mládežnícke zbory a mnohí ďalší.¹⁰⁵

Svet a ekumenizmus

Postupné dozrievanie

Týmto titulom charakterizujú články vo viacerých západoeurópskych kresťanských časopisoch Prvý ekumenický deň Nemecka. Súčasná situácia v ekumenizme bola témou jedného z hlavných prejavov, ktorý predniesol kardinál Walter Kasper. Proces ekumenizmu pripodobnil daniu v prírode. Po ekumenickej jari 20. storočia mnohí čakali skorú úrodu, tá sa však získava až v jeseni. Leto je časom dozrievania, ba na jeho začiatku treba počítať aj s „ľadovými svätými“ (Pankrác, Servác, Bonifác). Spoločné slávenie Eucharistie je pre všetkých kresťanov najvýznamnejším cieľom a výzvou ekumenizmu. Pre všetkých účastníkov veľkého stretnutia kresťanov v Berlíne by malo byť výzvou do praktického života motto tohto podujatia: Ihr sollt ein Segen sein - Máte byť požehnaním!¹⁰⁶

Ľudia v pohybe

Civilizačný problém migrácie reflektoval minulý týždeň v Ríme Svetový kongres o pastoračii utečencov a migrantov. Téma znela: Z začať nanovo od Krista. V ústrety obnovennej pastoračie migrantov a utečencov. Program zahŕňal viaceré konferencie o súčasnom stave migrácie. Na stretnutie prišli aj delegáti Anglikánskej cirkvi, Konštantínopolského ekumenického patriarchátu, Svetového luteránskeho zväzu a Svetovej rady cirkví. Diskutovalo sa o láske k blížnemu a o úsilí vytvoriť spravodlivejšiu, slobodnejšiu a pokojnejšiu spoločnosť. Pozornosť sa zamerala aj na význam Eucharistie ako znaku a účinného nástroja kresťanskej komunity.¹⁰⁷

Vzrastá záujem o chrámovú hudbu

V Ústave pre duchovnú hudbu a organ v Štajerskom Hradci sa konalo ekumenické sympóziu o chrámovej hudbe. Zúčastnili sa na ňom zástupcovia bývalých socialistických krajín, v ktorých bolo po druhej svetovej vojne

¹⁰⁵ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/52-2003-festival-sakralneho-umenia/>, 11.10.2012

¹⁰⁶ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/31-2003-postupne-dozrievanie/>, 11.10.2012

¹⁰⁷ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/48-2003-ludia-v-pohybe/>, 11.10.2012

vyučovanie chrámovej hudby zakázané. Zo sympózia vyplynulo, že viacerým mladým záujemcom chýbajú vedomosti o liturgii a spevníkoch.¹⁰⁸

Na návšteve u ekumenického patriarchu

Na sviatok sv. Ondreja, hlavného patróna konštantínopolskej cirkvi, prijal na oficiálnej návšteve v Istanbule ekumenický patriarcha Bartolomej I. delegáciu Svetovej rady cirkví (SRC) s jej generálnym tajomníkom Konrádom Raiserom, ako aj tradične delegáciu Katolíckej cirkvi vedenú kardinálom Walterom Kasperom. Ekumenický patriarchát bol jedným zo zakladajúcich členov SRC roku 1948 a požíva čestný primát medzi ortodoxnými cirkvami, súvisiaci so starodávnym postavením Konštantínopolu ako hlavného mesta Východorímskej ríše. Ekumenický patriarcha znovu potvrdil svoj záväzok na ekumenický dialóg a spoluprácu v rámci kresťanských cirkví (...) a dodal: „Naša cirkev sa stavia proti všetkým podujatiam, ktoré majú tendenciu upevňovať jestvujúce rozdelenie a odchyľujú sa od apoštolského vzoru bez návratu k jednej viere, jednému krstu a jednému Kristovi.”¹⁰⁹

Vatikán a ekumenizmus

Autentická rodina - budúcnosť ľudstva

Svätý Otec pozdravil predstaviteľov kresťanských cirkví a spoločenských, ktorí sa 25. januára zišli v rímskej Bazilike sv. Pavla za hradbami na slávnostnom ukončení Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov. Ján Pavol II. zdôraznil dôležitosť duchovného ekumenizmu. Pápež ocenil aj teologický dialóg a jeho plody. „Jednota medzi Kristovými nasledovníkmi musí byť jednotou v pravde,” podčiarkol.¹¹⁰

Návšteva Svätého Otca na Slovensku je Božím úsmevom

V Badíne sa Pápež stretol s predstaviteľmi cirkví Slovenska. Po obede sa Ján Pavol II. stretol s predstaviteľmi ôsmich cirkví a náboženských spoločností registrovaných na Slovensku. V príhovore vyjadril túžbu „chváliť Boha v jednote a láske”. Podľakoval predstaviteľom šiestich protestantských cirkví, Pravoslávnej cirkvi a Ústredného zväzu židovských náboženských obcí za to, že prišli do Badína na stretnutie s pápežom. Podľa neho je to prejav spolupráce a uznania. Predstavitelia Ekumenickej rady cirkví vyjadrili potešenie, že sa môžu s katolíkmi podeliť o radosť z pápežskej návštevy. Krátke stretnutie hlava Katolíckej cirkvi zavŕšila modlitbou Otče náš.¹¹¹

¹⁰⁸ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/49-2003-vzrasta-zaujem-o-chramovu-hudbu/>, 11.10.2012

¹⁰⁹ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/52-2003-na-navsteve-u-ekumenickeho-patriarchu/>, 11.10.2012

¹¹⁰ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/5-2003-autenticka-rodina-buducnost-ludstva/>, 11.10.2012

¹¹¹ Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/38-2003-navsteva-svateho-otca-je-bozim-usmevom/>, 11.10.2012

Nový dokument o medzináboženskom dialógu

Svätá stolica pripravuje nový dokument o duchovnej dimenzii dialógu náboženstiev. Povedal to v Argentíne arcibiskup Michael Fitzgerald, predseda Pápežskej rady pre medzináboženský dialóg, ktorý tam prednáša sériu úvah o ekumenizme a o vzťahoch s islamom a judaizmom. Ako povedal, „dialóg s ostatnými veriacimi nie je nejaké hobby či osobitná aktivita, ale povinnosť vyplývajúca z poslania Cirkvi... Problém spočíva v tom, ako zladať tento dialóg s poslaním ísť a hlásať do celého sveta.” Podľa arcibiskupa Cirkvi musí plniť obe úlohy, ktoré v skutočnosti nie sú v rozpore. „Treba len pochopiť, čo od nás Duch Svätý vyžaduje pri dialógu.”¹¹²

Záver

V priebehu dejín môžeme sledovať ako Boh skutočne koná v ľudských životoch. Premieňa ľudskú sebeckosť a otvára vnútro človeka pre dialóg. Veľkým príkladom pre obdobie začiatku nového milénia nám môže byť pápež Ján Pavol II., ktorý neprestajne pracoval na ekumenickom dialógu katolíckej cirkvi najmä s pravoslávnu cirkvou či už Grécka, Ukrajiny, alebo Ruska. Blahoslavenému pápežovi nebolo cudzie uponiť sa a ospravedlniť sa za chyby, ktoré katolícka cirkev spôsobila v histórii východným cirkvám a tak sa obe veľké cirkvi o krok zblížili. Toto trojročné obdobie prinieslo ovocie aj veriacim Slovenskej republiky, pretože došlo k veľmi dôležitej dohode o svätom krste medzi katolíckou cirkvou a evanjelickou cirkvou a.v., ktorá bola podpísaná 4. júna 2001 v kaplnke svätej Barbory v Prezidentskom paláci. Na záver tejto trojročnice sa Slovenská republika stala hostiteľkou vzácnnej návštevy blahoslaveného pápeža Jána Pavla II., na ktorej sa zúčastnili nielen veriaci Katolíckych cirkví, ale aj kresťania iných vierovyznaní. Osoba pápeža Jána Pavla II. sa stala obrazom ekumenizmu počiatku nového milénia či už vo svete, alebo aj doma v Slovenskej republike.

V práci som sa venoval ekumenickým aktivitám, ktoré sa stali doma, či v zahraničí, alebo pri Svätej stolici. Práca neobsahuje informácie o všetkých ekumenických podujatiach, ale ponúka obraz o tých viac spomínaných. V práci som čerpal hlavne z archívu Katolíckych novín, ktoré najviac mapujú religióznu situáciu na našom území.

¹¹² Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/48-2003-novy-dokument-o-medzinabozenskom-dialogu/>, 11.10.2012

Zoznam použitej literatúry

Pramene:

STANČEK, Ľubomír: *Objavovanie ekumenizmu*. Kňazský seminár biskupa Jána Vojaššáka Spišská Kapitula - Spišské Podhradie, 2003, dostupné na internete: http://www.vincentini.sk/data_web/editor_data/file/Objavovanie_ekumenizmu.pdf, 19.11.2012

Internetové zdroje :

MUŽIČKOVÁ, Tatiana: Žilinský kresťania sa majú radi. Dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/7-2003-zilinsky-krestania-sa-maju-radi/>, 11.10.2012

RAUČINOVÁ, M.: Delikátna misia Jána Pavla II., dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/20-2001-delikatna-misia-jana-pavla-ii/> 11. 10. 2012

TONDRA, František.: Slovenská delegácia na ekumenickom stretnutí, dostupné na internete: <http://www.katolickenoviny.sk/21-2001-spravy/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/2-2001-predstavitelia-cirkvi-u-hlavy-stat/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/3-2001-oznamy/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/3-2001-ekumenicky-svetovy-den-modlitieb-2001/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/5-2001-kratke-spravy/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/7-2001-ekumenicka-zilina/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/7-2001-ekumenicka-zilina/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/11-2001-spravy/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/14-2001-kratke-spravy/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/15-2001-spravy/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/17-2001-oznamy/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/18-2001-z-presovskeho-biskupstva/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/23-2001-podpisanie-dohody-o-svatom-krste/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/39-2001-ekumenicka-rada-k-zmluve-so-stdtom/>, 11.10.2012

<http://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/ekumenicke-dokumenty/c/stanovisko-k-problemu-klonovania-cloveka>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/5-2001-cirkev-v-cesku/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/17-2001-cirkev-v-ceskej-republike/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/12-2001-ekumenicka-velka-noc/>, 11.10.2012

<http://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/ekumenicke-dokumenty/c/ekumenicka-charta> 13.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/20-2001-spravy/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/20-2001-spravy/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/26-2001-ekumenicke-smerovanie/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/46-2001-cirkvi-spoločne/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/15-2001-papez-pokracuje-po-stopach-sv-pavla/>,
11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/19-2001-k-navsteve-jana-pavla-ii-v-grecku/>,
11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/21-2001-navrat-k-pramenom/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/22-2001-podnety-z-kardinalskeho-kolegia/>,
11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/28-2001-spomienky-na-ukrajinu/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/37-2001-blizke-udalosti-v-cirkvi/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/38-2001-armensko-cesta-do-srdca-azie/>,
11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/4-2002-z-domova/>, 11.10.2012
[http://www.katolickenoviny.sk/4-2002-v-pokore-pred-bohom-i-ostatnymi-
cirkvami/](http://www.katolickenoviny.sk/4-2002-v-pokore-pred-bohom-i-ostatnymi-cirkvami/), 11.10.2012
<http://www.grkatpo.sk/?spravy&id=2>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/5-2002-krestania-v-modlitbach-za-jednotu/>,
11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/5-2002-ozvena-assisi-na-slovensku/>, 11.10.2012
[http://www.katolickenoviny.sk/7-2002-ekumenicke-stretnutie-v-presovskdch-
kasdrnach/](http://www.katolickenoviny.sk/7-2002-ekumenicke-stretnutie-v-presovskdch-kasdrnach/), 11.10.2012
[http://www.katolickenoviny.sk/15-2002-kosickd-velkd-noc-v-znamend-
ekumenizmu/](http://www.katolickenoviny.sk/15-2002-kosickd-velkd-noc-v-znamend-ekumenizmu/), 11.10.2012
[http://www.katolickenoviny.sk/16-2002-zmluva-medzi-cirkvami-a-stdtom-
podpdsand/](http://www.katolickenoviny.sk/16-2002-zmluva-medzi-cirkvami-a-stdtom-podpdsand/), 11.10.2012
[http://www.katolickenoviny.sk/50-2002-ekumenicke-stretnutie-teologickdch-
fakult/](http://www.katolickenoviny.sk/50-2002-ekumenicke-stretnutie-teologickdch-fakult/), 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/31-2002-ekumenicka-bohosluzba/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/34-2002-campfest-2002/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/34-2002-z-domova/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/42-2002-spevokol-nddej-v-madarsku/>,
11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/4-2002-pokoj-ako-eschatologicke-prislubenie/>,
11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/42-2002-ekumenizmus-potrebuje-modlitbu/>,
11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/43-2002-spolocnd-eucharistia-nadalej-nemoznd/>,
11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/46-2002-dolezity-krok-na-ekumenickej-ceste/>,
11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/13-2002-brat-roger-u-pdpeza/>, 11.10.2012

<http://www.katolickenoviny.sk/29-2002-vatikdn-versus-moskva-mrtvy-bod-stale-zije/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/50-2002-zo-sveta/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/3-2003-ekumenickd-modlitba-mlddeze/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/5-2003-materializmus-vyzva-pre-krestanov/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/11-2003-valne-zhromazdenie-erc-v-sr-aj-o-vstupe-sr-do-europskej-unie/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/18-2003-ekumenicky-pasiovy-sprievod-v-kosiciach/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/24-2003-ekumenicke-symposium-o-vine-a-ospravedlneni/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/23-2003-predstavitelia-cirkvi-s-podpredsedom-vlady/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/30-2003-cez-kriz-k-vitazstvam/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/30-2003-dohoda-o-nabozenskej-vychove-a-vzdelavani/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/34-2003-letna-skola-krestanskych-zien/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/40-2003-modlitby-za-jednotu-krestanov-zo-slovenska/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/43-2003-z-domova/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/52-2003-festival-sakralneho-umenia/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/31-2003-postupne-dozrievanie/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/48-2003-ludia-v-pohybe/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/49-2003-vzrasta-zaujem-o-chramovu-hudbu/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/52-2003-na-navsteve-u-ekumenickeho-patriarchu/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/5-2003-autenticka-rodina-buducnost-ludstva/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/38-2003-navsteva-svateho-otca-je-bozim-usmevom/>, 11.10.2012
<http://www.katolickenoviny.sk/48-2003-novy-dokument-o-medzinabozenskom-dialogu/>, 11.10.2012

Rok 2004

Úvod

Dekrét UNITATIS REDINTEGRATIO o ekumenizme tvrdí: Obnoviť jednotu medzi všetkými kresťanmi je jedným z hlavných cieľov svätého Druhého vatikánskeho všeobecného cirkevného snemu. Kristus Pán totiž založil jednu jedinú Cirkev, a predsa mnohé kresťanské spoločenstvá sa ľuďom predstavujú ako pravé dedičstvo Ježiša Krista. Všetky sa síce hlásia za učeníkov Pánových, ale nerovnako zmýšľajú a ich cesty sa rozchádzajú, ako by sám Kristus bol rozdelený¹¹³. Nuž táto roztrieštenosť sa zrejme protiví vôli Kristovej, je svetu na pohoršenie a na ujmu presvätej veci hlásania evanjelia všetkému stvoreniu.

No Pán vekov, ktorý múdro a trpezlivo uskutočňuje plán svojej milosti voči nám hriešnym, začal v posledných časoch v hojnejšej miere šíriť medzi navzájom rozdelenými kresťanmi ducha skrúsenosti a túžbu po jednote. Táto milosť zapôsobila na veľmi mnohých ľudí všade na svete. I medzi našimi oddelenými bratmi vzniklo pod vplyvom milosti Ducha Svätého čím ďalej tým viac sa vzťahujúce hnutie za obnovenie jednoty všetkých kresťanov. Na tomto hnutí za jednotu, ktoré sa menuje ekumenickým hnutím, sa zúčastňujú tí, čo vyzývajú trojjediného Boha a uznávajú Ježiša za Pána a Spasiteľa, a to nielen jednotlivci ako takí, ale aj združenia v spoločenstvách, v ktorých počúvali evanjelium a ktoré títo jednotlivci nazývajú cirkvou svojou a Božou. Avšak takmer všetci, hoci rozličným spôsobom, túžia po jednej a viditeľnej Cirkvi Božej, naozaj všeobecnej a poslanej do celého sveta, aby sa svet obrátil k evanjeliu, a tak sa spasil na slávu Božiu.¹¹⁴

Ekumenizmus je otázkou každého veriaceho človeka. Cieľom sú roky 2004, 2005 a 2006. Sú to zaujímavé roky, pretože dochádza k úmrtiu dnes už blahoslaveného Jána Pavla II., čo nevidieť i svätorečenie a zvolenie za novú hlavu Cirkvi Benedikta XVI. Práca je rozdelená na jednotlivé kapitoly, ktoré opisujú udalosti na Slovensku, vo svete a taktiež priamo vo Vatikáne.

Slovensko o ekumenizme

Košické ekumenické spoločenstvo – desať rokov činnosti

Ekumenické spoločenstvo cirkví a náboženských spoločností, so sídlom v Košiciach, pôsobí od roku 1994 a tento rok si pripomenie desať rokov svojej činnosti. Ekumenické spoločenstvo združuje deväť cirkví pôsobiach na území

¹¹³ Sväté písmo. Trnava : SSV, 2009. 2129. ISBN 978-80-7162-767-8.

¹¹⁴ DRUHÝ Vatikánsky koncil: Unitatis Redintegratio. In Dokumenty II. vatikánskeho koncilu. Trnava : SSV, 2008. 465-466. ISBN 978-80-7162-738-8.

Košíc sú to: Apoštolská cirkev, bratská jednota baptistov, Cirkev bratská, Cirkev československá husitská, Evanjelická cirkev a. v., Gréckokatolícka cirkev, Pravoslávna cirkev, Reformovaná kresťanská cirkev, Rímskokatolícka cirkev. Židovská náboženská obec pôsobí v spoločnosti ako pozorovateľ. Ekumenické spoločenstvo napomáha zbližovaniu kresťanov, usiluje sa o toleranciu, vzájomnú úctu, bratskú spoluprácu a vedie medzi cirkevný dialóg. Organizuje ekumenické bohoslužby viažuce sa k liturgickému roku, ekumenické stretnutia a ďalšie aktivity. Spoločenstvo organizačne vedie moderátor – Dušan Havrila, evanjelický farár z Cirkevného zboru ECAV v Košiciach, jeho zástupcom je rímskokatolícky kňaz Pavol Dráb z miestnej rímskokatolíckej farnosti v Košiciach.

Na rok 2004 pripravuje Ekumenické spoločenstvo viaceré podujatia.

Podujatia za rok 2004:

9. apríla Pašiový sprievod

8. mája účasť na európskom kongrese v Stuttgarte – Spoločne pre celú Európu

15. júna Spomienka na začiatok deportácie Židov z Košíc

24. – 26. júna Medzinárodné teologické a ekumenické sympózium pri príležitosti 10. výročia Ekumenického spoločenstva

11. októbra ekumenická bohoslužba na úvod nového akademického roka pre vysokoškolskú mládež v Košiciach

14. – 20. novembra Festival sakrálneho umenia, viaceré ekumenické bohoslužby a ďalšie aktivity

Ekumenické spoločenstvo v Košiciach je vnímané nielen ako tvorivý proces, ale aj ako preberanie spoluzodpovednosti za dianie v jednotlivých cirkvách.¹¹⁵

Inaugurácia prezidenta SR: Slávnostné Veni Sancte a Te Deum v korunovačnom chráme sv. Martina v Bratislave

Dňa 15. júna 2004 o 13.¹⁵ hodine sa v historickom korunovačnom chráme Dóme sv. Martina v Bratislave uskutočnilo slávnostné Veni Sancte a Te Deum pri príležitosti inaugurácie nového slovenského prezidenta J. E. JUDr. Ivana Gašparoviča. Slávnostnej bohoslužbe predsedal arcibiskup - metropolita Bratislavsko – trnavskej arcidiecézy Mons. Ján Sokol za účasti diecéznych biskupov oboch slovenských cirkevných provincií a zástupcov Ekumenickej rady cirkví v SR (ERC SR), na čele s jej predsedom Prof. Júliusom Filom. Po krátkom úvodnom slove arcibiskupa zaznelo v podaní Slovenskej filharmónie slávnostné Veni Sancte - vzývanie Ducha Svätého, ktoré je prosbou o vyprosenie darov Ducha Svätého pre novú hlavu štátu. V modlitbe tejto bohoslužby Cirkev prosí Boha, aby pomáhal novému prezidentovi v zodpovednej úlohe, aby zachovával zákony, zaručoval slobodu a poriadok v našej krajine a usiloval sa o blaho všetkých občanov. Po liturgických čítaniach bol príhovor arcibiskupa Mons. Jána Sokola a predsedu ERC v SR a generálneho biskupa Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku Prof. Júliusa Filu. Po

¹¹⁵ Dostupné na internete <http://www.tkkbs.sk/view.php?cislociklanku=2004031808>

spoločných modlitbách veriacich zaznelo slávnostné Te Deum - hymnus vďaky Bohu a po ňom požehnanie, ktoré prítomným udelil arcibiskup Ján Sokol.¹¹⁶

Posvätenie slovenského kríža ekumenickej jednoty

Posvätenie slovenského kríža ekumenickej jednoty sa uskutočnilo v sobotu 10. júla 2004. Pamätník posvätil spišský diecézny biskup a predseda Konferencie biskupov Slovenska Mons. František Tondra a biskup Východného dištriktu ECAV na Slovensku Igor Mišina. Slávnosti sa zúčastnili aj zástupcovia Matice slovenskej, štátnej správy a cirkevní predstavitelia. Slávnosti sa zúčastnil aj apoštolský nuncius v SR Mons. Henryk J. Nowacki. Program podujatia začal o 8. 00 hod. sv. omšou v kostole Povýšenia sv. kríža na Brezovci v Dolnom Kubíne, pokračoval o 10. 00 hod. ekumenickými bohoslužbami v evanjelickom kostole v Dolnom Kubíne. Slávnostné posvätenie Pamätníka slovenského kríža ekumenickej jednoty pri Vyšnokubínskych skalkách sa uskutočnilo o 11.³⁰ hod.

Svet a ekumenizmus

Najdôležitejšou politickou a spoločenskou udalosťou Európy roku 2004 bolo rozšírenie Európskej únie o desať nových krajín vrátane Slovenska. Povojnový sen politikov a štátnikov Roberta Schumana, Alcida de Gaspari a Konrada Adenauera sa stal skutočnosťou. Európa sa politicky a ekonomicky zjednocuje, ale súčasne hrozí nebezpečenstvo jej redukcie na čisto ekonomickú oblasť. Aktuálnou odpoveďou na toto nebezpečenstvo bolo vlnajšie stretnutie kresťanských hnutí a spoločenstiev Spoločne pre Európu, ktoré sa uskutočnilo 8. mája v Stuttgarte. Predseda Európskej komisie Romano Prodi pri tejto príležitosti povedal: „Spoločná Európa sa udrží iba vtedy, keď bude mať silného ducha, ak bude mať dušu.“ Práve nové cirkevné hnutia - ktoré sú podľa slov pápeža Jána Pavla II. prejavom novej jari, lebo Duch Svätý ich podnecuje v celom kresťanstve - sú hybnou silou duchovného ekumenizmu. Vyše 150 cirkevných hnutí a skupín z rozličných kresťanských cirkví a komunít, ktoré sa zišli v Stuttgarte, svedčili o sile duchovného spoločenstva v jednote a láske.¹¹⁷

Dialóg medzi komunitami, náboženstvami a spoločenstvami

Na 34. plenárnom zasadnutí Rady európskych biskupských konferencií (CCEE) v anglickom Leedse v októbri 2004 katolícki biskupi vyhlásili za najdôležitejšiu výzvu pre cirkvi v Európe evanjelizáciu a dialóg s inými komunitami, náboženstvami a kultúrami. Cirkevné spoločenstvá stoja pred narastajúcimi problémami, akými sú terorizmus, migrácia či otázky bioetiky a ľudských práv. Naliehavým sa ukazuje aj medzináboženský dialóg s islamom.¹¹⁸

¹¹⁶ Dostupné na internete <http://www.tkkbs.sk/view.php?cislocianku=2004061417>

¹¹⁷ Dostupné na internete <http://www.katolickenoviny.sk/4-2005-ekumenicke-hnutie-o-krok-dopredu/>

¹¹⁸ Dostupné na internete <http://www.katolickenoviny.sk/4-2005-ekumenicke-hnutie-o-krok-dopredu/>

Odovzdanie relikvií patriarchovi Bartolomejovi I.

Pápež Ján Pavol II. a ekumenický patriarcha Bartolomej I. sú veľkými mužmi budovania jednoty, spájajúcimi „obidve časti pl'úc kresťanstva“. Gestom porozumenia a zblíženia bolo okrem viacerých vzájomných návštev aj odovzdanie relikvií sv. Gregora Naziánskeho a sv. Jána Zlatoústeho. Pri tomto akte pápež spomenul, že ide o „príležitosť na očistenie našej zranenej pamäti a upevnenie cesty k zmiereniu“. Ekumenický patriarcha s vďakou odvetil, že „v Kristovej Cirkvi nejestvujú neriešiteľné problémy, keď sa láska, spravodlivosť a pokoj stretávajú v posvätnnej službe zmierenia a jednoty“. ¹¹⁹

Vatikán a ekumenizmus

Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov

Pápež Ján Pavol II. naliehavo pripomenul Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov: „Vo svete, ktorý smädí po pokoji, je naliehavo potrebné, aby kresťanské spoločenstvá spoločne hlásali evanjelium. Pretrvávajúce napätie medzi kresťanmi je bolestnou skúškou.“ Ján Pavol II. ďalej pútnikom pripomenul, že téma tohoročného Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov znie: **„Svoj pokoj vám dávam“** (Jn 14,27). ¹²⁰

Svätý Otec oceňuje pokroky vo vzťahu k luteránom

Podľa názoru pápeža Jána Pavla II. sa vzťah k luteránom v posledných piatich rokoch zlepšil. Na audiencii pre ekumenickú delegáciu cirkví z Fínska vyjadril svoju vďačnosť nad ekumenickými pokrokmi, ktoré sa urobili od podpísania Spoločného vyhlásenia o náuke ospravedlnenia. Výslovne ocenil vytvorenie novej skupiny katolíkov a luteránov vo Fínsku a Švédsku, ktorá vedie nové kolo dialógu a zdôraznil: „Tento postup je sľubným znamením pokroku na našej ceste k úplnej a viditeľnej jednote“. Svätý Otec ďalej vyjadril nádej, že luteráni a katolíci budú spoločne praktizovať „spiritualitu spoločenstva“. Táto by mala zahrňovať „všetky tie prvky cirkevného života, ktoré už majú obe cirkvi spoločné a napomáhať postupnosť v modlitbe a v svedectve o posolstve Ježiša Krista“. ¹²¹

¹¹⁹ Dostupné na internete <http://www.katolickenoviny.sk/4-2005-ekumenicke-hnutie-o-krok-dopredu/>

¹²⁰ Dostupné na internete <http://www.tkkbs.sk/view.php?cislocclanku=2004012121>

¹²¹ Dostupné na internete <http://www.tkkbs.sk/view.php?cislocclanku=2004012219>

Rok 2005

Slovensko o ekumenizme

Ekumenizmus v Košiciach

Ekumenické spoločenstvo cirkví a náboženských spoločností na území mesta Košice zorganizovalo 11. Ekumenickú bohoslužbu, ktorá sa uskutočnila 24. 1. 2005 o 18.00 hod. v Dome umenia v Košiciach. Hlavná myšlienka znela **„Kristus, jediný základ Cirkvi.“** (1 Kor 3,1–23). Hlavný príhovor predniesol Mons. Milan Chatur, košický exarcha. Zúčastnia sa predstavitelia ďalších cirkví a náboženských spoločností: Apoštolská cirkev: Mgr. Peter Liba Bratská jednota baptistov: Ing. Michal Barger Cirkev bratská: Ing. Pavol Halža, Cirkev československá husitská: Bohumil Kaman Evanjelická a. v. cirkev: Mgr. Dušan Havrila – zástupca moderátora ES Gréckokatolícka cirkev: ThLic. Marko Rozkoš Pravoslávna cirkev: Mgr. Ladislav Királ' Reformovaná kresťanská cirkev: Mgr. Jaroslav Széles, Rímskokatolícka cirkev: doc. ThDr. Pavol Dráb – moderátor ES, Teologická fakulta: prof. ThDr. Ing. Anton Konečný, PhD., Židovská náboženská obec: MUDr. Ivan Kolín.

Nasledujúcou ekumenickou akciou v Košiciach bol Pašiový sprievod, ktorý sa konal 25. marca 2005.

Kresťania na Slovensku vyzývajú k modlitbám a pomoci pre obeť tsunami

„Vyzývame vás, aby ste vo svojich modlitbách prosili o pomoc a vnútornú silu pre tých, ktorí prežili hrôzy prírodnej katastrofy v juhovýchodnej Ázii. Povzbudzujeme vás aj k tomu, aby sa naše ekumenické stretnutia stali príležitosťou pre finančné zbierky venované na pomoc a obnovu postihnutých oblastí.“ Týmto slovami vyzývajú kresťanov predsedovia Konferencie biskupov Slovenska a Ekumenickej rady cirkví.¹²²

2.1.3 Slovensko zapojené do prípravy Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov

Slovensko bolo v roku 2005 gestorom najvýznamnejšej celosvetovej ekumenickej aktivity s názvom Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov, a preto medzinárodná skupina pripravovala potrebné materiály kde ústrednou témou bolo *Kristus, jediný základ Cirkvi* (1 Kor 3, 1-23). Šestnásť zástupcov Pápežskej rady pre napomáhanie jednoty kresťanov z Vatikánu a oddelenia pre vieru a cirkevnú správu pri Svetovej rade cirkví v Ženeve zasadalo v tamomšom jezuitskom exercičnom dome od pondelka 22. septembra do soboty 27. septembra. Slovenskú autorskú skupinu zastupoval Ján Halama za katolícku cirkev a Ondrej Prostredník za Ekumenickú radu cirkví v SR (ERC).¹²³

¹²² Dostupné na internete <http://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=2005010734>

¹²³ Dostupné na internete <http://www.katolickenoviny.sk/4-2001-aktualne-potreby-ekumenizmu/>

Ekumenická pobožnosť v pastoračnej miestnosti Ministerstva obrany SR

Ministerstva obrany SR, služba Ozbrojených síl a Ozbrojených zborov sa zúčastnili na ekumenickej pobožnosti. Mons. František Rábek, biskupský vikár pre väzenstvo mjr. Ladislav Vrábek, pravoslávny duchovný OS SR kpt. Marek Ignacik a evanjelický duchovný OS SR mjr. Jaroslav Balocký, spoločne d'akovali Bohu, že nás povolal hľadať jednotu. Biskup Rábek poznamenal, že Cirkev stále nie je jednotná. „Dôkazom toho je aj dnešná bohoslužba v ktorej sme zjednotení len v bohoslužbe slova, a nemôžeme ešte spoločne sláviť Eucharistiu. Musíme robiť všetko preto, aby sme sa mohli plne zjednotiť v Kristovi, nielen v jeho slove, ale aj v mystickom tele, lebo len v ňom je stále skutočne živý a prítomný medzi nami a spája nás v opravdivej jednote.“ Podľa evanjelického duchovného sa „cirkvi môžu navzájom zbližovať, len a jedine vnútorným obnovením, skrze evanjelia v duchu a pravde. Dokonalosť Cirkvi a jej údov sa dokazuje len a jedine láskou.“ Pravoslávny duchovný vo svojom príhovore zdôraznil „že bez lásky k Bohu a k blížnemu ťažko dospejeme k jednote.“¹²⁴

Svet a ekumenizmus

Svet v roku 2005 stratil dve významné osobnosti, pre ktoré bolo napĺňanie Ježišovej modlitby „*aby všetci jedno boli*“ životným poslaním. Boli nimi pápež Ján Pavol II., ktorý sa vrátil k nebeskému Otcovi 2. apríla 2005 a brat Roger Schutz, zakladateľ ekumenickej komunity Taizé, ktorý bol 16. augusta 2005 zavraždený psychicky chorou ženou. Brat Roger bol prorokom a živým znamením zmierenej Cirkvi. V jednom zo svojich listov sa vyjadril: „*Ked' Cirkev počúva, uzdravuje a uzmieruje, stáva sa tým najjasnejším, čo v sebe nosí: čírym odrazom lásky.*“ Sympatie, ktoré tisíce ľudí prechovávali k obom mužom jednoty, môžu po ich smrti pokračovať v nasledovaní ich duchovnému odkazu.

So zhoršením zdravotného stavu pápeža Jána Pavla II. sme mohli sledovať prejavy spolucítania, povzbudení a predovšetkým modlitby z celého kresťanského sveta. Naplnilo sa známe porekadlo „pravého priateľa poznáš v núdzi“ a predstavitelia kresťanských cirkví z celého sveta sa modlili za pápeža, ktorý sa počas celého svojho pontifikátu usiloval o zmierenie medzi kresťanmi. Zvlášť významné bolo pranie od moskovského patriarchu Alexeja II., ktorý po prvýkrát oslovil pápeža „drahým priateľom“.

Pri pohrebe Jána Pavla II. sa utvorila jedna veľká rodina z ľudí mnohých národov, kresťanských cirkví i nekresťanských náboženstiev. Pápež, pre ktorého bolo „*ekumenické úsilie imperatívom kresťanského svedomia*“ ani vo svojom duchovnom testamente nezabudol spomenúť „*tolkých kresťanských bratov – nekatolíkov.*“¹²⁵

¹²⁴ Dostupné na internete <http://www.tkkbs.sk/view.php?cislocikanku=2005011919>

¹²⁵ Dostupné na internete <http://www.postoy.sk/ekumenizmus2005>

Vatikán a ekumenizmus

Rok 2005 – Rok Eucharistie

Podľa pranie dnes už bl. Jána Pavla II. bol rok 2005 v Katolíckej cirkvi „rokom Eucharistie“, Často sa zdôrazňovala ústredná úloha Eucharistie na uskutočňovaní viditeľnej jednoty Cirkvi. „*Eucharistia tvorí spoločenstvo a vychováva k spoločenstvu*,“ napísal Ján Pavol II. v svojej poslednej encyklike *Ecclesia de Eucharistia* a pripomenul aj slová koncilu, že „*Eucharistia je najvyššou sviatosťou jednoty Božieho ľudu tým, že je jej náležitým vyjadrením a nevyčerpatelným zdrojom*“.

V máji 2005 sa v Ríme konalo sympóziu na tému *Eucharistia ako sviatosť jednoty cirkvi*. V októbri 2005 sa na 11. riadnej generálnej Synody biskupov venovanej téme *Eucharistia, zdroj a vrchol života a poslania Cirkvi*, hovorilo o jej ekumenickom rozmere a o skutočnosti, že práve Eucharistia môže byť východiskom ekumenického dialógu, hoci v súčasnom stave sú eucharistické koncelebrácie celkom vylúčené.¹²⁶

Pohreb Jána Pavla II.

Smrť Jána Pavla II. dala do pohybu stáročné rituály a tradície Katolíckej cirkvi, siahajúce až do stredovekých čias. Telo Jána Pavla II. bolo od 4. apríla až do 7. apríla vystavené verejnosti v Bazilike sv. Petra. Pohreb Jána Pavla II. sa začal v piatok 8. apríla o 10.⁰⁰ zádušnou omšou, ktorú celebroval kardinál Ratzinger na základe jeho hodnosti ako dekana kolégia kardinálov. Po omši nasledovala panychída v byzantskom obrade v gréckom jazyku a potom bolo telo Jána Pavla II. uložené v krypte pod bazilikou v hrobke pápežov. Jeho telo bolo pochované na miesto predtým obsadené pápežom Jánom XXIII., ktorý bol premiestnený Jánom Pavlom II. nahor do baziliky kvôli blahorečeniu.¹²⁷

Pontifikát Benedikta XVI.

Kresťanský svet s netrpezlivosťou očakával, kto bude novým pápežom. Po krátkom konkláve sa ním stal 19. apríla 2005 kardinál Jozefa Ratzinger, ktorý prijal meno Benedikt XVI. – meno svätca nerozdelenej Cirkvi. Počas prvého posolstva zo *Sixtínskej kaplnky*, deň po svojom zvolení, v „programovom posolstve“ oznámil celému svetu, že prvoradým záväzkom Petrovho nástupcu je „*pracovať a nešetriť silami na obnovení plnej a viditeľnej jednoty všetkých nasledovníkov Krista*.“

Benedikt XVI. takto pokračuje v línii svojho predchodcu, zdôrazňuje nevyhnutnú potrebu duchovného ekumenizmu, teologického dialógu, výmenu duchovných darov, prehĺbovanie historického poznania a pokračovanie v „očisťovaní pamäte“.¹²⁸

¹²⁶ Dostupné na internete <http://www.postoy.sk/ekumenizmus2005>

¹²⁷ Dostupné na internete http://sk.wikipedia.org/wiki/J%C3%A1n_Pavol_II.

¹²⁸ Dostupné na internete <http://www.postoy.sk/ekumenizmus2005>

Rok 2006

Slovensko o ekumenizme

Mesto Krompachy sa zapojilo do celosvetového dňa modlitieb

V rímskokatolíckom chráme sv. Jána apoštola sa slávil celosvetový deň modlitieb. Celé stretnutie zorganizovali ženy z troch cirkví: rímskokatolíckej, gréckokatolíckej a evanjelickej. Pozvanie prijali Mgr. Ilona Bázliková ev. a. v. farárka z Krompách, Mgr. Vladimír Varga, gr. kat. farár zo Sloviniek, ktorý sa ku prítomným prihovoral v homílii. Tohtoročnou témou Svetového dňa modlitieb sú „Znamená časov“ a krajina za ktorú sa v týchto dňoch modlí časť zemegule je Južná Afrika. Na záver modlitbového stretnutia sa všetkým prítomným poďakoval ThLic. Štefan Kosturko, dekan-farár z Krompách slovami Sv. Otca Benedikta XVI., ktorý povedal tieto slová 25. januára 2006 v bazilike sv. Pavla za hradbami: Túžba po jednote v každej kresťanskej komunite i u jednotlivých veriacich a sila na jej uskutočnenie sú darom Ducha Svätého a kráčajú jedna vedľa druhej v stále hlbšej vernosti evanjeliu. Uvedomujeme si, že základom ekumenického úsilia je obrátenie srdca, ako to jasne potvrdzuje II. vatikánsky koncil: „Pravý ekumenizmus nejestvuje bez vnútorného obrátenia. Lebo túžba po jednote vzniká a dozrieva v obnovenej mysli, v sebazapieraní a vďaka veľkodušným prejavom lásky“¹²⁹

Svet a ekumenizmus

V Ríme sa uskutočnilo prvé Európske ekumenické zhromaždenie

V Ríme sa koncom januára 2006 stretli delegáti cirkví, biskupských konferencií, ekumenických organizácií, spoločenstiev a cirkevných hnutí Európy na prvom Európskom ekumenickom zhromaždení (EEZ3). Tohtoročné ekumenické zhromaždenie sa konalo v tradícii Európskych ekumenických zhromaždení z roku 1989 v Bazileji a z roku 1997 v Grazi. Nové na stretnutí bolo, že nepozostávalo z jedného podujatia, ale predstavuje proces.

130

Ekumenizmus v Južnej Kórei

„Hľadanie jednoty kresťanov: kde sa dnes nachádzame“ – tak znie ústredná myšlienka konferencie, ktorá sa uskutočnila pod vedením predsedu Pápežskej rady na podporu jednoty kresťanov kardinála Waltera Kaspera v polovici júla v juhokórejskom Soule. Cieľom stretnutia organizovaného pod záštitou Federácie ázijských biskupských konferencií je poskytnúť možnosť biskupom a ich pomocníkom reflektovať stav ekumenických vzťahov v jednotlivých krajinách

¹²⁹ Por.: Dekrét Unitatis redintegratio, 7

¹³⁰ Dostupné na internete <http://www.krestandnes.cz/article/v-rime-sa-uskutocni-prve-europske-ekumenicke-zhromazdenie/2173.htm>

Ázie, ako aj prispieť k stálemu zefektívňovaniu pastoračných aktivít. Jednou z ústredných tém je aktuálna problematika vzťahov s novými evanjelikálnymi a charizmatickými hnutiami. Bezprostredne po tomto stretnutí sa v Soule konala Svetová metodistická konferencia, ktorá každých osem rokov zhromažďuje zástupcov metodistických spoločností z celého sveta

Svetové stretnutie predstaviteľov náboženstiev v Assisi

„Za svet pokoja: náboženstvá a kultúry v dialógu.“ tak znela téma Svetového dňa modlitieb za pokoj, ktorý sa uskutočnil 4. a 5. septembra v Assisi. Medzinárodné stretnutie, významné z hľadiska dialógu medzi náboženstvami, najmä medzi kresťanstvom, židovstvom a islamom, sa konalo pri príležitosti 20. výročia prvého Svetového dňa modlitieb za pokoj, ktoré sa z iniciatívy pápeža Jána Pavla II. konalo 27. októbra 1986.

Medzi pozvanými hosťami, ktorí vystúpili zo svojimi príspevkami, boli napr. predseda Pápežskej rady pre kultúru a pre medzináboženský dialóg, kardinál Paul Poupard, kardinál Jozef Glemp, varšavský arcibiskup, hlavný izraelský rabín Yona Metzger, predseda Konferencie európskych cirkví Jean-Arnold de Clermont, zakladateľ komunity Archa Jean Vanier, minister vnútra Talianska Giuliano Amato, libanonský minister kultúry Tarek Mitri či poradca prezidenta Spojených arabských emirátov pre kultúru Ezzedin Ibrahim.¹³¹

Vatikán a ekumenizmus

Nové smernice pre duchovný ekumenizmus

Pápežská rada pre napomáhanie jednoty kresťanov pripravila príručku so smernicami o duchovnom ekumenizme. Informoval o tom predseda tejto rady kardinál Walter Kasper na otvorení nového kníhkupectva Dehoniana Books na Via della Conciliazione pri Vatikáne.

Toto Vademecum vyjde v talianskom jazyku, ale už sa prekladá do ďalších jazykov a bude vydané o niekoľko mesiacov. Dokument je určený ako pomôcka pri zavádzaní princípov, ktoré už predostrelo „Direktórium pre aplikáciu princípov a noriem o ekumenizme“.

Kardinál Kasper o príručke ďalej informoval: „Sme na počiatku nového ekumenizmu, hlboko spojeného s novou evanjelizáciou, ktorá nevytvorí novú Cirkev, ale Cirkev hlboko obnovenú duchovne, schopnú prekonávať rozdelenia minulosti.“ Kardinál dodal, že zatiaľ čo teologický dialóg pokračuje na medzinárodnej úrovni ako „oficiálny“ ekumenizmus – existuje aj rastúca „duchovná sieť ekumenizmu, ktorá je možno ešte dôležitejšia a sľubnejšia ako tá druhá.“ V tejto súvislosti, ako povedal, bude mať Vademecum kľúčový význam.¹³²

131 Dostupné na internete <http://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20060830018>

132 Dostupné na internete <http://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20060602016>

Benedikt XVI. v katedrále Ducha Svätého v Istanbule

Posledný deň apoštolskej cesty pápež Benedikt XVI. slávil bohoslužbu v katedrále Ducha Svätého v Istanbule. Svätého Otca privítal nadšený potlesk veriacich, medzi ktorými boli aj ekumenický patriarcha Bartolomej I. a arménsky apoštolský patriarcha Mesrob II. Počas liturgie si Petrov nástupca a patriarcha vymenili bozk pokoja. Na Slávnostnej svätej omši nechýbali ani členovia Konferencie katolíckych biskupov Turecka a celú udalosť sprevádzala veľmi srdečná atmosféra. Benedikt XVI. si v homílii spomenul aj na svojho predchodcu – Božieho sluhu Jána Pavla II. a na to, ako v tej istej katedrále pred 26 rokmi vyjadril nádej, že príchod nového milénia “pozdvihne Cirkev, ktorá opäť našla svoju plnú jednotu, aby uprostred napätí tohto sveta lepšie svedčila o nadprirodzenej Božej láske, zjavenej v jeho synovi Ježišovi Kristovi.” “Táto nádej zatiaľ nebola naplnená, ale pápež stále túži po tom, aby sa tak stalo.”¹³³

Záver

Cieľom bolo zmapovať dianie na Slovensku, vo svete a taktiež vo Vatikáne za jeden rok. Materiálov je dostatok, avšak všetko sa nedalo zakomponovať.

¹³³ Dostupné na internete <http://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20061201034>

Rok 2010

Slovensko o ekumenizme

Ekumenické stretnutie: Vy ste toho svedkami. Počas týždňa modlitieb za jednotu kresťanov sa uskutočnili na podnet Rímskokatolíckej cirkvi farnosti v Myjave dve ekumenické stretnutia. Na tieto stretnutia prijali pozvanie zástupcovia Rímskokatolíckej cirkvi a Evanjelickej cirkvi. Prvé stretnutie sa uskutočnilo v rímskokatolíckom Kostole v Myjave v utorok 19.1.2010 o 17.⁰⁰ hod. a druhé v zborovej miestnosti evanjelickej cirkvi na Myjave v nedeľu 24.1.2010 o 17.⁰⁰ hod..

Ekumenické stretnutie v Košiciach

Stalo sa už tradíciou, že každoročný Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov otvára v Košiciach spoločná ekumenická bohoslužba. Vedení túžbou po naplnení Kristovej vôle po jednote jeho učeníkov sa stretli 18. januára zástupcovia všetkých kresťanských cirkví pôsobiacich na území mesta v budove starej radnice. Prítomný bol aj zástupca židovskej náboženskej obce. Ekumenická bohoslužba zložená z modlitieb a liturgie slova boli prostriedkami na spoločnú chválu Boha a vyjadrenie vzájomnej úcty a kresťanskej tolerancie. V hlavnom príhovore biskup Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania Slavomír Sabol z Prešova analyzoval motto tohoročného ekumenického podujatia: „Vy ste toho svedkami“. „Svedectvo pomáha odhaľovať pravdu, ovplyvňuje okolie, vnáša svetlo“ povedal kazateľ. Poukázal na dôležitosť vydávania svedectva o živom vzkriesenom Kristovi, ktoré jediné vie osloviť svet okolo nás. Na záver povzbudil prítomných vo vydávaní radostného svedectva vo vlastných farských komunitách a rodinách.

Pomocný košický biskup Mons. Stanislav Stolárik pripomenul prebiehajúci Rok kresťanskej kultúry a pozval všetkých k rozvíjaniu kultúry duše. Postupne sa zapálili sviece, ktoré symbolicky znázorňovali Kristovo svetlo v srdciach prítomných. V tomto duchu si prítomní udelili znak pokoja. Bohoslužbu ukončilo áronovské požehnanie biskupa Sabola a pieseň v podaní evanjelického zboru.

Mons. Róbert Bezák sa zúčastnil ekumenickej bohoslužby v evanjelickom kostole. Ekumenickou bohoslužbou v kostole Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania sa začal v pondelok 18. januára aj v Trnave tradičný Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov. Témou trnavského týždňa, podobne ako na celej severnej pologuli modrej planéty je citát z 24. kapitoly Lukášovho evanjelia „**Vy ste toho svedkami**“ (Lk 24,48).

Po prvý raz v doterajšej histórii ekumenických dní v Malom Ríme, ktorá siaha do roku 1968 a je jedna z najstarších na Slovensku, zavítal do evanjelického chrámu trnavský arcibiskup. Program trnavských ekumenických dní, ktorý v úvode podporili osobnou účasťou predseda Trnavského samosprávneho kraja Tibor Mikuš aj primátor mesta Štefan Bošňák, pokračoval v piatok 22. januára v kostole Najsvätejšej trojice, kde sa uskutočnil koncert zboru Chorus Salvatoris pod taktovkou Róberta Mésároša a Zuzany Holičkovej. Záverečná pobožnosť sa uskutočnila v tom istom kostole v pondelok 25. januára o 18. hodine a kázal na nej domáci evanjelický farár Rastislav Hargaš.

Ekumenická bohoslužba na Ministerstve obrany SR

Ordinariát OS a OZ SR spoločne s Ústredím EPS v OS a OZ SR pripravili v rámci Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov spoločnú ekumenickú bohoslužbu, ktorá sa uskutočnila 21. januára 2010 v Kaplnke sv. Juraja na Ministerstve obrany SR v Bratislave. Predsedali jej ordinár OS a OZ SR Mons. František Rábek a plk. Jaroslav Balocký za účasti vojenských, policajných a väzenských duchovných oboch štruktúr duchovnej služby. Za účasti príslušníkov a zamestnancov Ministerstva obrany a Generálneho štábu sa spoločne modlili za jednotu kresťanov v duchu tohtoročnej výzvy k modlitbám „*Vy ste toho svedkami*“ (Lk 24,48), ktorá zdôrazňuje pevné puto medzi kresťanskou jednotou a evanjelizáciou. Toto bol hlavný záujem Edinburgskej konferencie, ktorá stála pred sto rokmi na začiatku súčasného ekumenického hnutia. Vo svojich príhovoroch sa duchovní prihovárali prítomným myšlienkami o potrebe svedectva kresťanov o Kristovi medzi ľuďmi, zvlášť v prostredí Ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR.

Ekumenická bohoslužba v Pezinku

V piatok 22. 1. 2010 sa v rímskokatolíckom tzv. Dolnom kostole - Kostole Božského Spasiteľa v Pezinku konala spoločná ekumenická bohoslužba katolíkov a evanjelikov pri príležitosti Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov. Tento kostol je blízky obojkonfesiám, keďže bol pôvodne postavený ako evanjelický a striedavo ho používali katolíci i evanjelici. Bohoslužbe predsedali pezinský rímskokatolícky farár vdp. Ján Ragula, rektor kapucínskeho kostola v Pezinku P. Stanislav Kučák OFMCap, pezinská evanjelická zborová farárka Mgr. Helena Benková a Mgr. Daniela Horínková, evanjelická farárka na odpočinku v Pezinku. Súčasťou liturgie boli štyri piesne – dve z Jednotného katolíckeho spevníka a dve z Evanjelického spevníka, ktoré spievali veriaci spoločne bez rozdielu vierovyznania. Úvodnú liturgiu viedol a prítomných privítal miestny farár J. Ragula, biblické čítania a prosby čítali veriaci oboch konfesií. Kázeň predniesla farárka H. Benková. Veriaci spoločne vyznali vieru, predniesli modlitbu Pánovu a dali si znak pokoja podaním rúk. Na záver udelili veriacim požehnanie D. Horínková a J. Ragula. Veriaci sa rozišli po speve hymnu Teba Bože chválime, ktorý sa nachádza v spevníkoch oboch konfesií.

Arcibiskup Zvolenský na ekumenických bohoslužbách v Žiline

V nedeľu dňa 24. januára 2010 sa bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský zúčastnil ekumenickej bohoslužby pri príležitosti Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov, ktorá sa uskutočnila v žilinskom Kostole Evanjelickej cirkvi augsburského vierovyznania. V prítomnosti biskupa Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania Miloša Klátika a predstaviteľov ďalších cirkví arcibiskup Zvolenský prečítal úryvok z Evanjelia podľa Lukáša a pomodlil sa časť záverečného požehnania.

Ekumenické stretnutie pri príležitosti Svetového dňa modlitieb aj v Bratislave

„Nech všetko, čo dýcha, chváli Pána“ (Žalm 150, 1-6) – také je motto tohtoročného Svetového dňa modlitieb (SDM), ktorý si veriaci pripomenuli počas ekumenického modlitbového stretnutia v kostole Bratskej jednoty baptistov v Bratislave v piatok podvečer dňa 5.3.2010 o 17. hod.. Témy a materiály pripravujú k SDM každý rok kresťanské ženy z rôznych častí sveta. Na tento rok ich pripravili ženy z Kamerunu.

Myšlienka spoločných modlitieb kresťanov vznikla pred 121 rokmi v USA. História vzniku predstavila Ružena Dvořáková, členka Slovenského výboru SDM: „Keď si istá matka siedmych detí v Missouri v roku 1887 uvedomila, koľko ľudí prichádza do Spojených štátov za prácou a ako trpia, pretože často si prácu nenašli, zvolala svoje kresťanské sestry na modlitby. Ale modlitba vždy ide ruka v ruke s činom a zároveň pomáha ľuďom. No a takýmto spôsobom sa toto hnutie začalo šíriť ďalej.“

Od roku 1927 sa tento deň stal oficiálne Svetovým dňom modlitieb. Cieľom tejto iniciatívy je zbližovanie kresťanských spoločností a zároveň pomoc chudobným ľuďom vo vzdialených krajinách. Cirkvi na Slovensku sa do dňa modlitieb prvýkrát zapojili v roku 1987, teda presne na 100. výročie modlitieb. Súčasťou SDM je aj finančná zbierka pre krajiny v núdzi.

Tohtoročné ekumenické stretnutie v Bratislave sprevádzali problémy s elektrinou, keďže práve krátko pred začiatkom modlitieb došlo k jej výpadku. Ružena Dvořáková v tom však videla aj obrovskú symboliku, keď povedala: „Uvedomili sme si, ako by sme v tme ťažko žili a týmto svetlom je pre celý svet Pán Boh.“

Štát Kamerun, ktorého obyvatelky pripravili modlitby na SDM, sa nachádza v centre Afriky nad rovníkom pri Guinejskom zálive Atlantického oceánu a má 402 km dlhé pobrežie. Krajina má asi 17 miliónov obyvateľov, patriacich do viac ako 240 etnických skupín. Oficiálnym jazykom je francúzština a angličtina. V Kamerune sú tri hlavné náboženstvá: kresťanstvo 60%, pričom väčšinu tvoria katolíci, nasleduje islam 20% a domorodé 20%.

Ekumenický pašiový sprievod

Ekumenické spoločenstvo v Košiciach zorganizovalo už tradične Pašiový sprievod. Tento rok 2. apríla na Veľký piatok, to bol už jeho 16. ročník. Hlavnou myšlienkou Ekumenického pašiového sprievodu bolo „**A ja, keď budem vyzdvihnutý zo zeme, všetkých pritiahnem k sebe**“ (Jn 12,32). Sprievod začal o 13.00 hod. pri Jakabovom paláci a krátke zamyslenia predniesli predstavitelia deviatich cirkví pôsobiacich v Ekumenickom spoločenstve Košice.

Úvod pri Jakabovom paláci patrilo zástupcom Teologickej fakulty Košice Katolíckej univerzity v Ružomberku a Apoštolskej cirkvi. Sprievod pokračoval k Evanjelickému chrámu na Mlynskej ul. Pri Reformovanom chráme na Hrnčiarskej ul. sa prihovorili zástupcovia Reformovanej kresťanskej cirkvi a Bratskej jednoty baptistov. Pri Modlitebni Cirkvi bratskej na Kováčskej ul. sa prihovorili zástupcovia Cirkvi bratskej a Cirkvi československej husitskej. Sprievod sa presunul na Hlavnú ul. k Pravoslávne chrámu a cez Dominikánske námestie pokračoval ku Gréckokatolíckej katedrále na Moyzesovej ul. Ekumenický pašiový sprievod pokračoval cez Alžbetinu ul. a pri Dóme svätej Alžbety sa ukončil.

VI. NAPS Medzinárodný ekumenický koncert sakrálnych spevov 2010

Šiesty ekumenický koncert sa uskutočnil v nedeľu 16. mája v košickom Štátnom divadle. Vystúpili na ňom spevácke zbory zo Slovenska, Maďarska, Rumunska, Ukrajiny aj Cypru a svoje spevácke umenie vo viacerých jazykoch predniesli v myšlienke naplnenia poslania koncertu, ktorým je spájať ľudí, prehlbovať medzináboženský dialóg a podporovať vzájomnú toleranciu.

Ekumenická pobožnosť na Úrade vlády

Dňa 22. septembra 2010 sa v Kaplnke Nepoškvrneného počatia Panny Márie na Úrade vlády, v niekdajšom letnom arcibiskupskom paláci, konala prvá ekumenická pobožnosť. Za prítomnosti predstaviteľov a zamestnancov Úradu vlády predniesli duchovné príhovory plk. Jaroslav Balocký, generálny duchovný Ústredia ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR za Evanjelickú cirkev a. v., Mons. Ján Formánek, generálny vikár Bratislavskej arcidiecézy za Rímskokatolícku cirkev, o. Rastislav Čížik, farár v Bratislave za Gréckokatolícku cirkev, protojerej Jozef Haverčák, dekan v Bratislave za Pravoslávnu cirkev a don Anton Srholec SDB, predseda Konfederácie politických väzňov Slovenska. Pobožnosť tvorili duchovné piesne, obrad pokánia čítanie z Božieho slova, prosby, modlitba Pána, apoštolské vyznanie viery a požehnanie.

Na koncerte zazneli sakrálné spevy v slovenčine, staroslovienčine, maďarčine, gréčtine, hebrejčine, ukrajinčine a v starých byzantských a židovských nárečiach. V závere odznela oslava Márie v aramejčine, jazyku, ktorým rozprával Pán Ježiš Kristus. Rímskokatolícky spev predniesli členovia Zboru sv. Cecílie z Košíc. Na domácej pôde spieval aj evanjelický zbor Chorus Comenianus. Gréckokatolíkov reprezentoval Zbor všetkých svätých z

Užhorodu, reformovaných zasa 50-členný spevokol zložený z dvoch zborov pochádzajúcich z maďarského Debrecínu aj rumunskej Oradey. Byzantskými melódiami reprezentoval cyperský zbor metropolie Trymithountos spevy Pravoslávnej cirkvi a židovské spevácke umenie predniesla pani Jana Orlická so svojimi kolegami. Umeleckému zážitku z podujatia výrazným spôsobom prispela aj účasť komorného orchestra Musica Cassovia pod dirigentskou taktovkou koncertného majstra Štátnej filharmónie, pána Petrócziho.

Ekumenické stretnutie vyvrcholilo spoločným požehnaním predstaviteľov kresťanských cirkví a modlitbou židovského rabína. Po nich znela historickou budovou Štátneho divadla v Košiciach Gounodova Ave Mária, ktorú zaspieval sólista Opery Štátneho divadla v Košiciach, pán Jaroslav Dvorský.

Ekumenizmus na webe

Rada KBS pre ekumenizmus spustila 6.októbra 2010 webovú stránku o ekumenickom dianí www.ekumenizmus.kbs.sk. Ponúka informácie o histórii rady, najdôležitejšie ekumenické dokumenty Katolíckej cirkvi, zaujímavé články a rozhovory, spravodajstvo z domova aj zo sveta a odkazy na ďalšie stránky.

Svet a ekumenizmus

Ekumenické úsilie témou stretnutia zástupcov CCEE a CEC

V stredu 20. januára sa sekretár Rady európskych biskupských konferencií (CCEE) Duarte da Cunha v Ženeve stretol s novým prezidentom Konferencie európskych cirkví (CEC) metropolitom Emmanuelom z Francúzska. Metropolita uviedol, že “spolupráca medzi oboma inštitúciami je veľmi dôležitá a mala by byť posilnená, aj vzhľadom na fakt, že čelíme mnohým spoločným záležitostiam a veriaci v Európe sa stretávajú s rovnakými výzvami”. Sekretár Rady európskych biskupských konferencií podotkol, že Európa má zvláštnu zodpovednosť v oblasti ekumenického úsilia, nakoľko to je miesto, kde sa rozdelenia začali, a neskôr boli prenesené na ostatné kontinenty. Následne pripomenul slová Benedikta XVI.: “Naše ohlasovanie evanjelia bude uveriteľnejšie a účinnejšie, keď budeme zjednotení v Jeho láske ako ozajstní bratia” (Požehnanie, 17. januára 2010). Podľa Duarteho da Cunhu “ekumenický dialóg, ktorý vedú Rada európskych biskupských konferencií a Konferencia európskych cirkví, je jasným svedectvom povedomia o tejto skutočnosti a o tejto zdieľanej túžbe.”

Po krátkom rozhovore o ekumenickej situácii v Európe a vzájomnej spolupráci, sekretariáty oboch inštitúcií pracovali na blížiacom sa spoločnom výbore CCEE-CEC, ktorý je naplánovaný v Istanbule v dňoch 8. – 11. marca 2010. Zúčastní sa na ňom sedem členov zo strany Rady a sedem zo strany Konferencie, medzi nimi napríklad kardinál Péter Erdő, kardinál Josip Bozanić, Mons. Vincenzo Paglia, či kardinál Jean-Pierre Ricard.

Ekumenická rada cirkví oceňuje vytvorenie Rady vedúcich predstaviteľov kresťanských komunít v Iraku.

„Veľká nádej a hlboká spokojnosť” - týmito slovami zhodnotil generálny sekretár Ekumenickej rady cirkví Olav Fykse Tveit v liste, ktorý uverejnil denník L'Osservatore Romano, úspešné vytvorenie Rady vedúcich predstaviteľov kresťanských komunít v Iraku. Jej cieľom je jednohlasne vyjadrovať postoje kresťanského spoločenstva v krajine na všetkých úrovniach. aby žiadosti komunity mohli byť prednášané na všetkých úrovniach. Rozhodnutie vytvoriť radu bolo prijaté na stretnutí, ktoré sa konalo minulý týždeň v arménskom pravoslávnom kláštore v Bagdade. Rada zvolila ako generálneho sekretára zoskupenia arcibiskupa Arménskej apoštolskej cirkvi v Iraku Avaqa Asadouriana, vicesekretárom sa stal sýrsko-katolícky arcibiskup Mosulu Basile Georges Casmoussa.

V liste, adresovanom Rade predstaviteľov kresťanskej komunity v Iraku Olav Fykse Tveit zdôrazňuje, že Ekumenická rada cirkví je presvedčená, že „kresťanská komunita v arabskej krajine je podstatnou zložkou spoločnosti a aktívnym členom národa“. Ďalej uvádza, že kresťania sa nikdy necítili jednoducho v úlohe menšiny, ktorá pozerá len na vlastné záujmy, ale „vždy prejavovali svoje hlboké zakorenenie v histórii a kultúre ich krajiny”. Pre sekretára Ekumenickej rady cirkví je vytvorenie nového zoskupenia „pokrokom, ktorý predstavuje dobrú predzvesť pre budúcnosť náboženských komunít v Iraku, i pre celý národ“.

Ocenenie ekumenickému patriarchovi Bartolomejovi I. za ochranu stvorenia

Ekumenický patriarcha Bartolomej I. je prvým nositeľom „Ceny kardinála Pouparda“, ktorú mu v stredu 3. marca odovzdala v Monaku nadácia, nesúca meno emeritného predsedu Pápežskej rady pre kultúru a Pápežskej rady pre dialóg s náboženstvami. Ocenenie má zviditeľniť zásluhy konštantinopolského ekumenického patriarchu v oblasti ochrany životného prostredia, so špecifickou črtou evanjeliového pohľadu na stvorenie. Podľa Bartolomeja I., „záchrana planéty,” predpokladá „kultúrne obrodenie” a „novú solidaritu medzi Stvoriteľom, človekom a stvorením.” Ekumenický patriarcha už 15 rokov organizuje vedecko-teologické sympóziá na tému „Náboženstvo, veda a životné prostredie“ na piatich kontinentoch sveta.

Zástupcovia európskych cirkví sa stretli s ekumenickým patriarchom Bartolomejom I

Účastníci Spoločného výboru Rady európskych biskupských konferencií a Konferencie európskych cirkví, ktorí sa zišli v Istanbule, aby sa zaoberali problematikou migrácie, sa 9.marca 2010 stretli s ekumenickým patriarchom Bartolomejom I. Ten sa im prihovril nasledujúcimi slovami:

„Je to pre mňa veľká radosť privítať tu, v Ekumenickom patriarcháte, zástupcov kresťanských cirkví, na mieste, ktoré zohralo priekopnícku úlohu v ekumenickom hnutí. Všetci pracujeme pre dobro ľudstva a vyzývam všetky cirkvi, aby napredovali vo svojich záväzkoch a spolupráci pri podpore kresťanského svedectva v Európe a v úsilí prispieť svojim osobným prínosom tvárou v tvár mnohým výzvam, ktorým musia čeliť. Od decembra začala Konferencia európskych cirkví nové obdobie svojho života. Spolupráca s Radou európskych biskupských konferencií by mala iste pomôcť spoločnému poslaniu týchto dvoch organizácií, aby vydávali spoločné svedectvo viery ako to od nás naši veriaci očakávajú.“

Ostrihomsko-budapešťiansky arcibiskup kardinál Péter Erdő vyjadril nádej, že práca počas stretnutia prinesie spoločné posolstvo do Európskej spoločnosti. „Historické a kultúrne zmeny, ktoré sa udiali v Európe v posledných desaťročiach, si mimoriadne naliehavo vyžadujú spoločné svedectvo a spoluprácu kresťanských spoločenstiev na obranu a podporu kresťanských hodnôt v našej spoločnosti“ – dodal kardinál.

Ekumenický Kirchentag v Mníchove

Na Ekumenických dňoch cirkví 12. – 16. mája v Mníchove sa zúčastnilo asi 130 000 hostí, celkovo však program s diskusiami, prednáškami, koncertmi a stretnutiami prilákal do upršanej bavorskej metropoly počas piatich dní takmer pol milióna veriacich.

Usporiadateľmi boli strešné katolícke a evanjelické laické organizácie (ZdK, DEKT) spolu so zástupcami iných vierovyznaní. Motto podujatia Aby ste mali nádej malo na mysli nádej chápanú nie v kategóriách ekonomického rastu a finančných úspechov, ako ju definujú politici a obchodníci, ale v zmysle „potreby vzrastať v medziludských vzťahoch, ohľaduplnosti a vo vzájomnej pozornosti“, ako to odznelo počas záverečnej bohoslužby. „Sme kresťanmi v tomto svete a pre tento svet, za ktorý nesieme zodpovednosť všetci spoločne,“ zdôraznil Alois Glück, vedúci predstaviteľ Centrálnej komisie katolíkov (ZdK). Symbolom túžby a nádeje kresťanov na prekonanie vnútorného rozdelenia cirkví bola spoločná ekumenická večera v Mníchove. Otázku, či je Cirkev v súčasnosti stále miestom nádeje pre veriacich a pre tých, čo hľadajú vieru, položil vo svojom pozdravnom liste pápež Benedikt XVI. Aj v Nemecku momentálne silne trpí dôveryhodnosť Cirkvi pre odhalené prípady zneužívania detí a mladistvých. „Trnie a burina rastú aj v strede Cirkvi a medzi tými, ktorým Pán zveril osobitné úlohy. Božie svetlo však nezhasína a zlo neudusí semená pšenice,“ zdôraznil Benedikt XVI.

Svetová ekumenická konferencia v Edinburgu

Radosným africkým spevom sa v 6. júna 2010 skončila Svetová ekumenická konferencia v Edinburgu, na ktorej sa zúčastnilo asi 300 delegátov všetkých kresťanských vyznaní. Stretnutie sa uskutočnilo pri príležitosti stého výročia prvého veľkého ekumenického stretnutia, ktoré sa konalo v roku 1910 v

hlavnom meste Škótska. V priebehu jedného týždňa sa delegáti zaoberali novými výzvami, ktoré sa týkajú misijných činností v XXI. storočí. Konferenciu ukončila ekumenická bohoslužba. V závere obradu členovia rozličných vyznaní, zastupujúci všetky kontinenty, si vypočuli spoločnú výzvu všetkým cirkvám: „Svedčiť o Kristovi zúčastňovaním sa na poslaní Božej lásky“. V texte sa ďalej uvádza, že „s obnovenou naliehavosťou sme povolaní ohlasovať Dobrú zvesť spásy, odpustenia hriechov, života v plnosti a oslobodenia všetkých chudobných i utláčaných. Dnes sme vyzvaní svedčiť a evanjelizovať tak, že sa staneme sami dôkazom živej lásky, poctivosti a spravodlivosti, ktorú chce Boh pre celý svet.“ Prečítaná výzva ďalej pokračuje: „Pripomínajúc si Krista, usilujúc sa žiť jednotu, pre ktorú On žil a modlil sa, sme vyzvaní vzájomne spolupracovať a čeliť rozporuplným otázkam, ako i pracovať v záujme spoločnej vízie. Vezmime na seba výzvu, prijmime naše rozdielnosti a zdôraznime potrebu vzájomnosti, spolupráce a práce pre misie, aby svet uveril“. Na ekumenickom stretnutí v Edinburgu bola i delegácia Katolíckej cirkvi, ktorú viedol Mons. Brian Farrell z Pápežskej rady na podporu jednoty kresťanov, ktorý odovzdal delegátom pozdrav pápeža Banedikta XVI.

Francúzsko hostilo ekumenický kongres

Na 40. medzinárodnom ekumenickom kongrese sa od 19. do 26. júla vo francúzskom Lyone zúčastnilo 450 delegátov z desiatich európskych krajín. Počas ôsmich dní pracovali na spoločnom ciele: kráčať vpred po ekumenickej ceste. Kongres organizuje asociácia International ecumenical fellowship (IFE), ktorá vznikla v roku 1967 a združuje náboženských a laických predstaviteľov pracujúcich v oblasti ekumenizmu. Téma kongresu bola Výmena darov: smerom k akej jednote? Na kongrese sa zúčastnili zástupcovia z Francúzska, Veľkej Británie, Nemecka, Belgicka, zo Španielska, Slovenska, z Poľska, Česka, Maďarska a Rumunska.

Vatikán a ekumenizmus

Sympóziu o "zbere úrody" 40-ročného ekumenického dialógu Dnes sa v Ríme začalo medzinárodné sympóziu, zamerané na "zber úrody" doterajšieho 40-ročného ekumenického dialógu. Organizuje ho Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov, za prítomnosti asi štyridsiatich zástupcov rôznych kresťanských denominácií, pozorovateľa Ekumenickej rady cirkví, a delegáta, vyslaného anglikánskym arcibiskupom Canterbury. Základom stretnutia, ktoré potrvá do 10. februára, je kniha predsedu spomenutého dikastéria kardinála Waltera Kaspera s názvom "Zber úrody. Základné aspekty kresťanskej viery v ekumenickom dialógu", ktorá vyšla minulý rok v Londýne. Ako kardinál uviedol v rozhovore pre Vatikánsky rozhlas, zámerom je zhromaždiť výsledky dialógu za uplynulé desaťročia:

“Existuje veľká hromada dokumentov, ktoré chceme sprístupniť aj na komunitnej úrovni, aby sme odštartovali proces prijatia v živom tele našich cirkví. Nechceme, aby tieto dokumenty odpočívali zaprášené a boli iba predmetom dizertačných prác pre študentov. Je tu potrebné živé prijatie. Druhým cieľom je uvažovať spoločne s našimi partnermi o najbližších krokoch v oblasti ekumenizmu na základe toho, čo už bolo dosiahnuté. Chceme hovoriť o nasledujúcich krokoch, ktoré môžeme urobiť spoločne.”

Benedikt XVI. sa stretol so zástupcami Ekumenického patriarchátu Konštantínopolu

„Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca” (Kol 1,2) – týmito slovami pozdravil Svätý Otec delegáciu Ekumenického patriarchátu Konštantínopolu, ktorú prijal na osobitnej audiencii 28.júna 2010 predpoludním vo Vatikáne. Zástupcovia patriarchátu prišli do Ríma pri príležitosti slávnosti apoštolov sv. Petra a sv. Pavla a dnes večer sa zúčastnia na slávnostných vešperách so Svätým Ocom v Bazilike sv. Pavla za hradbami. Zajtra sa zasa zúčastnia na slávnostnej svätej omši v Bazilike sv. Petra. V príhovore vyzdvihol pápež spoločné vzťahy, ktoré charakterizuje „vzájomná dôvera, úcta a bratstvo“, ako o tom svedčia mnohé stretnutia, ktoré sa konali počas tohto roku. Toto všetko je podľa neho nádejou, že dialóg medzi Katolíckou a Pravoslávnou cirkvou bude pokračovať smerujúc k významným pokrokom, aj v práci Medzinárodnej komisie pre teologický dialóg, po jej októbrovom zasadnutí v Paphose na tému „Úloha biskupa Ríma v spoločenstve Cirkvi v prvom miléniu“. V tejto súvislosti vyjadril Svätý Otec nádej, že po tejto začatej ceste bude komisia kráčať aj na blížiacom sa stretnutí vo Viedni.

V súvislosti s októbrovou Synodou biskupov pre Blízky východ Svätý Otec vyjadril presvedčenie, že téme ekumenickej spolupráce medzi kresťanmi tejto oblasti bude venovaná veľká pozornosť. „Ťažkosti, ktoré kresťania na Blízkom východe prežívajú, sú v rozsiahlej miere spoločné pre všetkých: život menšiny a túžba po skutočnej náboženskej slobode a pokoji. Je potrebný dialóg s islamskými a židovskými spoločenstvami. V tomto kontexte s potešením privítam bratskú delegáciu, ktorú Ekumenický patriarchát vyšle ako účastníkov prác synodálneho zasadnutia“ – dodal Benedikt XVI. v príhovore.

Generálny sekretár Ekumenickej rady cirkví o stretnutí s pápežom. Benedikt XVI. prijal minulú sobotu na audiencii generálneho sekretára Ekumenickej rady cirkví Olava Fykseho Tveita. Reverend Tveit je pastorom Nórskej luteránskej cirkvi a úrad sekretára rady zastáva od januára tohto roku. O stretnutí s pápežom pre Vatikánsky rozhlas povedal:

„Mali sme veľmi otvorený a priateľský rozhovor. Pápež zdôraznil, a to spôsobom veľmi priateľským, ale aj presvedčivým, význam poslanca Svetovej rady cirkví, a teda úradu generálneho sekretára, ktorý mi bol pridelený. Prejavil aj záujem o to, ako pokračujeme a plánujeme našu prácu do budúcnosti. On sám bol zapojený do našej Komisie pre vieru, a preto je veľmi dobre oboznámený s

týmto konkrétnym rozmerom našej práce. Zaujíma sa o spôsob, akým konfrontujeme teologické otázky, ako aj o to, ako podporiť prácu pre viditeľnú jednotu medzi cirkvami.“

Na otázku perspektív dialógu s Katolíckou cirkvou sekretár Ekumenickej rady cirkví Olav Tveit poznamenal:

„Dúfam, že Katolícka cirkev bude viac zapojená do spolupráce, ktorá je už aj dnes veľmi široká a zlepšuje sa každým dňom. Svetová rada cirkví je bratské spoločenstvo, ktoré spája cirkvi celého sveta a keď cestujem a stretám sa so zástupcami cirkví, v mnohých prípadoch mi hovoria o intenzívnej spolupráci s Katolíckou cirkvou, a to ako na miestnej úrovni, tak aj na úrovni národnej. Pre mňa je to dôkazom hlbkej spolupráce kresťanských cirkví v mnohých kontextoch a na celom svete.“

Jednotu nevytvárame my, ale Boh

Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov si 17. novembra pripomenula 50. výročie od svojho vzniku. Pri tejto príležitosti sa 18. novembra konalo vo Vatikáne 16. plenárne zasadnutie rady. Účastníkom sa prihovril aj pápež Benedikt XVI.

„Ekumenický dialóg prešiel počas posledných 50 rokov dlhou cestou, no potrebuje nový rozmach hlavne na Západe. Nesmieme zabudnúť na to, že jednota kresťanov je dielom Boha a nie výsledkom nejakého rokovania či kompromisu,“ povedal pápež vo svojom príhovore. Ekumenizmus chápe Benedikt XVI. na jednej strane ako hľadanie pravdy a na druhej strane ako cestu modlitby a pokánia.

V súvislosti s výročím rady prišli do Vatikánu aj anglikánsky prímas Rowan Williams a metropolita Pergama Ioannis z konštantínopolského patriarchátu, ktorí sa stretli na osobitnej audiencii s pápežom.

Pápežskú radu na podporu jednoty kresťanov založil pápež Ján XXIII. pod názvom Sekretariát na podporu jednoty kresťanov a Ján Pavol II. ju v roku 1988 pretvoril na Pápežskú radu. Jej dnešným predsedom je arcibiskup Kurt Koch.

Záver

Zjednotenie všetkého rozptýleného ľudstva je Božia vôľa. To je dôvod, prečo Boh poslal svojho Syna, aby nám svojou smrťou a vzkriesením daroval svojho Ducha lásky. V predvečer svojej obety na kríži Ježiš sám prosí Otca za svojich učeníkov, za všetkých, ktorí veria v neho, aby všetci boli jedno, jedno živé spoločenstvo. Z toho nevyplýva len povinnosť, ale aj zodpovednosť, ktorú pred Bohom a jeho plánom nesú tí, ktorí sa krstom majú stať Kristovým telom, teda telom, v ktorom sa má plne uskutočniť zmierenie a spoločenstvo. Ako môžeme zostať rozdelení, keď sme boli krstom "ponorení" do smrti Pána, to znamená do samotného aktu, ktorým Boh prostredníctvom svojho Syna rozboril steny rozdelenia? "Nuž táto roztrieštenosť sa zrejme protiví Kristovej vôli, je

svetu na pohoršenie a na ujmu presvätej veci hlásania evanjelia všetkému stvoreniu.¹³⁴

V semestrálnej práci sme poukázali na ekumenické aktivity ostatných troch rokov. Budovanie jednoty je nepochybne náročné, ale s Božou pomocou nie neuskutočniteľné, veď ide o jeho vôľu, aby všetci kresťania boli jedno. Je evidentné, že ekumenické snahy ostatných rokov naberajú na intenzite, musia však byť sprevádzané modlitbami všetkých kresťanov a vzájomným porozumením a láskou.

Zoznam použitej literatúry

Pramene

Sväté Písmo Starého a Nového zákona, SSV 2012

Ut unum sint, encyklika pápeža Jána Pavla II. o ekumenickom úsilí, 25.5.1995, dostupné na internete: <http://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/dokumenty-papezov/c/ut-unum-sint>

Internetové zdroje

www.tkkbs.sk

www.katolickenoviny.sk

www.ekumena-ke.sk

www.ekumenizmus.kbs.sk

www.naps.sk

www.rostv.sk

www.ecavbadin.sk

www.grkattv.sk

www.sk.radiovaticana.va

www.zborppgojdica.sk

www.evanjelik.sk

¹³⁴ Ut unum sint, encyklika pápeža Jána Pavla II. o ekumenickom úsilí, bod 6, 25.5.1995, dostupné na internete: <http://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/dokumenty-papezov/c/ut-unum-sint>

Rok 2011

Slovensko o ekumenizme

9. ekumenická bohoslužba slova

Modlitby na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov 2011 pripravili kresťania v Jeruzaleme, ktorí za tému zvolili úryvok so Skutkov apoštolov 2, 42: „Neustále sa venovali učeniu apoštolov, bratskému spoločenstvu, lámaniu chleba a modlitbám.“ Táto téma je výzvou vrátiť sa späť ku koreňom prvej cirkvi v Jeruzaleme; je výzvou na inšpiráciu a obnovu, na návrat k základom viery; je výzvou na pripomenutie si doby, keď ešte Cirkev bola jedna. Pred dvetisíc rokmi zažili prví Kristovi učeníci zhromaždení v Jeruzaleme na Turíce vyliatie Ducha Svätého a boli zhromaždení v jednote ako Kristovo telo. Kresťania každej doby a na každom mieste vidia svoj pôvod v tejto udalosti. V Košiciach sa 18. januára 2011 konala už tradičná ekumenická bohoslužba slova za účasti predstaviteľov kresťanských cirkví pôsobiach v meste. Tento rok bol hlavným kazateľom evanjelický biskup východného dištriktu Evanjelickej cirkvi a.v. Slavomír Sabol. Hlavným celebrantom bol košický arcibiskup-metropolita Mons. Bernard Bober. Ako na stretnutí odznelo, modliť sa za jednotu kresťanov nie je utópia. Biskup Slavomír Sabol zdôraznil, že znaky kresťanov nie sú vo vonkajších podobách a rituáloch, ktoré má každá cirkev iné, ale Cirkev sa pozná po tom, že zachováva isté dôležité znaky: Božie slovo, apoštolské učenie, spoločenstvo, lámanie chleba a modlitby. Keď budú v týchto veciach jednotlivé Cirkvi aktívne, tak to je znamením, že v nich žije Kristova cirkev, a tým si budú kresťania navzájom bližší.

Kresťania v Bratislave pripravili Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov

Kresťania v Bratislave rozvíjajú už desaťročia vzájomnú spoluprácu skrze mnohoraké formy a aktivity. Jednou z aktivít sa stali aj tzv. „ekumenické večery“ so spoločným menovateľom: „Spája nás Božie slovo“. Po 8 rokoch týchto ekumenických večerov smeruje vzájomná spolupráca bratislavských kresťanov k ďalšej iniciatíve. Na spoločnú ekumenickú bohoslužbu slova boli pozvaní zástupcovia a veriaci všetkých kresťanských cirkví a spoločenstiev v Bratislave, čím sa začína nová spoločná tradícia.

Spoločná ekumenická bohoslužba slova bola vo štvrtok 20. januára 2011 o 17.30 hod. vo Františkánskom kostole (Františkánske nám. 2) a konala sa v rámci Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov (18.- 25. januára). Tohtoročné texty ekumenickej bohoslužby sa odvíjali zo skúseností cirkvi v Jeruzaleme a ústredná myšlienka Týždňa modlitieb bola z knihy Skutkov apoštolov: „Neustále sa venovali učeniu apoštolov, bratskému spoločenstvu, lámaniu chleba a modlitbám“ (Sk 2,42-47).

Ekumenické modlitebné stretnutie za požehnanie nového roka 2011

Každoročné ekumenické stretnutia veriacich kresťanov v obci Badín majú už svoju viacročnú tradíciu. Tento krát na pozvanie brata farára Mgr. Miloša Jakubíka z rímskokatolíckej cirkvi sa stretli v 3. nedeľu po Zjavení 23.1.2011 veriaci z CZ Badín so svojimi bratmi a sestrami v rímskokatolíckom farskom kostole Sv. Kataríny Alexandrijskej v Badíne. Požehnaný čas tohto milého a skutočne úprimného a srdečného stretnutia sa niesol v duchu modlitieb, nábožných piesní a Slova Božieho, ktoré sme počuli z úst nášho zborového farára Mgr. Romana Dovalu. Brat farár vo svojom príhovore zdôraznil odkaz apoštola Pavla z listu Rímskym 13,8, aby to jediné, čo si majú kresťania rozličných denominácií navzájom dlhovať, bola vzájomná láska.

Svojím spevom poslúžili aj mládežníci z oboch cirkví, ktorí spoločne ako jeden zbor obohatili priebeh stretnutia piesňami na Božiu slávu. Po ukončení programu v kostole sa pozvaní hostia a mládež presunuli na faru, kde si spoločne posedeli pri občerstvení a spoločných rozhovoroch. Pri takýchto stretnutiach je každému jasné, že ekumenizmus a vzájomné porozumenie medzi veriacimi z oboch cirkví nie sú len prázdne slová, ale naopak, je to živé spoločenstvo veriacich v Trojjediného Pán Boha, ktorí sa rešpektujú vo svojej rozličnosti, hľadajúc práve tie veci, ktoré ich spájajú.

V Gelnici spoločné modlitby za jednotu a pokoj

Na ekumenickej pobožnosti, ktorá sa konala 22. a 23. januára v gelnickom Kostole Nanebovzatia Panny Márie, sa zúčastnili predstavitelia Evanjelickej, Katolíckej, Gréckokatolíckej a Pravoslávnej cirkvi. Príhovor na tému jednoty a pokoja predniesol duchovný otec Ján Čižmár, ktorý vyzval veriacich na vzájomné porozumenie a hľadanie nových ciest spolupráce. Na stretnutí odznela aj modlitba Otčenáš v gréčtine, staroslovienčine, nemčine, angličtine, hebrejčine, latinčine a prosba za jednotu kresťanov od Pavla Straussa. Veriaci sa modlili aj za výstavbu nového kostola a pastoračného centra na miestnom sídlisku. Súčasťou večera bolo aj agapé. V nedeľu 30. januára veriaci v spolupráci so spoločenstvom Live Aid zorganizovali večer modlitieb za kresťanov a Židov vo Svätej zemi. Zároveň si pripomenuli obeť, ktoré skončili v koncentračných táboroch, a asanáciu mestskej synagógy v povojnovom období. Prezreli si aj fotografie Gerharda Weaga z Jeruzalema a Betlehema a spoločne prosili za odpustenie krívd páchaných na náboženských spoločenstvách.

V Poprade za jednotu kresťanov

Celoslovenská bohoslužba slova v rámci tohoročného Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov (18. – 25. januára) sa uskutočnila 23. januára v rímskokatolíckom Kostole svätých Cyrila a Metoda v Poprade:

Za Rímskokatolícku cirkev sa na nej zúčastnil Mons. Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup metropolita a predseda Konferencie

biskupov Slovenska, Mons. Andrej Imrich, pomocný biskup Spišskej diecézy. Za Gréckokatolícku cirkev bol prítomný Ján Babjak, prešovský arcibiskup metropolita. Za Evanjelickú cirkev a. v. generálny biskup a predseda ERC v SR Miloš Klátik, za Reformovanú cirkev biskup László Fazekas, za Pravoslávnu cirkev biskup Tichon, za Cirkev bratskú Štefan Markuš, člen Rady CB, za Evanjelickú cirkev metodistickú superintendent Róbert Zachar, za Cirkev československú husitskú biskup Jan Hradil, za Bratskú jednotu baptistov Ján Szűcs, predseda BJB, za Starokatolícku cirkev Štefan Záhradník, generálny vikár. Za Apoštolskú cirkev Ján Liba, zástupca biskupa, a za Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v OS a OZ SR mjr. Miroslav Tábořský. Za Ministerstvo kultúry SR sa zúčastnil riaditeľ cirkevného odboru Ján Juran, ktorý mal aj krátky príhovor.

Ekumenický večer na tému kríza etiky v spoločenskom živote

Ekumenický večer na tému „Kríza etiky v spoločenskom živote - kresťan a politika, výchova a vzdelávanie“ sa uskutoční 16. marca 2011 o 18. hod. v aule Evanjelickej bohosloveckej fakulty na Bartókovej ul. 8 v Bratislave. Panelová diskusia je súčasťou série podujatí „Spája nás Božie Slovo“, ktoré organizuje Rada pre ekumenizmus Bratislavskej arcidiecézy v spolupráci s cirkevnými zbormi a farnosťami a kresťanskými inštitúciami v Bratislave. V tomto roku ide už o 9. ročník.

V panelovej diskusii na uvedenú tému ide o priblíženie názorov, postojov a možné riešenia etickej krízy v spoločenskom živote. Otázky, ku ktorým sa vyjadria účastníci panelu sú: Akú úlohu hrali a hrajú kresťanské etické princípy pri formovaní vašich politických názorov a postojov? Ktoré prejavy etickej krízy v spoločnosti Vás znepokojujú? V čom vidíte príčiny dnešnej etickej krízy v slovenskom politickom živote? Čo majú cirkvi zmeniť v prístupe k človeku a vo výchove a vzdelávaní, aby pripravili novú generáciu politických lídrov s dostatočne silnou mravnou integritou?

Pozvanie do panelovej diskusie prijali Doc. PhDr. Dušan Čaplovič, DrSc., Ing. Štefan Markuš, DrSc., MUDr. Peter Osuský, CSc. a JUDr. Ján Čarnogurský. Moderátorom večera bude Prof. ThDr. Július Filo, Dr.h.c. Počas večera zaspieva spevokol EBF UK Ichthys.

Pašiový sprievod 2011

Ekumenické spoločenstvo zorganizovalo tradičný Pašiový sprievod počas Veľkonočných sviatkov, ktorý organizuje pravidelne na Veľký Piatok. Tento rok 22. apríla o 13.00 hod. sa uskutočnil jeho 17. ročník.

Hlavnou myšlienkou tohtoročného pašiového sprievodu bolo: „Ukrižovaný zjednocuje“. Zúčastnili sa na ňom veriaci a predstavitelia Apoštolskej cirkvi, Cirkve bratská, Bratská jednota baptistov, Československá cirkev husitská, Evanjelická cirkev a.v., Gréckokatolícka cirkev, Pravoslávna cirkev, Reformovaná kresťanská cirkev, Rímskokatolícka cirkev.

Sprievod sa začal tradične pri Jakabovom paláci. Zastavenia sprievodu boli pri chrámoch a modlitebniach kresťanských cirkví pôsobiach v Ekumenickom spoločenstve Košice, kde predstavitelia menovaných cirkví predniesli krátke zamyslenia a veriaci sa zapojili svojím spevom a rozjímaním. Sprievod sa slávnostne ukončil pri Dóme sv. Alžbety.

Úvod začal pri Jakabovom paláci patrilo zástupcom Teologickej fakulty Košice Katolíckej univerzity v Ružomberku a Apoštolskej cirkvi. Sprievod pokračoval k Evanjelickému chrámu na Mlynskej. Pri Reformovanom chráme na Hrnčiarskej ulici sa účastníkom sprievodu prihovorili zástupcovia Reformovanej kresťanskej cirkvi a Bratskej jednoty baptistov. Zamyslenie od zástupcov Cirkvi bratskej a Cirkvi československej husitskej si zúčastnení mohli vypočuť pri Modlitebni Cirkvi bratskej na Kováčskej ulici. Sprievod sa následne presunul na Hlavnú ulicu k Pravoslávne chrámu a cez Dominikánske námestie pokračoval ku Gréckokatolíckej katedrále na Moyzesovej ulici. Následne pokračoval cez Alžbetinu ulicu a pri Dóme svätej Alžbety sa ukončil.

XVII. Gorazdov ekumenický festival sakrálnych skladieb

20. a 22. mája 2011 sa v Trebišove a Sečovciach uskutočnil XVII. Gorazdov ekumenický festival sakrálnych skladieb s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR.

Inovatívne priblíženie osobnosti kresťanských dejín Slovenska - sv. Gorazda sa realizovalo prostredníctvom rôznych žánrov:

21. mája 2011 - piatok

jubilejný XV. ročník okresnej výtvarnej výstavy a súťaže Sväté Trojhviezdie - Cyril Gorazd Metod - Cirkevné gymnázium sv. J. Krstiteľa v Trebišove

seminár pre stredoškolskú mládež - Cirkevné gymnázium sv. J. Krstiteľa v Trebišove

Ikona ako tajomstvo - výstava ikon ikonopisca Rastislava Róku z V. Trne - galéria Regionálneho osvetového strediska v Trebišove

Duchovno-umelecký program - gréckokatolícky chrám sv. Cyrila a Metoda v Sečovciach

Slávnostná svätá liturgia - gréckokatolícky chrám v Sečovciach

22. mája 2011 – nedeľa

V gréckokatolíckom chráme Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Trebišove vystúpili štyri cirkevné zbory a operná speváčka Lívia Nagy Abaházi.

1. Rímskokatolícky zbor Archa Sečovce /dirigentka: Mgr. Henrieta Gabriková/

2. Gréckokatolícky zbor sv. proroka Eliáša Sečovská Polianka /dirigent: Mgr. Andrej Valenčík/

3. Evanjelický aliančný spevácky zbor Košice /dirigent: Ján Hrubovčák/

4. Gréckokatolícky zbor sv. archanjela Michala Trebišov /dirigentka: Izabela Bulinská DiS. art/

Hlavným poslaním festivalu je šírenie úcty a kultu nášho polyhistora a prvosväťca, iniciovať umeleckú tvorbu umeleckých a iných telies a šírenie ekumenizmu.

VII. NAPS Medzinárodný ekumenický koncert sakrálnych spevov 2011

„Je potešením a ct'ou pre Maďarskú republiku, ako aj pre každého občana Maďarska, že tohtoročné významné predstavenie, usporiadané v rámci sérií ekumenických koncertov, sa môže uskutočniť počas maďarského predsedníctva Rady Európskej únie ako súčasť jeho oficiálnych kultúrnych programov,“ uviedol v úvode svojho príhovoru na siedmom NAPS Medzinárodnom ekumenickom koncerte v Košiciach, ktorý sa uskutočnil 12. júna 2011, predseda Ústavného súdu Maďarskej republiky pán Péter Paczolay. „Dnešný ekumenický koncert upriamuje našu pozornosť predovšetkým na kultúru, ktorá je základným kameňom tolerance a mierového spolunažívania,“ doplnil štvrtý najvyšší ústavný činiteľ Maďarska na podujatí, ktorého ambíciou bolo umením spájať ľudí a prehlbovať dialóg a toleranciu medzi národmi a stúpecami rozličných náboženských tradícií.

Po úvodných príhovoroch patrila sála rímskokatolíckym spevom košického Zboru sv. Cecílie a následnej reprezentácii evanjelickej cirkvi a. v., ktorú svojim spevom predviedli členovia Chrámového zboru apoštola Pavla z Brezna. Košičanov i hostí z Brezna doprevádzal pri viacerých spevoch komorný orchester Musica Cassovia s dirigentom pánom Karolom Petróczim.

Východné spevy gréckokatolíckej cirkvi predviedli členovia mužského Zboru sv. Efréma z Budapešti. Spevacke umenie reformovanej kresťanskej cirkvi zaznelo v podaní debrecínskeho spevokolu Kantus a univerzitného spevokolu z rumunskej Oradey, ktorého história siaha až do 18. storočia. Východné spevy zneli aj v podaní Pravoslávneho vzdelávacieho liturgického chóru sv. mučeníc Sofie, Viery, Nadeždy a Ľubvy. Ich nádherný umelecký prejav striedalo jedinečné vystúpenie opernej speváčky Márie Repkovej a speváka židovských piesní Ervína Schönhausera, ktorých doprevádzal hudobný skladateľ a koncertný klavirista Igor Bázlik.

Po slovách zakladateľa NAPS Petra Soleja, ktorý na podujatí odovzdal aj tri Ďakovné listy inštitútu, prijali všetci prítomní spoločné požehnanie predstaviteľov piatich najväčších kresťanských cirkví, ku ktorým sa modlitbou pridal aj rabín židovskej náboženskej obce.

Úplný záver podujatia patrila spevu Panis Angelicus v podaní sólistu Opery Štátneho divadla v Košiciach, pána Jaroslava Dvorského, ktorého doprevádzali speváci Chrámového zboru apoštola Pavla z Brezna a komorný orchester Musica Cassovia.

Výťažok z dobrovoľného vstupného poputuje aj v tomto roku na charitatívne aktivity Zvrchovaného rádu Maltézskeho rytierov na Slovensku.

Ekumenická slávnosť

Pri príležitosti sviatku svätých Cyrila a Metoda sa 5. júla na zvolenskom Námestí SNP uskutočnila ekumenická slávnosť. Do osláv sa zapojili veriaci z viacerých kresťanských cirkevných spoločenstiev. Spevacké zbory jednotlivých cirkví vystúpili s piesňami v slovenskom, ako aj v staroslovienskom jazyku. V mene jednotlivých cirkví sa prítomným prihovorili ich kňazi: za Katolícku cirkev P. Václav Kocian, za Gréckokatolícku cirkev Ján Sabol, za Pravoslávnu cirkev Marek Ignacik, za Evanjelickú cirkev augsburského vyznania Ján Podlesný. Ekumenické podujatie svojím spevom obohatil aj Zbor sv. Romana Sladkopevca z Prešova.

Biblia a tradícia v kresťanských cirkvách

Ekumenické spoločenstvo cirkví na území mesta spolu s partnermi pripravilo 10. novembra na Teologickej fakulte Katolíckej univerzity ďakovnú bohoslužbu za úrodu a medzinárodnú ekumenicko-teologickú konferenciu s názvom Biblia a tradícia v kresťanských cirkvách. Ďakovná bohoslužba za úrodu bola 6. novembra aj v Dóme sv. Alžbety.

V Bratislave ekumenický večer na tému Spravodlivosť ako dar Spravodlivosť ako dar bola témou ďalšieho ekumenického večera, ktorý organizuje Evanjelická bohoslovecká fakulta s Radou pre ekumenizmus Bratislavskej arcidiecézy v aule Evanjelickej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. V stredu 9. novembra o 17 hodine k tejto téme predniesli príspevky šéfredaktor Duchovného pastiera ThLic. Daniel Dian a emeritný biskup ECAV prof. Július Filo. Na stretnutí vystúpil aj spevokol ICHTHYS. Program moderoval Ondrej Prostredník

Svet a ekumenizmus

Kardinál Erdő na zasadnutí spoločného výboru CCEE a KEK

Zasadnutie spoločného výboru zástupcov Rady európskych biskupských konferencií (CCEE) a Konferencie európskych cirkví (KEK) v Belehrade otvoril 18. januára kardinál Péter Erdő, predseda CCEE.

Vo svojom príhovore uviedol, že tohtoročné stretnutie sa bude zaoberať témou „pokoj“, špecificky podielom, ktorým majú k pokoju v Európe, ale nielen v Európe, prispieť kresťania. „Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva.“ Na základe tohto citátu Jn 14, 27 ponúkol prítomným následnú analýzu toho, čo možno pod pojmom pokoj rozumieť. „Svet je schopný zneužiť pojem mieru“ - poznamenal kardinál a uviedol príklad krajín za železnou oponou, „kde takzvané «mierové hnutie» bolo určené na rozdelenie duchovných a ovládanie Cirkvi na účely komunistickej strany. Musíme byť aj dnes ostražití a rozlišovať medzi používanou slovnou zásobou a skutočnými cieľmi rôznych záujmových skupín, politických strán či hnutí,“ zdôraznil. Pokoj môže znamenať opak vojny, či akúsi pasívnu toleranciu. Aký je

ten Pánov pokoj, pýta sa kardinál Erdő a odpovedá - Pánov pokoj sa zakladá na Božej pravde a pravde o človeku - a cituje Ž 85,11: „*Milosrdenstvo a vernosť sa stretnú navzájom, spravodlivosť a pokoj sa pobožkajú.*“ V tomto kontexte prechádza od pojmu rozdielnosti k ekumenizmu a pozýva k odhaleniu krásy a bohatstva rôznych foriem identity.

Ekumenické stretnutie v Belehrade o identite Európy

V Belehrade sa od 17. februára do nedele 20. februára 2011 konalo zasadnutie spoločného výboru zástupcov Rady európskych biskupských konferencií (CCEE) a Konferencie európskych cirkví (KEK). „Ako môžu kresťania Európy pomôcť znovu objaviť a posilniť identitu kontinentu, podporovaním integrácie krajín na východe?“ Odpoveď túto otázku hľadali účastníci ekumenického stretnutia. Belehradský arcibiskup metropolita Stanislav Hočevár v rozhovore pre Vatikánsky rozhlas k tomu dodáva:

„V Belehrade sme chceli toto stretnutie uvítať z rôznych dôvodov. Po prvé preto, že mesto Belehrad sa nachádza priamo na hranici medzi východom a západom. Tu sa v priebehu histórie konalo množstvo stretnutí medzi východnou a západnou kultúrou. Navyše, naša arcidiecéza, naša biskupská konferencia a konferencie v okolí Srbska, prežívajú trojročnú prípravu na rok 2013, kedy budeme oslavovať 1700 rokov od vydania Milánskeho ediktu a taktiež 1150 rokov od príchodu svätých bratov Cyrila a Metoda. Oni nám dali skutočne autentickú kresťanskú kultúru. Chceli sme na tomto stretnutí hovoriť o národnej identite Európy a odhaliť, ako môžeme podporovať spolužitie kresťanských cirkví a podporovať čo možno najlepšiu spoluprácu, zmierenie a pokoj v Európe. V tomto zmysle bolo ponímané všetko počas stretnutia v nastávajúcich dňoch.“

Všetky cirkvi za mier

V Ženeve sa 16.–22. februára stretol Ústredný výbor Ekumenickej rady cirkví, aby diskutoval o situácii kresťanov na Blízkom východe. Zároveň predstavil text Ekumenickej výzvy na spravodlivý mier zameraný na májové ekumenické stretnutie v jamajskom Kingstone. V ňom vyzývajú všetkých kresťanov vytvárať spravodlivý mier podľa odporúčaní Ekumenického desaťročia s názvom Prekonať násilie. Ekumenická rada cirkví združuje 337 kresťanských denominácií.

Stretnutie Európskeho kolokvia farností v Maďarsku

Príležitosť podporiť „jednotu, výmenu skúseností a ekumenizmus medzi cirkvami Východu a Západu“ – týmito slovami označil Josep Taberner Vilar, jeden z dvoch riaditeľov Európskeho kolokvia farností (Cep), stretnutie v maďarskej Nyíregyháze. 200 zástupcov európskych farností zo 17 krajín, vrátane Slovenska, sa 16. júla zišlo na 26. zasadnutí na tému „Farnosti, miesta nádeje“. Stretnutie sa až do piatku, 22. júla, nieslo v znamení úvah, výmeny

skúseností, návštevy miestnych cirkví a zažívania ekumenických momentov. „V týchto dňoch stretnutí a výmeny sme tu mali odborníkov, ktorí nám pomohli sústrediť sa na pastoračné, cirkevné a teologické záležitosti týkajúce sa Európy, a na konci podujatia sme zhromaždili všetky vstupy v textovej podobe, aby pomohli cirkvám na kontinente,“ uviedol Vilar. Stretnutie spolu s ním otvoril Daniel Guery, prezident združenia kresťansky orientovaných mimovládnych organizácií, pôsobiaceho pri Rade Európy v Štrasburgu, ktorý vyzval účastníkov, aby „vnímali aj Európu a jej inštitúcie ako miesta nádeje“.

Vatikán a ekumenizmus

Benedikt XVI. prijal na audiencii ekumenickú delegáciu z Fínska

„Ekumenizmus je ovocím Božieho pôsobenia“ – povedal pápež Benedikt XVI. počas prijatia ekumenickej delegácie z Fínska 15. januára 2011. Ide o tradičnú návštevu Ríma pri príležitosti sviatku sv. Henricha, patróna krajiny. Vo svojom príhovore Svätý Otec povzbudil prítomných k napredovaniu na ceste k zjednoteniu so zánietením a v nádeji.

„Zatiaľ sme nedosiahli cieľ ekumenického úsilia, teda úplnú jednotu viery, ale v dialógu dospelo k zhode a súladu mnoho prvkov, ktoré nás posilňujú v spoločnej túžbe splniť vôľu nášho Pána Ježiša Krista, aby sme všetci boli jedno,“ poznamenal Svätý Otec a vzývajúc Ducha Svätého vyslovil povzbudenie k radostnému napredovaniu na ceste k ekumenizmu v dôvere, že úprimné hľadanie pravdy prinesie svoje ovocie.

List Benedikta XVI. predsedovi Rady Evanjelickej cirkvi v Nemecku

Predseda Rady Evanjelickej cirkvi v Nemecku Nikolaus Schneider vyjadril nádej na pozitívnu ekumenickú výmenu názorov s pápežom Benediktom XVI. pri príležitosti návštevy Svätého Otca v Nemecku, ktorá by sa mala uskutočniť v druhej polovici septembra. Schneider uviedol, že bol potešený listom, ktorý mu zaslala hlava Katolíckej cirkvi, a v ktorom píše o potrebe kladenia „väčšieho dôrazu na ekumenizmus“. Podľa zástupcu Evanjelickej cirkvi je pápežov list „pozitívnym znamením“. Základné body programu návštevy Svätého Otca nemeckí katolícki biskupi prediskutujú tento týždeň na plenárnom zasadnutí v Paderborne. Jeho slová adresované predsedovi Rady evanjelickej cirkvi sú reakciou na Schneiderov list z februára, v ktorom vyjadruje nádej, že počas septembrového stretnutia sa obe strany v rozhovore dotknú spoločných ekumenických iniciatív v súvislosti s 500. výročím reformácie, ktoré bude v roku 2017.

Bratstvo pokračuje

Svätý Otec prijal 28. júna na osobitnej audiencii členov delegácie konštantínopolského Ekumenického patriarchátu. Obe strany sa už tradične navštevujú na sviatok svojich patrónov. Do Ríma prichádza delegácia

z Ekumenického patriarchátu na sviatok svätých Petra a Pavla 29. júna a na sviatok sv. Ondreja 30. novembra delegácia Svätej stolice zavíta do Istanbulu. Benedikt XVI. poďakoval svojmu „ctihodnému bratovi“ Bartolomejovi I., ekumenickému patriarchovi, ako i celej Synode Ekumenického patriarchátu za ich návštevu. Pripomenul patrónov cirkví – západnej a východnej –, ich poslanie a mučenícku smrť. Poukázal na ich „priateľstvo a autentické bratstvo“, ktoré aj v súčasnosti zjednocuje Cirkev Ríma a Ekumenický patriarchát. „Dôverná duchovná blízkosť, ktorú zakusujeme vždy, keď sa stretneme, ma motivuje k hlbkej radosti, ako aj vďačnosti Bohu. Zároveň však toto neúplné spoločenstvo, ktoré nás spája, musí rásť, až kým nedospeje k plnej a viditeľnej jednote.“ Pápež ocenil úlohu medzinárodnej zmiešanej komisie a poďakoval obom jej predsedom – kardinálovi Kurtovi Kochovi a pergamskému metropolitovi Ioannisovi.

Podpísali významný ekumenický dokument

Svätá stolica v zastúpení kardinála Jeana Louisa Taurana, predsedu Pápežskej rady pre medzináboženský dialóg, podpísala koncom júna v Ženeve spolu s predstaviteľmi väčšiny kresťanských spoločenstiev (Svetovou radou cirkví, Svetovou evanjelickou alianciou) významný ekumenický dokument. Dokument O kresťanskom svedectve v multireligióznom svete. Návrhy na kódex správania, ktorý sa pripravoval päť rokov, priblížil kardinál Tauran. Dokument kladie dôraz na potrebu ponúknuť svetu spoločné svedectvo o Kristovi napriek vzájomným rozdeleniam. Ide nielen o dialóg medzi náboženstvami, ale aj medzi veriacimi v rodine, v škole, v kultúrnom živote. Dokument má pastoračný charakter a je veľmi konkrétny. Zdôrazňuje tému náboženskej slobody, ktorá neznamena len možnosť praktizovať náboženský kult, ale má sociálny rozmer: možnosť prispievať k blahu spoločnosti, zúčastňovať sa na verejnej diskusii prospešným politickým a kultúrnym nasadením. Na druhej strane, ako informuje kardinál, dokument sa nezaobráťva témou konverzie. Konverzia je podľa neho tajomstvo, „stretnutie dvoch slobôd – Božej a ľudskej, do ktorého nemôže nikto zasahovať“. Kardinál dodáva, že vynútená konverzia nemá nijakú platnosť. „Medzináboženský dialóg spočíva na stretnutiach, pri ktorých sa na seba pozeráme, načúvame jeden druhému a usilujeme sa všetko, čo máme spoločné, ponúknuť všeobecnému blahu spoločnosti.“

Na rok 2017 sa pripravuje spoločné vyhlásenie katolíkov a luteránov

Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov a Svetový luteránsky zväz chcú vydať spoločné vyhlásenie k roku 2017, na ktorý pripadne 500. výročie reformácie. Pre katolícku spravodajskú agentúru KNA to potvrdil v uplynulých dňoch kardinál Kurt Koch, predseda Pápežskej rady pre podporu jednoty kresťanov, ktorý ďalej uviedol, že túto udalosť je potrebné vidieť v kontexte dvetisícročných cirkevných dejín, z ktorých pätnásť storočí prebiehalo spoločne.

Je potrebné tiež zvážiť, či reformácia znamenala celkom nový začiatok, alebo je možné sledovať kontinuitu s predchádzajúcim obdobím dejín. Kardinál Koch zdôraznil, že pri hodnotení reformácie je potrebné brať do úvahy ich pozitívne i negatívne stránky. Na jednej strane podnietila návrat k Božiemu Slovu a ústrednému postaveniu Svätého písma v živote Cirkvi a na druhej strane viedla k rozdeleniu cirkevnej komunity, čo nebol priamo Lutherov zámer.

Predseda tohto vatikánskeho dikastéria ďalej uviedol, že katolíci i protestanti by mohli svoju spomienku na začiatok reformácie zahájiť spoločným vyznaním viny, k čomu vyzval už blahoslavený Ján Pavol II. na prvú pôstnu nedeľu v jubilejnom roku 2000. Po tomto vyznaní by však mali ísť i ďalej. Pápež Benedikt XVI. chce pri svojej pripravovanej apoštolskej návšteve Nemecka položiť osobitný dôraz práve na ekumenické vzťahy. Kardinál Kurt Koch je presvedčený o tom, že želaním Svätého Otca je povzbudiť ekumenické snahy a pripomenúť Katolíckej cirkvi, že ekumenizmus je jej zásadnou úlohou a povinnosťou.

Rok 2012

Slovensko o ekumenizme

Biskup Imrich o ekumenickom dialógu na Slovensku

V dňoch od 18. do 25. januára prebehol tradičný Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov. Témou modlitbového týždňa bol výrok od svätého Pavla „*Všetci budeme premenení... víťazstvom skrze nášho Pána Ježiša Krista*“ (1. Kor 15,51–58). TK KBS pri tejto príležitosti prináša rozhovor s predsedom Rady KBS pre ekumenizmus Mons. Andrejom Imrichom, spišským pomocným biskupom a generálnym vikárom Spišskej diecézy.

Pýtajme sa: Ako by ste zhodnotili kvalitu ekumenického dialógu na Slovensku? Kvalitný ekumenický dialóg môžu viesť iba ľudia so zreteľnou a zdravou náboženskou identitou. Musia vedieť, k akému náboženstvu patria a čo je obsahom ich viery. O svojej viere majú byť vnútorne presvedčení a pritom majú mať vo veľkej úcte náboženské presvedčenie ľudí hlásiacich sa k inému náboženstvu. Je dôležité, aby sa tento dialóg viedol medzi teológmi, ktorí sú verní učeniu svojho náboženstva a aby sa prakticky uskutočňoval medzi veriacimi, žijúcimi vedľa seba. Teológovia bez náboženskej identity a ľahostajní veriaci môžu naoko veľmi ľahko budovať medzi náboženskú jednotu, ale k úprimnej jednote to nevedie.

Na Slovensku sú rezervy v ekumenickom dialógu. Možno je u mnohých obava, že ekumenizmom si narušíme vlastnú identitu, čo sa môže u každého zúčastneného aj ľahko stať. Vidíme však aj pozitívne snahy, čo nám v tejto oblasti dáva nádej.

V akom stave je súčasný ekumenický dialóg medzi Katolíckou cirkvou a ostatnými cirkvami?

Žiadalo by sa, aby bol intenzívnejší dialóg medzi katolíckymi teológmi, ktorí sú verní učeniu Katolíckej cirkvi a teológmi ostatných cirkví.

Ako vidíte rozvoj ekumenických vzťahov v súvislosti s otázkou novej evanjelizácie?

Evanjelizácia u každého zdokonaľuje a prehĺbuje náboženskú identitu. To je zárukou, že takí ľudia povedú poctivý ekumenický dialóg, pri ktorom bude každý s citom a úctou pristupovať k ľuďom s iným náboženským presvedčením. Evanjelizácia má pomôcť, aby každý kresťan bral všetko zodpovednejšie. To platí aj o ekumenizme.

V Bratislave slávili celobratislavskú ekumenickú bohoslužbu. Rada pre ekumenizmus Bratislavskej arcidiecézy v spolupráci s kresťanskými cirkvami a cirkevnými spoločenstvami pripravila v utorok 24. januára v Kostole zvestovania Pána na Františkánskom námestí v Bratislave celobratislavskú ekumenickú bohoslužbu. Na mieste sa zišli veriaci z viacerých cirkví v znamení

modlitby za jednotu kresťanov v duchu slov apoštola Pavla „Všetci budeme premenení víťazstvom nášho Pána Ježiša Krista“.

V kostole sa pri modlitbách spojili predstavitelia a veriaci Katolíckej cirkvi, Gréckokatolíckej cirkvi, Bratskej jednotky baptistov, Cirkvi bratskej, Evanjelickej cirkvi Augsburského vyznania, Evanjelickej cirkvi metodistickej a Reformovaného kresťanského cirkevného zboru. Každý zástupca cirkvi vložil tymian do kadidla, ktoré symbolizovalo Božie milosrdenstvo zahladzujúce naše hriechy a Božiu milosť, ktorá nás uzdravuje. Týmto gestom si veriaci priznali svoje hriechy a zároveň aj túžbu prijať Božie odpustenie. Celá bohoslužba bola pripravená na spoločných stretnutiach. Spreádzali ju zbory Cirkvi bratskej, Evanjelickej a. v. cirkvi a miestny františkánsky spevokol. Na záver boli veriaci nielen vyslaní ako poslovia dobrej zvesti evanjelia, ale po bohoslužbe sa stretli aj na spoločnom agapé. Každý zo zúčastnených si odnášal ako pamiatku na tohtoročnú bohoslužbu slová aj malú záložku.

Ekumenické modlitby opäť zjednocovali

Témou tohtoročného Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov, ktorý sa už tradične začína 18. januára a trvá do 25. januára, je výrok sv. Pavla „**Všetci budeme premenení... víťazstvom skrze nášho Pána Ježiša Krista**“ (1 Kor 15,51–8).

Na Slovensku sa pri tejto príležitosti uskutočnilo hneď prvý deň, teda 18. januára, viacero ekumenických bohoslužieb a stretnutí vo viacerých mestách.

Napríklad v Trnave Rímskokatolícka cirkev, Evanjelická cirkev a. v., Cirkev bratská a Evanjelická cirkev metodistická usporiadali modlitbové stretnutie za jednotu kresťanov v evanjelickom kostole. Homíliu pri tejto príležitosti predniesol biskupský vikár Trnavskej arcidiecézy Pavol Zemko. V Žiline usporiadala v tento deň ekumenické stretnutie kresťanov Evanjelická cirkev a. v. v kostole na Námestí Žilinskej synody. V Košiciach pripravili 18. ekumenickú bohoslužbu slova za jednotu kresťanov v historickej radnici. Jej hlavným celebrantom bol biskup Evanjelickej cirkvi a. v. Slavomír Sabol. V ekumenickom spoločenstve nechýbali zástupcovia viacerých cirkví. Katolícku cirkev zastupoval dekan košického Dómu sv. Alžbety František Šándor. Kazateľom bol emeritný pražský arcibiskup kardinál Miloslav Vlk, ktorý sa ešte pred bohoslužbou stretol s ekumenickým spoločenstvom, so zástupcami Teologickej fakulty Katolíckej univerzity a s verejnosťou. Stretnutie sa uskutočnilo v popoludňajších hodinách v aule košickej fakulty.

Ekumenický Svetový deň modlitieb 2012

V evanjelickom kostole 11. marca 2012 o 15.00 hod. v Trebišove bolo modlitbové stretnutie žien všetkých vierovyznaní pôsobených v meste. Témou tohtoročných ekumenických modlitieb bola „Nech zvíťazí spravodlivosť“ – pokoj a mier v Malajzii. Pokoj a vzájomné akceptovanie v tejto krajine možno vidieť, keď moslimovia, budhisti, hinduisti, kresťania prívrženci iných tradičných

náboženstiev žijú v jednej rodine a komunite. Pri takejto rozmanitosti je nesmierne dôležitá tolerantnosť, harmónia, spravodlivá a čestná vláda pre všetkých. Tieto modlitby boli prednášané, aby sa všetky rasy, etnické skupiny a náboženstvá spoločne usilovali o náboženský súlad, ako aj spravodlivý a integrálny rozvoj pre každého. Iba láskou k človeku to dokážeme. Láska je kresťanská múdrosť. Táto múdrosť je však zároveň najväčším „bláznovstvom“. Kto vypočítava, nemiluje. Kto miluje, nevypočítava. Kto vymeriava, nemiluje. Láska je studňou, z ktorej všetci čerpajú, je ťažným zvieraťom, na ktoré všetci naložia, je riekou, ktorá nesie so sebou všetko, tak hodnotné veci, ako aj odpady. Láska je otvorená brána, všetci môžu do nej vstúpiť. Láska je otvorený účet, každý môže k nemu pridať určitú sumu. Láska je cesta, ktorá sa nikdy neskončí. Kto sa na ňu vydá, musí počítať s tým, že ju nikdy neprejde do konca. Úvodná pieseň za uzdravenie ľudstva spojila prítomných v tejto láske: „Pane náš, za uzdravenie ľudstva, vrúčne Ťa prosíme. Všetkým nech sa rovnomerne dáva, čo zem naša poskytne. V láske žiť nám dávaj silu chceme na tom podiel mať.“ Náš spoločný Nebeský Otec dáva odpoveď aj na problémy dnešnej doby skrze svojho Syna, ktorý ju skúsil na sebe samom, ďalej prostredníctvom ľudí, ktorí sa usilujú pomôcť trpiacim, a tak sa sami zdokonaľujú v láske, a napokon aj prisľúbením nových nebies a novej zeme, v ktorých už nebude bolesť, ale iba večná radosť. Takéto stretnutia prispievajú k jednote všetkých veriacich. Veď viera sa musí zakladať na poznaní, že vždy bez najmenej pochybnosti dostaneme odpoveď, keď sa obrátíme na Božiu tvorivú silu v sebe samých. Dôkaz o Božej prítomnosti v nás je existencia vnútorného pokoja, vyrovnanosti, radosti zo života a zdravia. Boh je názov pre to najvyššie a najkrajšie v našom živote, názov pre princípy a harmonické spolupôsobenie ducha a podvedomia. Aj naša Grécko-katolícka cirkev prispela modlitbami s o. Emilom Zorvanom. Všetci, ktorí sa zúčastnili tohto stretnutia prežili nezabudnuteľné chvíle a pochopili skutočnú silu Kristovej lásky.

Ekumenický pašiový sprievod

Ekumenické spoločenstvo cirkví na území mesta Košice zorganizovalo každoročný Ekumenický pašiový sprievod na Veľký Piatok 6. apríla 2012 so začiatkom o 13.00 pri Jakabovom paláci. Ide o 18. ročnú tradíciu sprítomnenia utrpenia Ježiša Krista prostredníctvom sprievodu. Témou tohtoročného EPS boli slová z Jánovho evanjelia „Zachráň seba i nás.“ (Jn 23, 39b)

So vznikom Ekumenického spoločenstva v Košiciach rástla aj myšlienka sprítomniť a spoločne ekumenicky sláviť veľkonočné tajomstvo. Pretože spoločné slávenie Krížovej cesty hlavne pre reformované cirkvi je vzdialené, Ekumenické spoločenstvo našlo spoločnú reč pri slávení Pašií; respektíve Pašiového sprievodu. Sprievod vznikol ako symbolické spojenie veľkopiatočkovej obýčaje čítať v rámci bohoslužieb úryvky z Písma svätého o utrpení Ježiša Krista a vydania sa na cestu k poklone k Božiemu hrobu. Je to najvhodnejšia forma svedčiť a ohlasovať spoločne Kristovu lásku k človeku. Súčasne vytvára

jednotu medzi všetkými kresťanskými cirkvami, ktorým je blízke čítanie Božieho slova o umučení počas slávania Veľkej noci. Na Ekumenických pašiových sprievodoch podieľajú Apoštolská cirkev, Bratská jednota baptistov, Cirkev bratská, Cirkev československá husitská, Evanjelická a. v. cirkev, Gréckokatolícka cirkev, Pravoslávna cirkev, Reformovaná kresťanská cirkev, Rímskokatolícka cirkev a košická Teologická fakulta Katolíckej univerzity Ružomberok.

VIII. NAPS Medzinárodný ekumenický koncert sakrálnych spevov 2012 Košice

V nedeľu 30. septembra 2012 o 18.00 hod. sa uskutočnil VIII. NAPS Medzinárodný ekumenický koncert sakrálnych spevov 2012 v Štátnom divadle v Košiciach.

„Sme hrdí na to, že sa môžeme zúčastniť festivalu, ktorý považujeme za volanie po zdravom rozume v našom problematickom a napätom svete. ... Tento koncert je ako svieca, ktorá osvetľuje tmu nášho nepokojného sveta, ponúka chvíľu krásy, mieru a pokoja, pričom pripomína vyznávačom rôznych náboženstiev, že náš Boh je jeden!“, uviedol J. E. prof. Kamel S. Abu Jaber, riaditeľ Kráľovského inštitútu pre medzináboženské štúdiá v Ammáne, bývalý minister zahraničných vecí Jordánskeho hášimovského kráľovstva, legát Jeho kráľovskej Výsosti princa El Hassan bin Talal v úvode koncertu.

Ôsmy ročník podujatia, ktorého zmyslom je umením spájať ľudí, prehľbovať dialóg a toleranciu medzi národmi a stúpencami rozličných náboženských tradícií organizoval NAPS spoločne s Veľvyslanectvom Cyperskej republiky, predsedajúcej krajiny Rady Európskej únie, v Slovenskej republike a po piatykrát aj so Zastúpením Európskej komisie na Slovensku.

Pred najvýznamnejším momentom ekumenického stretnutia, spoločným požehnaním hierarchov piatich najväčších kresťanských cirkví a modlitbe rabína židovskej náboženskej obce vo viacerých svetových jazykoch, prevzal pán prezident Rudolf Schuster čestné členstvo v Inštitúte Naše Aktivita Pre Slovensko.

Úplný záver koncertu patril jedinečnému spevu modlitby Ave Maria v podaní sólistu Opera Štátneho divadla v Košiciach, pána Jaroslava Dvorského a talentovanej jordánskej speváčky Rose Alwerr za doprovodu komorného orchestra Musica Cassovia.

Na koncerte účinkovali: Zbor sv. Cecílie, Košice a komorný orchester Musica Cassovia; Chorus Comenianus pri Evanjelickom gymnáziu J. A. Komenského v Košiciach; Gréckokatolícky chrámový zbor bl. P. P. Gojdiča, Vranov nad Topľou – Čemerné; Shireen Abu-Khader, Jordánske hášimovské kráľovstvo; Reformovaný spevokol Laudate Dominum, Košice a Reformovaný spevokol Kantus, Debrecen, Maďarsko; Ruský chór Sirin, Mioskva, Ruská federácia; Jana Orlická s kapelou, Slovenská republika.

Výťažok z dobrovoľného vstupného na koncert poputuje na nákup potravín pre nemajetné rodiny postihnuté krízou v Sýrii. Aj v tomto roku sa podujatia zúčastnili viaceré osobnosti cirkevného, diplomatického i akademického života.

V parlamente sa uskutočnilo prvé ekumenické stretnutie poslancov

V parlamente sa 29. novembra 2012 konalo prvé ekumenické stretnutie poslancov NR SR spojené s obedom. Sprejavmi sa prihovorili zástupcovia rímskokatolíckej, evanjelickej a gréckokatolíckej cirkvi atiež Židovskej náboženskej obce. Stretnutie zorganizoval poslanec Jozef Mikloško (KDH).

„V parlamente a spoločnosti, ktorá je rozvadená a trochu závistlivá, s prichádzajúcim adventom a Vianocami, sme chceli ľudí trochu zjednotiť. Chceli sme pripomenúť vzájomnú toleranciu, lásku, čas očakávania, strácania sa svetla v prírode, ale zväčšovania svetla na adventnom venci a teda aj v našich srdciach,“ povedal o cieľoch stretnutia dnes pre agentúru SITA Mikloško, ktorý bol rád, že sa podarilo zjednotiť ľudí zo všetkých poslaneckých klubov. „Prišlo 35 poslancov zo všetkých klubov, čo je nebývalé, prišlo vedenie parlamentu a špičkoví prednášatelia na tému ekuména,“ uviedol. Podľa neho takéto stretnutia by mohli byť pravidelné aspoň raz za polroka vždy s inou témou. „Chceme prispieť k zjednoteniu národa prostredníctvom cirkví. Myšlienka, čím sme bližšie ku Kristovi, tým sme bližšie k sebe, je dobrá. O to tu išlo,“ povedal poslanec.

Katolícku cirkev na stretnutí reprezentoval kňaz Anton Srholec. Podľa neho každý človek má nejakú vieru. „Je viera vedecká, humánna, náboženská, nadprirodzená, aj politická. Bez viery sa nedá žiť,“ povedal pre agentúru SITA s tým, že v parlamente sa diskutuje o tom, aby bol na stole chlieb, aby sme žili v mieri, aby sa peniaze, ktoré máme v spoločnej pokladnici, rozdeľovali spravodlivo. „Tieto témy sú občianske, ale zároveň sú aj náboženskou úlohou nábožensky veriaceho človeka pracujúceho v akomkoľvek sektore,“ zdôraznil Srholec. Viera u človeka je podľa neho jeho kultúrou, hĺbinou. Politikov vyzval, aby rozprávali v dialógu pokojne a počúvali ľudí, ktorí majú iný názor. „Parlament je jedna veľká rodina. Sú to naše rozhádané deti, ktoré sa pri starých rodičoch nenaučili pokojne rozprávať, pokojne si presadzovať svoj názor. Aj v rodine príde ku konfliktom, ale nakoniec sa to utrasie,“ povedal. Podľa neho hra v parlamente je tak tvrdá, že politici sa medzi sebou nemaznajú ani v Londýne, alebo v susednom Rakúsku.

Podľa zástupcu Židovskej náboženskej obce na stretnutí Pavla Traubnera viera a politika idú dohromady. „Veriaci politici majú určitú bázeň, predstavu o plnení desiatich Božích prikázaní. Ak by sa politici držali Božích prikázaní, politika by smerovala správnym smerom,“ povedal Traubner pre agentúru SITA po stretnutí. Podľa neho politici majú snahu o návrat k hodnotám, pričom nejde len o vieru v Boha, ale aj o spravodlivosť, česťnosť, toleranciu a úctu, čo je veľmi dobré. „Ekumenické stretnutie na pôde parlamentu považujem za sympatické, pretože sám musím dnes bojovať za isté ideály šíriac predstavu o vzájomnej úcte a tolerancii. Takéto stretnutia toto môžu podporovať,“ dodal Traubner.

Svet a ekumenizmus

V Južnej Kórei fórum o ekumenizme medzi kresťanmi

Jednota medzi kresťanmi, medzináboženský dialóg založený na pravde evanjelia, ochrana stvorenia, solidarita a hľadanie trvalej spravodlivosti a pokoja. Toto sú hlavné míľniky, ktoré označil na ceste ekumenizmu v Južnej Kórei Mons. Igino Kim Hee-joong, arcibiskup Gwangjua. Budú predmetom 12. fóra za jednotu kórejských kresťanov spolu s Národnou radou cirkví a Pravoslávnu kórejskou metropoliou. Fórum, ktoré sa dnes začalo v hlavnom meste Soul, sa nesie v duchu hesla: „Klad'me dôraz na to, čo nás spája, nie na to, čo nás rozdeľuje“.

Arcibiskup Robert Zollitsch: Ekumenizmus nie je politická otázka

Nemecký episkopát prijal s rezervou apel politikov vyzývajúcich katolíkov a protestantov k rýchlemu zjednoteniu oboch cirkví. Arcibiskup Robert Zollitsch v zvláštnom liste napísal, že Katolícka cirkev podporuje činnosť kresťanov smerujúcich k hlbšej jednote, ale plná a viditeľná jednota Cirkvi nezáleží na politických uzneseniach.

"Ekumenizmus nie je - jeden Boh, jedna viera, jedna Cirkev". Tak sa volá iniciatíva nemeckých politikov, novinárov a ďalších intelektuálov. Výzvu iniciovalo 23 osobností, medzi nimi predseda Budestagu Norbert Lammert, bývalý prezident Richard von Weizsäcker či známy televíznych novinár Günter Jauch. S odvolaním sa na texty Martina Luthera i II. vatikánskeho koncilu vyzývajú predstavitel'ov cirkví k prekonaniu konfesijných rozdielov. Podľa autorov výzvy v ceste k jednote už kresťanom nestoja politické ani teologické prekážky. Vzájomné uznanie a akceptácia rôznorodosti je podľa nich príliš málo.

Predseda nemeckého episkopátu v reakcii na tento apel zdôraznil, že Katolícka cirkev sa o ekumenizmus usiluje a rozdelenie ju bolí, avšak "rozdelenie Cirkvi nie je možné prekonať bez solídnej teologickej dohody". Ak nechceme budovať jednotu na piesku, musíme sa okrem konkrétnych praktických krokov uistiť, na akých základoch stojíme, napísal arcibiskup Zollitsch. Pripomenul tiež, že - na rozdiel od toho, čo napísali výzvy - reformácia nebola výsledkom politických krokov, ale predovšetkým teologických úvah. "Ekumenizmus nie je politická otázka, ale predovšetkým otázka hľadania Boha, opory vo Svätom písme a spoločného života Cirkvi".

Taliansko: Ekumenické stretnutie o pravoslávnej spiritualite na tému ekológie

5. septembra 2012 sa začalo 20. medzinárodné ekumenické stretnutie o pravoslávnej spiritualite, ktoré organizoval kláštor Bose na severe Talianska spolu s pravoslávnymi cirkvami. Jeho tohtoročná téma znela „Človek, ochrana stvorenia“. V kresťanskej tradícii východu aj západu je človeku zverená úloha obývať a chrániť stvorenie, ale zároveň sa pripomína, že je hosťom tohto stvorenia. Tejto myšlienke sa venovali prví dvaja relátori, ktorými boli prior kláštora Bose Enzo Bianchi a pergamský metropolita Ioannis Zizioulas, jeden z najväčších pravoslávnych teológov súčasnej doby a reprezentant Ekumenického

patriarchu Bartolomeja I. Na stretnutí sa zúčastnili aj iní metropoliti a biskupi Pravoslávnych cirkví ako aj Katolíckej cirkvi. Medzi nimi kardinál Roger Etchegaray – vicedekan Kardinálskeho kolégia, rektor Teologickej akadémie v Petrohrade Amvrosij di Gatčina a člen oficiálnej delegácie moskovského patriarchátu, ktorú vedie volgogradský metropolita German.

Cieľom stretnutia bolo prostredníctvom rozhovorov prehĺbenie teologickej a spirituálnej dimenzie vzťahu človeka a prírody, a predstavenie hodnôt, ktoré môžu inšpirovať zodpovedných tvárov v tvár ekologickej kríze zapríčinennej človekom, spôsobujúcej nenapraviteľné škody v živote na našej planéte. Stretnutie trvalo do soboty 8. septembra.

Ekumenické reformačné bohoslužby v Budapešti

V nedeľu 28. októbra 2012 sa v evanjelickom kostole na Budínskom hrade konali tradičné ekumenické bohoslužby reformačných cirkví v Maďarsku. Zúčastnili sa ich zástupcovia evanjelickej, reformovanej, metodistickej, baptistickej a letničnej cirkvi. Prítomný bol aj gen. tajomník ERC v Maďarsku Dr. Fischl Vilmos. Slovo Božie zvestoval na Lk 1, 67-75 Gustáv Boeelskei, reformovaný biskup. V kázni o.i. povedsal, že reformácia bola dielom Ducha svätého a ako taká netýka sa len niekoľkých vyznaní, ale je vecou celého kresťanstva.

Rwanda sa pripravila ekumenické stretnutie mladých z komunity z Taizé. V africkej Rwande sa ukutočnilo Ekumenické stretnutie mladých, ako súčasť Púte dôvery komunity Taizé, ktorá sa konala v dňoch 14. – 18. novembra tohto roku. Púť sa na africkom kontinente uskutoční po štyroch rokoch. V roku 2008 sa mladí stretli v Keni. Zúčastnilo sa na nej malo približne 8-tisíc ľudí rôznych vierovyznaní z takmer všetkých kontinentov. Ako na svojej internetovej stránke informuje Komunita Taizé, iniciatíva si kládla za cieľ „chváliť Krista, spoločne kráčať k prameňom dôvery a obnoviť záväzok v Cirkvi a v spoločnosti“. Stretnutie sa nieslo v znamení spoločných modlitieb, uvažovania nad Svätým písmom, zdieľania skúseností hostiteľských rodín a miestnych kresťanských spoločenstiev. Výber miesta stretnutia nebol náhodný. Rwanda predstavuje znamenie nádeje pre všetky africké krajiny v jej okolí, vďaka jej snahe a značnému úsiliu, ktoré vynaložila po genocíde v roku 1994.

Vatikán a ekumenizmus

Oslavy milénia kamaldulských mníchov za účasti Benedikta XVI. Svätý Otec prijal pozvanie k účasti na oslavách milénia kamaldulských mníchov, ako aj pri príležitosti návštevy arcibiskupa Canterbury Rowana Williamsa v Ríme z dôvodu sviatku sv. Gregora Veľkého. Oslavy sa konali v sobotu a v nedeľu 10. a 11. marca v kláštore San Gregorio al Celio. Bola to udalosť veľkého ekumenického významu, ktorá pripomína puto spájajúce Anglikánske spoločenstvo s kláštornou kamaldulskou komunitou v Ríme. V

roku 596 pápež Gregor Veľký poslal do Anglicka skupinu 40 benediktínskych mníchov, vrátane mnícha Augustína, ktorý sa stal prvým canterburským biskupom.

Benedikt XVI pri tejto príležitosti predsedal v Bazilike San Gregorio al Celio ekumenickým večerám, na ktorých sa zúčastní aj arcibiskup Canterbury Rowan Williams. Vešpery sa začali o 17.³⁰ h. Potom bola inaugurovaná kaplnka sv. Gregora, v ktorej je umiestnený kríž, darovaný pre túto slávnosť anglikánskym prímasom, za miesto modlitieb pre anglikánskych pútnikov v Ríme. V tejto kaplnke arcibiskup predsedá liturgii pre anglikánskych veriacich.

V sobotu dopoludnia prijal pápež Benedikt XVI. Rowana Williamsa aj na audiencii vo Vatikáne. V nedeľu 11. marca sa v kláštore konala o 16.⁰⁰ h konferencia Mníšstvo a ekumenizmus. Arcibiskup Canterbury na nej vystúpil s prednáškou Mníšske čnosti a ekumenické nádeje.

Benedikt XVI. prijal členov Pápežskej rady na podporu jednoty kresťanov

V Apoštolskom paláci vo Vatikáne sa 15. novembra zhromaždilo okolo 70 členov a konzultorov Pápežskej rady na podporu jednoty kresťanov. Od pondelka 12. novembra sa zúčastňujú na svojom plenárnom zasadnutí. Do 16. novembra sa venujú téme „Dôležitosť ekumenizmu pre novú evanjelizáciu“. V paláci ich dnes prijal Benedikt XVI.

Svätého Otca po príchode do sály pozdravil v mene prítomných kardinál Kurt Koch, predseda rady. Svätý Otec na jeho slová odpovedal príhovorom, v ktorom prehodnotil aktuálnosť témy v kontexte Roka viery a nedávnej synody o novej evanjelizácii: „Autentická cesta ekumenizmu nemôže napredovať tak, že bude ignorovať krízu viery, ktorá prechádza rozsiahlymi oblasťami planéty, vrátane tých, ktoré ako prvé počuli ohlasovanie evanjelia a kde kresťanský život prosperoval po stáročia. Na druhej strane nemôžu byť ignorované početné znamenia, ktoré dosvedčujú pretrvávajúcu potrebu spirituality, čo sa prejavuje rôznymi spôsobmi. Duchovná chudoba mnohých našich súčasníkov, ktorí už nevnímajú absenciu Boha vo svojom živote, je výzvou pre všetkých kresťanov. V tejto súvislosti sme my, ktorí veríme v Krista vyzývaní, aby sme sa vrátili k základom, k podstate našej viery, aby sme spolu vydávali svedectvo svetu o živom Bohu, ktorý nás pozná a miluje; žijeme pod jeho láskavým pohľadom a čaká na odpoveď našej lásky v každodennom živote.“

Túto skutočnosť nazval Svätý Otec dôvodom k nádeji, záväzkom cirkví a cirkevných spoločenstiev pre obnovené ohlasovanie evanjelia pre súčasného človeka. V skutočnosti svedectvo živého Boha, ktorý sa nám stal blízkym v Kristovi, je najnaliehavejšou nevyhnutnosťou pre všetkých kresťanov, a preto je nutné, aby nás spojilo: „Ale nesmieme zabúdať, že cieľom ekumenizmu je viditeľná jednota medzi rozdelenými kresťanmi. Táto jednota nie je dielom, ktoré môžeme jednoducho vytvoriť my ľudia. Musíme sa snažiť celou svojou silou, ale musíme tiež uznať, že konečná jednota je darom od Boha, môže pochádzať iba z Otca skrze Syna, pretože cirkev je Jeho Cirkev. Vážení priatelia, dúfam, že Rok viery prispeje k pokroku na ekumenickej ceste. Jednota

je na jednej strane ovocím viery, a na strane druhej prostriedkom, takmer predpokladom dôveryhodnejšieho ohlasovania viery tým, ktorí ešte nepoznajú Spasiteľa alebo tým, ktorí takmer zabudli na tento vzácny dar.“

V závere, pred udelením svojho apoštolského požehnania, Svätý Otec skonštatoval, že „ako nová evanjelizácia, tak aj ekumenizmus vyžaduje proces premeny, chápanej ako úprimnú túžbou nasledovať Krista a úplne sa odovzdať Otcovej vôli“.